

Na osnovu člana 14 Zakona o eksproprijaciji («Službeni list RCG», br. 55/00, 12/02 i 28/06 i «Službeni list CG», br. 21/08, 30/17 i 75 /18) Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

O D L U K U
O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA ZA EKSPROPRIJACIJU
NEPOKRETNOSTI ZA REKONSTRUKCIJU MAGISTRALNOG PUTA M-2
PODA - BERANE

Član 1

Utvrđuje se javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti u Opštinama Bijelo Polje i Berane, i to:

Opština Bijelo Polje

KO Poda

1. kat. parcela broj 1738/5, livada 2. klase u površini od 48 m² upisana u listu nepokretnosti broj 352 kao svojina Islamović Mehmeda Muzafera;

2. kat. parcela broj 1752/2, njiva 2. klase u površini od 6 m² i kat. parcela broj 1280/2, pašnjak 1 klase u površini od 30 m² upisane u listu nepokretnosti broj 116 kao svojina Drabnjak Boža Andrije;

3. kat. parcela broj 1749/4, njiva 2. klase u površini od 62 m², kat. parcela broj 1747/2, voćnjak 2. klase u površini od 36 m², kat. parcela broj 1283/2, livada 3. klase u površini od 24 m², kat. parcela broj 1278/2, njiva 2. klase u površini od 182 m² i kat. parcela broj 1762/2, voćnjak 2. klase u površini od 49 m² upisane u listu nepokretnosti broj 55 kao svojina Bogavac Stefana Dragutina;

4. kat. parcela broj 1297/2, neplodno zemljište u površini od 9 m² upisana u listu nepokretnosti broj 326 kao svojina Šćekić Radomira Dragana;

5. kat. parcela broj 1304/3, voćnjak 2. klase u površini od 96 m² upisana u listu nepokretnosti broj 436 kao svojina Cimbaljević Radojka Stevana;

6. kat. parcela broj 1296/2, njiva 2. klase u površini od 177 m² upisana u listu nepokretnosti broj 295 kao susvojina Spahić Vehbije Kemala 1/15, Spahić Vehbije Mehmeda 1/15, Spahić Vehbije Mirsada 1/15, Spahić Vehbije Remzija 1/15, Spahić Jonuza Samira 1/6, Spahić Jonuza Seada 1/6, Spahić Vehbije Selmana 1/15 i Spahuć Umara Tufika 1/3;

7. kat. parcela broj 1305/2, livada 3. klase u površini od 70 m² upisana u listu nepokretnosti broj 342 kao susvojina Adrović Ramiza Ismeta 1/2, Šabotić Reha Mirsada 1/8, Šabotić Reha Safeta 1/8, Šabotić Reha Senabija 1/8, Šabotić Reha Senada 1/8;

8. kat. parcela broj 1295/2, livada 3. klase u površini od 57 m², kat. parcela broj 1295/3, livada 3. klase u površini od 18 m² i kat. parcela broj 1294/2, njiva 3. klase u površini od 1 m² upisane u listu nepokretnosti broj 423 kao svojina Mucević Džeko Džemala;

9. kat. parcela broj 1289/2, njiva 3. klase u površini od 39 m² upisana u listu nepokretnosti broj 22 kao svojina Bakija Džanka Rameza;

10. kat. parcela broj 1812/2, neplodno zemljište u površini od 30 m² i kat. parcela broj 1813/2, njiva 3. klase u površini od 37 m² upisane u listu nepokretnosti broj 46 kao svojina Bjelić Radisava Vuka;

11. kat. parcela broj 1287/2, njiva 3. klase u površini od 9 m² upisana u listu nepokretnosti broj 303 kao svojina Bakija Rameza Resmira;

12. kat. parcela broj 1286/2, njiva 3. klase u površini od 1 m² upisana u listu nepokretnosti broj 300 kao svojina Džogović Ahmeta Rafeta;

13. kat. parcela broj 1279/2, pašnjak 1. klase u površini od 21 m² upisana u listu nepokretnosti broj 122 kao susvojina Drobnjak Mihaila Željka 1/2 i Drobnjak Mihaila Zdravka 1/2;

14. kat. parcela broj 1275/3, livada 5. klase u površini od 833 m² upisana u listu nepokretnosti broj 54 kao svojina Bogavac Stefana Bogoljuba;
15. kat. parcela broj 1199/2, livada 5. klase u površini od 8 m² upisana u listu nepokretnosti broj 214 kao svojina Crnovršanin Isa Sabira;
16. kat. parcela broj 1198/2, njiva 4. klase u površini od 140 m² upisana u listu nepokretnosti broj 218 kao svojina Kolić Plavke;
17. kat. parcela broj 1183/2, njiva 3. klase u površini od 5 m² upisana u listu nepokretnosti broj 224 kao svojina Kolić Umara Meha;
18. kat. parcela broj 1137/2, njiva 3. klase u površini od 4 m² upisana u listu nepokretnosti broj 129 kao svojina Erović Ahma Izeta;
19. kat. parcela broj 1136/2, voćnjak 3. klase u površini od 16 m² upisana u listu nepokretnosti broj 157 kao svojina Erović Muja Refika;
20. kat. parcela broj 1032/4, neplodno zemljište u površini od 12 m² upisana u listu nepokretnosti broj 386 kao svojina Erović Osmana Redža;
21. kat. parcela broj 1004/4, njiva 2. klase u površini od 49 m² upisana u listu nepokretnosti broj 160 kao svojina Erović Osmana Rifata;
22. kat. parcela broj 1004/5, njiva 2. klase u površini od 69 m² upisana u listu nepokretnosti broj 345 kao svojina Erović Osmana Damira;
23. kat. parcela broj 999/2, livada 2. klase u površini od 3 m² upisana u listu nepokretnosti broj 132 kao svojina Erović Amira Atifa;
24. kat. parcela broj 998/2, njiva 3. klase u površini od 6 m² upisana u listu nepokretnosti broj 174 kao svojina Erović Zena Amira;
25. kat. parcela broj 997/2, njiva 3. klase u površini od 10 m² upisana u listu nepokretnosti broj 166 kao svojina Erović Rašida Munira;
26. kat. parcela broj 788/3, njiva 3. klase u površini od 82 m² upisana u listu nepokretnosti broj 433 kao svojina Erović Osmana Safeta;
27. kat. parcela broj 788/4, njiva 3. klase u površini od 87 m² upisana u listu nepokretnosti broj 434 kao svojina Erović Osmana Ismeta;
28. kat. parcela broj 785/2, njiva 4. klase u površini od 74 m² i njiva 3. klase u površini od 59 m² upisana u listu nepokretnosti broj 328 kao susvojina Šćekić Danila Srđana 1/2 i Šćekić Danila Veselina 1/2;
29. kat. parcela broj 781/2, njiva 3 klase u površini od 34 m² upisana u listu nepokretnosti broj 394 kao svojina Toković Raifa Džimsa;
30. kat. parcela broj 780/2, njiva 3. klase u površini od 28 m² upisana u listu nepokretnosti broj 248 kao susvojina Mucević Binase 2/9, Mucević Sulejmana Lejle 2/9, Mucević Muslige Mejrema 1/9, Mucević Muslige Rifata 2/9 i Mucević Muslige Zajima 2/9;
31. kat. parcela broj 779/2, njiva 3. klase u površini od 35 m² upisana u listu nepokretnosti broj 317 kao svojina Zećirović Bajrama Čerima;
32. kat. parcela broj 778/2, livada 2. klase u površini od 21 m² upisana u listu nepokretnosti broj 208 kao svojina Jašarević Haruna Ešefa;
33. kat. parcela broj 717/4, njiva 3. klase u površini od 44 m² upisana u listu nepokretnosti broj 197 kao svojina Hasanagić Šefkije Ašira;
34. kat. parcela broj 716/3, njiva 2. klase u površini od 160 m² upisana u listu nepokretnosti broj 140 kao svojina Erović Eleza Nurka;
35. kat. parcela broj 710/2, nekategorisani put u površini od 35 m², kat. parcela broj 709/3, dvorište u površini od 5 m² i kat. parcela broj 681/2, pašnjak 3. klase u površini od 168 m² upisane u listu nepokretnosti broj 128 kao svojina A.D. „Crnagoraput“ Podgorica;
36. kat. parcela broj 705/2, njiva 2. u površini od 3 m² upisana u listu nepokretnosti broj 184 kao svojina Erović Smaja Avda;

37. kat. parcela broj 1764/2, njiva 2. u površini od 30 m² upisana u listu nepokretnosti broj 337 kao svojina Bjelić Vuka Radojice.

Opština Berane

KO Polica

1. kat. parcela broj 1508/2, livada 5. klase u površini od 2 m² i kat. parcela broj 1522/2, pašnjak 4. klase u površini od 87 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1559 kao susvojina Tmušić Veljka Dragana 1/2 i Tmušić Veljka Jadranke 1/2;

2. kat. parcela broj 1505/2, voćnjak 4. klase u površini od 38 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1615 kao susvojina Tmušić Ljubomira Aleksandra 1/2 i Tmušić Ljubomira Nikole 1/2;

3. kat. parcela broj 1504/2, voćnjak 4. klase u površini od 34 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1576 kao svojina Tmušić Vukašina Nebojše;

4. kat. parcela broj 1503/2, voćnjak 4. klase u površini od 40 m², kat. parcela broj 185/2, šuma 6. klase u površini od 83 m², kat. parcela broj 163/2, šuma 6. klase u površini od 381 m² i kat. parcela broj 164/2, livada 4. klase u površini od 40 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1597 kao svojina Tmušić Milana Vladimira;

5. kat. parcela broj 1502/2, njiva 4. klase u površini od 71 m² i kat. parcela broj 1382/2, livada 4. klase u površini od 12 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1619 kao svojina Tmušić Miroslava Aleksandra;

6. kat. parcela broj 1501/2, njiva 4. klase u površini od 58 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1631 kao svojina Tmušić Slavka Ivana;

7. kat. parcela broj 1500/2, livada 5. klase u površini od 86 m² i kat. parcela broj 148/2, šuma 6. klase u površini od 45 m² upisane u listu nepokretnosti broj 772 kao susvojina Boričić Dostane 1/3, Šćekić Puniše Radosava 1/3 i Raičević Miladina Rajka 1/3;

8. kat. parcela broj 1399/2, livada 4. klase u površini od 56 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1870 kao susvojina Šćekić Milana Gorana 1/2 i Šćekić Milana Vidoja 1/2;

9. kat. parcela broj 1396/2, voćnjak 4. klase u površini od 15 m² i kat. parcela broj 1363/2, šuma 6. klase u površini od 110 m² upisane u listu nepokretnosti broj 835 kao svojina Bošković Branka Nevenke;

10. kat. parcela broj 1395/2, voćnjak 4. klase u površini od 50 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1863 kao svojina Šćekić Milutina Kose;

11. kat. parcela broj 1364/2, šuma 6. klase u površini od 14 m², kat. parcela broj 192/2, šuma 6. klase u površini od 86 m² i kat. parcela broj 1371/2, šuma 6. klase u površini od 79 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1872 kao svojina Šćekić Milana Gorana;

12. kat. parcela broj 1360/2, šuma 6. klase u površini od 11 m², kat. parcela broj 151/2, livada 5. klase u površini od 33 m² i kat. parcela broj 1533/2, livada 5. klase u površini od 31 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1552 kao susvojina Tmušić Branislava Zdravka 1/2 i Tmušić Branislava Zorka 1/2;

13. kat. parcela broj 1354/2, pašnjak 6. klase u površini od 8 m² i kat. parcela broj 153/2, šuma 6. klase u površini od 3 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1551 kao susvojina Tmušić Branislava Novice 1/2 i Tmušić Branislava Vladice 1/2;

14. kat. parcela broj 1353/2, šuma 6. klase u površini od 20 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1626 kao svojina Tmušić Petra Stevana;

15. kat. parcela broj 1330/2, šuma 6. klase u površini od 103 m² i kat. parcela broj 202/2, šuma 6. klase u površini od 75 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1550 kao susvojina Tmušić Miletie Milosava 1/5, Tmušić Branislava Novice 1/5, Tmušić Branislava Vladice 1/5, Tmušić Branislava Zdravka 1/5 i Tmušić Branislava Zorka 1/5;

16. kat. parcela broj 201/2, šuma 6. klase u površini od 104 m², kat. parcela broj 196/2, šuma 6. klase u površini od 178 m² i kat. parcela broj 196/3, šuma 6. klase u površini od 91 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1585 kao svojina Tmušić Vlada Draga;

17. kat. parcela broj 200/2, šuma 6. klase u površini od 56 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1627 kao svojina Tmušić Radomira Vukića;
18. kat. parcela broj 199/2, šuma 6. klase u površini od 71 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1589 kao svojina Tmušić Novaka Dušana;
19. kat. parcela broj 198/2, šuma 6. klase u površini od 20 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1586 kao svojina Tmušić Branka Marka;
20. kat. parcela broj 197/2, šuma 6. klase u površini od 68 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1837 kao svojina Šekularac Boška Miljana;
21. kat. parcela broj 195/2, pašnjak 5. klase u površini od 184 m² i kat. parcela broj 194/2, voćnjak 7. klase u površini od 155 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1862 kao svojina Šćekić Dušana Milovana;
22. kat. parcela broj 193/2, šuma 6. klase u površini od 358 m² upisana u listu nepokretnosti broj 836 kao susvojina Šćekić Dušana Milovana 1/3, Bošković Branka Nevenke 1/3 i Šćekić Radivoja Trifuna 1/3;
23. kat. parcela broj 190/2, voćnjak 7. klase u površini od 19 m², kat. parcela broj 190/3, voćnjak 7. klase u površini od 40 m² i kat. parcela broj 1380/2, voćnjak 4. klase u površini od 117 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1843 kao svojina Šćekić Branka Miomira;
24. kat. parcela broj 189/2, livada 7. klase u površini od 101 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1603 kao svojina Tmušić Milenka;
25. kat. parcela broj 184/2, pašnjak 5. klase u površini od 277 m² i kat. parcela broj 162/2, voćnjak 7. klase u površini od 216 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1575 kao susvojina Tmušić Vukašina Nebojše 1/2 i Tmušić Vukašina Srđana 1/2;
26. parcela broj 138/2, livada 7. klase u površini od 42 m² upisana u listu nepokretnosti broj 80 kao svojina Bjelić Vuka Miljana;
27. parcela broj 136/2, livada 7 klase u površini od 80 m² upisana u listu nepokretnosti broj 83 kao svojina Bjelić Dragana Aleksandra;
28. parcela broj 134/2, livada 7. klase u površini od 42 m² upisana u listu nepokretnosti broj 79 kao svojina Bjelić Vuka Mijajla;
29. parcela broj 132/2, livada 7. klase u površini od 33 m² i parcela broj 132/3, livada 7. klase u površini od 13 m² upisane u listu nepokretnosti broj 81 kao svojina Bjelić Vuka Radojice;
30. parcela broj 130/2, pašnjak 6. klase u površini od 48 m² upisana u listu nepokretnosti broj 120 kao susvojina Božović Radivoja Miljana 1/2 i Božović Radivoja Vučka 1/2;
31. parcela broj 129/2, pašnjak 6. klase u površini od 10 m² i parcela broj 91/2, livada 6. klase u površini od 267 m² upisane u listu nepokretnosti broj 109 kao svojina Božović Danila Borka;
32. parcela broj 128/2, pašnjak 6. klase u površini od 559 m² upisana u listu nepokretnosti broj 767 kao svojina Islamović Mehmeda Ragiba;
33. parcela broj 126/2, pašnjak 5. klase u površini od 786 m² upisana u listu nepokretnosti broj 931 kao svojina Klapija Hamida Ćerima;
34. parcela broj 92/2, voćnjak 5. klase u površini od 54 m², parcela broj 93/2, njiva 4. klase u površini od 51 m² i kat. parcela broj 49/2, njiva 4. klase u površini od 14 m² upisane u listu nepokretnosti broj 946 kao svojina Korać Milosava Miloja;
35. parcela broj 90/2, livada 4. klase u površini od 107 m² i parcela broj 90/3, livada 4. klase u površini od 21 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1533 kao svojina Budimljansko Nikšićke Eparhije – Đurđevi Stupovi;
36. kat. parcela broj 89/2, livada 4. klase u površini od 52 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1625 kao svojina Tmušić Petra Milivoja;

37. kat. parcela broj 88/2, livada 4. klase u površini od 46 m² i kat. parcela broj 85/2, voćnjak 4. klase u površini od 48 m² upisane u listu nepokretnosti broj 428 kao svojina Drobnjak Andrije Raduna;

38. kat. parcela broj 87/2, livada 4. klase u površini od 38 m² upisana u listu nepokretnosti broj 431 kao svojina Drobnjak Mihaila Zdravka;

39. kat. parcela broj 86/2, livada 4. klase u površini od 50 m² upisana u listu nepokretnosti broj 432 kao susvojina Drobnjak Željka Boža 1/2 i Drobnjak Željka Bojana 1/2;

40. kat. parcela broj 24/2, livada 4. klase u površini od 33 m² upisana u listu nepokretnosti broj 91 kao svojina Božović Vučka Radonje;

41. kat. parcela broj 70/2, njiva 4. klase u površini od 24 m² upisana u listu nepokretnosti broj 73 kao svojina Bahor Feriza Feka;

42. kat. parcela broj 71/2, njiva 4. klase u površini od 33 m² upisana u listu nepokretnosti broj 766 kao svojina Islamović Zaima Alena;

43. kat. parcela broj 72/2, njiva 4. klase u površini od 42 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1845 kao svojina Šćekić Vojislava Željka;

44. kat. parcela broj 84/2, livada 5. klase u površini od 157 m² upisana u listu nepokretnosti broj 412 kao svojina Ramdededović Ćamila Mijaza;

45. kat. parcela broj 179/2, šuma 6. klase u površini od 244 m², kat. parcela broj 180/2, livada 5. klase u površini od 224 m², kat. parcela broj 181/2, šuma 6. klase u površini od 7 m², kat. parcela broj 181/3, šuma 6. klase u površini od 13 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1602 kao svojina Tmušić Milana Momčila;

46. kat. parcela broj 1367/2, šuma 6. klase u površini od 161 m² i kat. parcela broj 1367/3, šuma 6. klase u površini od 63 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1572 kao svojina Tmušić Milete Milosava;

47. kat. parcela broj 1369/2, šuma 6. klase u površini od 12 m² upisana u listu nepokretnosti broj 2097 kao susvojina Šćekić Branka Miomira 1/2 i Bošković Branka Nevenke 1/2;

48. kat. parcela broj 1521/2, pašnjak 4. klase u površini od 67 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1616 kao svojina Tmušić Miloša Tomislava;

49. kat. parcela broj 1523/2, pašnjak 4. klase u površini od 13 m² i kat. parcela broj 1540/2, livada 6. klase u površini od 5 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1617 kao svojina Tmušić Milutina Veselina;

50. kat. parcela broj 1530/2, njiva 5. klase u površini od 29 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1549 kao svojina Tmušić Borislava Vladice.

KO Zaostro

1. kat. parcela broj 3338/2, livada 5. klase u površini od 207 m², kat. parcela broj 3338/3, livada 5. klase u površini od 48 m², kat. parcela broj 3358/2, livada 7 klase u površini od 11 m² i kat. parcela broj 3357/2, šuma 5. klase u površini od 13 m² upisane u listu nepokretnosti broj 221 kao svojina Nišavić Obrada Milutina;

2. kat. parcela broj 3337/2, livada 5. klase u površini od 143 m² i kat. parcela broj 3369/4, dvorište u površini od 42 m² upisane u listu nepokretnosti broj 317 kao svojina Radičević Radivoja Vladislava;

3. kat. parcela broj 3334/2, livada 5. klase u površini od 68 m² upisana u listu nepokretnosti broj 293 kao svojina Radičević Vojislava Vladimira;

4. kat. parcela broj 3331/2, livada 5. klase u površini od 37 m² upisana u listu nepokretnosti broj 327 kao svojina Radičević Slavoljuba Srđana;

5. kat. parcela broj 3330/2, livada 5. klase u površini od 45 m² upisana u listu nepokretnosti broj 326 kao svojina Radičević Slavoljuba Mlađena;

6. kat. parcela broj 3329/2, njiva 5. klase u površini od 71 m², kat. parcela broj 3371/2, dvorište u površini od 10 m² i kat. parcela broj 3370/2, dvorište u površini od 20 m² upisane u listu nepokretnosti broj 301 kao svojina Radičević Dragoja Svetislava;

7. kat. parcela broj 3328/2, njiva 5. klase u površini od 76 m² upisana u listu nepokretnosti broj 300 kao svojina Radičević Dragoja Milorada;

8. kat. parcela broj 3323/2, livada 5. klase u površini od 214 m², kat. parcela broj 3385/2, voćnjak 4. klase u površini od 73 m², kat. parcela broj 3376/2, livada 7. klase u površini od 201 m² i kat. parcela broj 3374/2, livada 5. klase u površini od 3 m² i porodična stambena zgrada br. 2 površine 68 m² upisane u listu nepokretnosti broj 290 kao svojina Radičević Bogosava Čedomira;

9. kat. parcela broj 3322/3, voćnjak 3. klase u površini od 148 m², kat. parcela broj 3322/4, voćnjak 3. klase u površini od 28 m², kat. parcela broj 3386/2, voćnjak 4. klase u površini od 7 m², kat. parcela broj 3375/2, voćnjak 3. klase u površini od 22 m² i kat. parcela broj 3373/2, livada 3. klase u površini od 9 m² i porodična stambena zgrada 1 površine 64 m² upisane u listu nepokretnosti broj 295 kao svojina Radičević Darinke;

10. kat. parcela broj 3322/5, neplodno zemljište u površini od 41 m² upisana u listu nepokretnosti broj 518 kao svojina Radičević Vujice Vukomira;

11. kat. parcela broj 3316/2, dvorište u površini od 70 m² upisana u listu nepokretnosti broj 297 kao susvojina Radičević Dobroslava Branka 1/2 i Radičević Dobroslava Rajka 1/2;

12. kat. parcela broj 3315/2, livada 5. klase u površini od 14 m² i kat. parcela broj 3313/2, livada 5. klase u površini od 100 m² upisane u listu nepokretnosti broj 320 kao susvojina Radičević Vuka Mila 1/2 i Radičević Vuka Moma 1/2

13. kat. parcela broj 3314/2, livada 5. klase u površini od 43 m², kat. parcela broj 3312/2, livada 5. klase u površini od 76 m² i kat. parcela broj 3378/2, livada 6. klase u površini od 63 m² upisane u listu nepokretnosti broj 321 kao svojina Radičević Radisava Vučića;

14. kat. parcela broj 3310/2, njiva 4. klase u površini od 6 m² upisana u listu nepokretnosti broj 296 kao susvojina Radičević Vukašina Gorana 3/5, Radičević Vukašina Gorke 1/5 i Radičević Vukašina Veselinke 1/5;

15. kat. parcela broj 3309/2, njiva 4. klase u površini od 5 m² i kat. parcela broj 3383/2, pašnjak 6. klase u površini od 153 m² upisane u listu nepokretnosti broj 305 kao svojina Radičević Jagoša Radovana;

16. kat. parcela broj 3300/5, neplodno zemljište u površini od 105 m² upisana u listu nepokretnosti broj 508 kao svojina Ćorović Miomira Aleksandra;

17. kat. parcela broj 3299/2, pašnjak 4. klase u površini od 760 m² upisana u listu nepokretnosti broj 114 kao svojina Došljak Mila Vujice;

18. kat. parcela broj 3384/2, pašnjak 6. klase u površini od 57 m² upisana u listu nepokretnosti broj 308 kao svojina Radičević Stane;

19. kat. parcela broj 3380/2, njiva 5. klase u površini od 58 m² upisana u listu nepokretnosti broj 304 kao svojina Radičević Jagoša Milovana;

20. kat. parcela broj 3377/2, livada 7. klase u površini od 85 m² i pomoćni objekat površine 16 m² upisana u listu nepokretnosti broj 298 kao svojina Radičević Dobrosava Branka;

21. kat. parcela broj 3372/2, livada 7. klase u površini od 29 m² upisana u listu nepokretnosti broj 299 kao susvojina Radičević Dragoja Milorada 1/2, Radičević Slavoljuba Mlađena 1/4 i Radičević Slavoljuba Srđana 1/4.

KO Dolac

1. kat. parcela broj 261/4, šuma 3. klase u površini od 50 m² upisana u listu nepokretnosti broj 549 kao susvojina Pešić Vučka Branislava 1/2 i Pešić Svetlane 1/2;

2. kat. parcela broj 267/2, šuma 3. klase u površini od 154 m² upisana u listu nepokretnosti broj 608 kao svojina Premović Vukote Gavra;

3. kat. parcela broj 250/7, livada 4. klase u površini od 57 m² i dvorište u površini od 23 m², kat. parcela broj 250/8, livada 4. klase u površini od 14 m², kat. parcela broj 250/9, livada 4. klase u površini od 42 m², kat. parcela broj 250/10, livada 4. klase u površini od 53 m² i kat. parcela broj 250/11, livada 4. klase u površini od 38 m² upisane u listu nepokretnosti broj 897 kao susvojina Bogavac Dušana Sava 6/8 i Bogavac Dušana Slavka 2/8;

4. kat. parcela broj 67/2, livada 4. klase u površini od 13 m², kat. parcela broj 67/3, livada 4. klase u površini od 147 m² i kat. parcela broj 68/2, voćnjak 2. klase u površini od 48 m² upisane u listu nepokretnosti broj 613 kao susvojina Premović Branka 1/5, Premović Miladina 1/5, Premović Milete 1/5, Premović Vladimira 1/5 i Premović Vujadina 1/5;

5. kat. parcela broj 50/2, pašnjak 3. klase u površini od 37 m² i kat. parcela broj 2572/2, šuma 3. klase u površini od 87 m² upisane u listu nepokretnosti broj 419 kao svojina Lončar Vuka Zorana;

6. kat. parcela broj 49/2, livada 3. klase u površini od 32 m² upisana u listu nepokretnosti broj 281 kao svojina Janić Vuksana Milosava;

7. kat. parcela broj 44/5, voćnjak 2. klase u površini od 113 m² i kat. parcela broj 289/4, dvorište u površini od 37 m² upisane u listu nepokretnosti broj 402 kao svojina Lončar Dušana Ranka;

8. kat. parcela broj 44/6, voćnjak 2. klase u površini od 66 m² i kat. parcela broj 289/5, voćnjak 2. klase u površini od 29 m² upisane u listu nepokretnosti broj 403 kao svojina Lončar Dušana Dragana;

9. kat. parcela broj 44/7, voćnjak 2. klase u površini od 33 m² i dvorište u površini od 93 m² i kat. parcela broj 44/4, voćnjak 2. klase u površini od 25 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1283 kao svojina Lončar Dušana Slobodana;

10. kat. parcela broj 43/4, livada 4. klase u površini od 21 m² i kat. parcela broj 43/6, livada 4. klase u površini od 72 m² upisane u listu nepokretnosti broj 415 kao svojina Lončar Lazara Darinke;

11. kat. parcela broj 28/4, pašnjak 3. klase u površini od 50 m², kat. parcela broj 28/5, pašnjak 3. klase u površini od 202 m² i kat. parcela broj 2570/2, šuma 4. klase u površini od 230 m² upisane u listu nepokretnosti broj 410 kao susvojina Lončar Rajka Saše 1/3 i Lončar Rajka Vaska 2/3;

12. kat. parcela broj 27/2, šuma 4. klase u površini od 8 m², kat. parcela broj 27/3, šuma 4. klase u površini od 18 m², kat. parcela broj 27/4, šuma 4. klase u površini od 33 m² i kat. parcela broj 2569/2, šuma 4. klase u površini od 233 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1067 kao svojina Lončar Radisava Radula;

13. kat. parcela broj 23/4, pašnjak 3. klase u površini od 42 m² upisana u listu nepokretnosti broj 717 kao susvojina Simonović Radoša Borislava 1/4, Simonović Radoša Branislava 1/4, Simonović Božidara Milene 1/4 i Simonović Radoša Radoslava 1/4;

14. kat. parcela broj 23/5, pašnjak 3. klase u površini od 8 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1348 kao svojina Simonović Božidara Milene;

15. kat. parcela broj 8/2, pašnjak 4. klase u površini od 6 m², kat. parcela broj 8/3, pašnjak 4. klase u površini od 1 m², kat. parcela broj 2/2, pašnjak 4. klase u površini od 1384 m², kat. parcela broj 2542/2, šuma 3. klase u površini od 33 m², kat. parcela broj 10/2, livada 4. klase u površini od 45 m² i kat. parcela broj 10/3, livada 4. klase u površini od 231 m² upisane u listu nepokretnosti broj 547 kao svojina Pešić Radisava Vujadina;

16. kat. parcela broj 2522/2, neplodno zemljište u površini od 631 m², kat. parcela broj 2517/2, šuma 5. klase u površini od 3 m², kat. parcela broj 2517/3, šuma 5. klase u površini od 116 m², kat. parcela broj 2517/4, šuma 3. klase u površini od 471 m², kat. parcela broj 2521/2, neplodno zemljište u površini od 183 m² i kat. parcela broj 2515/2, šuma 5. klase u

površini od 43 m² upisane u listu nepokretnosti broj 616 kao svojina Premović Đukana Bogića;

17. kat. parcela broj 13/2, livada 4. klase u površini od 87 m², kat. parcela broj 11/2, pašnjak 4. klase u površini od 278 m² i kat. parcela broj 11/3, pašnjak 4. klase u površini od 27 m² upisane u listu nepokretnosti broj 490 kao svojina Novović Boška Bogdana;

18. kat. parcela broj 281/2, livada 3. klase u površini od 1071 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1330 kao susvojina Lončar Ivana Milanke 1/4, Šekularac Ivana Milene 1/4, Cikić Ivana Slavka 1/4 i Femić Mileve 1/4;

19. kat. parcela broj 283/2, pašnjak 3. klase u površini od 147 m² i kat. parcela broj 282/2, livada 3. u površini od 34 m² upisane u listu nepokretnosti broj 406 kao svojina Lončar Ivana Novice;

20. kat. parcela broj 286/2, livada 3. klase u površini od 6 m² upisana u listu nepokretnosti broj 263 kao susvojina Duraković Zarema Adema 1/4 i Duraković Mustafe Elisa 3/4;

21. kat. parcela broj 287/2, dvorište u površini od 14 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1075 kao svojina Lončar Ivana Josifa;

22. kat. parcela broj 292/2, njiva 3. klase u površini od 23 m² i kat. parcela broj 293/2, njiva 3. klase u površini od 8 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1011 kao svojina Vučeljić Boža Rada;

23. kat. parcela broj 293/4, njiva 3. klase u površini od 87 m² upisana u listu nepokretnosti broj 784 kao svojina Tmušić Radomira Vukića;

24. kat. parcela broj 274/2, njiva 3. klase u površini od 325 m² i dvorište u površini od 59 m² upisana u listu nepokretnosti broj 219 kao svojina Dobrašinović Radomira Mijomira.

KO Berane

1. kat. parcela broj 1617/2, dvorište u površini od 118 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1936 kao korišćenje Radević Milića Nebojše;

2. kat. parcela broj 1616/3, dvorište u površini od 25 m² upisana u listu nepokretnosti broj 2124 kao korišćenje Korać Mila Radovana;

3. kat. parcela broj 1616/4, dvorište u površini od 22 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1072 kao svojina Novović Sava Milivoja;

4. kat. parcela broj 931/5, neplodno zemljište u površini od 9 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1927 kao svojina Drobnjak Miletne Zorana;

5. kat. parcela broj 915/3, javni putevi u površini od 6 m² i kat. parcela broj 133/3, javni putevi u površini od 7 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1229 kao korišćenje Premović Đukana Bogića;

6. kat. parcela broj 2482/15, javni putevi u površini od 20 m², kat. parcela broj 406/3, javni putevi u površini od 2 m², kat. parcela broj 1494/4, livada 3. klase u površini od 35 m², i kat. parcela broj 1494/5, livada 3. klase u površini od 102 m² upisane u listu nepokretnosti broj 282 kao svojina NVU Auto moto društvo „Berane“ Berane;

7. kat. parcela broj 146/2, šuma 3. klase u površini od 10 m², kat. parcela broj 144/2, njiva 1. klase u površini od 72 m² i kat. parcela broj 144/3, njiva 1. klase u površini od 21 m² upisane u listu nepokretnosti broj 1221 kao sukorišćenje Premović Radmila R. Pešić;

8. kat. parcela broj 99/3, njiva 1. klase u površini od 7 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1180 kao sukorišćenje Pešić Vukašina Žarka 1/3, Pešić Vukašina Neđeljka 1/3 i Pešić Vukašina Čedomira 1/3;

9. kat. parcela broj 127/3, pašnjak 1. klase u površini od 9 m² upisana u listu nepokretnosti broj 1111 kao susvojina Pajković Mijaila Aleksandra 1/2 i Pajković Mijaila Tomislava 1/2;

10. kat. parcela broj 927/52, njiva 1. klase u površini od 16 m² upisana u listu nepokretnosti broj 2016 kao svojina Femić Milisava Dejana;

11. kat. parcela broj 935/3, neplodno zemljište u površini od 8 m² i kat. parcela broj 935/4, neplodno zemljište u površini od 4 m² upisana u listu nepokretnosti broj 306 kao svojina A.D. „Crnagoraput“ Podgorica;

12. kat. parcela broj 1037/2, dvorište u površini od 2 m² upisana u listu nepokretnosti broj 445 kao svojina Stojanović Dmitra Milana;

13. kat. parcela broj 1173/2, dvorište u površini od 64 m² upisana u listu nepokretnosti broj 383 kao susvojina Đerković Marka Danice 1/2 i Đerković Janka Ane 1/2;

14. kat. parcela broj 1662/2, šuma 3. klase u površini od 91 m² i kat. parcela broj 1664/2, šuma 3. klase u površini od 1003 m² upisane u listu nepokretnosti broj 336 kao korišćenje A.D. ŠIP „Berane“ Berane.

Član 2

Svrha eksproprijacije je rekonstrukcija magistralnog puta M-2 Poda -Berane.

Član 3

Korisnik eksproprijacije je Crna Gora - Uprava za saobraćaj.

Član 4

Postupak eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke, sprovešće Uprava za nekretnine.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavlјivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj:07-121

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 3 Zakona o privatizaciji privrede („Službeni list RCG“, br. 23/96, 6/99, 59/00 i 42/04), Vlada Crne Gore, na sjednici od 30. januara 2020. godine, donijela je

O D L U K U O PLANU PRIVATIZACIJE ZA 2020. GODINU

1. Utvrđuje se Plan privatizacije za 2020. godinu, koji je sastavni dio ove odluke.
2. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07-283

Podgorica, 30. januar 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

PLAN PRIVATIZACIJE ZA 2020. GODINU

I. UVODNE NAPOMENE

Zakonom o privatizaciji privrede („Službeni list RCG“, br. 23/96, 6/99, 59/00 i 42/04), utvrđeno je da se privatizacija vrši u skladu sa godišnjim planovima privatizacije koje donosi Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte (u daljem tekstu: Savjet), a koji će se objaviti u sredstvima javnog informisanja.

Plan privatizacije za 2020. godinu pripremljen je na osnovu predloga nadležnih organa državne uprave, državnih fondova, kao i tenderskih komisija Savjeta. Plan privatizacije naročito sadrži:

- ciljeve privatizacije, način i bliže uslove i rokove za njihovo izvršenje;
- metode privatizacije;
- spisak privrednih društava sa brojem i vlasničkom strukturom akcija koje će se privatizovati u svakom privrednom društvu i
- socijalni aspekt privatizacije.

II. OSNOVNI CILJEVI PRIVATIZACIJE

Planom privatizacije utvrđuju se osnovni ciljevi privatizacije i drugi aspekti ovog procesa, metodi i načini privatizacije, sa utvrđenim spiskovima društava i procentom akcijskog kapitala za privatizaciju.

Osnovni cilj crnogorske ekonomske politike ogleda se u većem privrednom rastu, obezbjeđivanju novih radnih mesta i zapošljavanju, povećavanju investicija i izvoza i stvaranju osnova za veća primanja i rast životnog standarda stanovništva uz povećanje konkurentnosti crnogorske privrede.

Ovaj cilj Vlada će ostvariti kombinacijom ekonomsko-fiskalnih mjera, strukturnim reformama i unapređenjem poslovnog ambijenta.

Prioritet će biti značajno uklanjanje barijera za nova ulaganja i investicije. Vlada će, između ostalog, posebno podsticati nova ulaganja. Kao jedan od oblika podsticanja investicija svakako je privatizacija preostalih neprivatizovanih privrednih društava, kao i valorizacija turističkih lokaliteta.

U tom kontekstu, osnovni cilj privatizacije predstavlja povećanje konkurentnosti i efikasnosti funkcionisanja društava, podsticanje stranih ulaganja i preduzetništva u svim oblastima, povećanje zaposlenosti i poboljšanje životnog standarda.

III. METODI I NAČINI PRIVATIZACIJE

Privatizacija u 2020. godini biće zasnovana na metodama i načinima privatizacije prilagođenim zahtjevima slobodnog tržišta.

1. PRODAJA AKCIJA I IMOVINE PUTEM JAVNOG TENDERA

a) Na osnovu Odluka Savjeta započeće se priprema i sprovođenje javnih tendera za privatizaciju sljedećih privrednih društava:

- Hotelska grupa "Budvanska rivijera" AD Budva (prodaja akcija nakon restrukturiranja),
- "Castello Montenegro" AD - Pljevlja (prodaja akcija),
- "Institut za crnu metalurgiju" AD - Nikšić (prodaja akcija i/ili dokapitalizacija),

b) Na osnovu Odluka Savjeta nastaviće se sa pripremom i sprovođenje javnog tendera za prodaju sljedeće nepokretnosti:

- Lokacija bivše vojne kasarne "Radoje Dakić", Žabljak.

OSNOVNI PODACI O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA I PREDMET TENDERA

1) Hotelska grupa „Budvanska rivijera” AD Budva

2.1 Osnovni podaci o akcionarskom društvu

HG „Budvanska rivijera” AD Budva je akcionarsko društvo koje je osnovano i posluje u skladu sa zakonima Crne Gore, upisano u Centralni registar privrednih subjekata pod registarskim brojem 40004651 sa ukupnim registrovanim kapitalom u nominalnom iznosu od 55.042.145,97 EUR. Nominalna vrijednost svake akcije iznosi 6,7863 EUR. Matični broj društva je 02005328. Šifra i naziv osnovne djelatnosti društva je 55110 hotel i sličan smještaj.

2.2 Predmet tendera

Predmet tendera je prodaja 58,7334% akcijskog kapitala društva HG „Budvanska rivijera” AD Budva. Akcijski kapital koji je predmet prodaje je u vlasništvu Vlade 41,6353% kapitala (odносно 3.376.939 akcija), zatim 12,8236% kapitala je u svojini Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore (odносно 1.040.093 akcija) i 4,2745% kapitala je u svojini Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (odносно 346.698 akcija).

2.3 Status

Planirano je da se javni tender za prodaju 58,7334% akcijskog kapitala HG "Budvanska rivijera" AD Budva, nakon kompletiranja tenderske dokumentacije objavi u prvoj polovini 2020.godine.

2) "Castello Montenegro" AD – Pljevlja

3.1 Osnovni podaci o akcionarskom društvu

"Castello Montenegro" AD - Pljevlja je akcionarsko društvo koje je osnovano i posluje u skladu sa zakonima Crne Gore, upisano u Centralnom registru privrednih subjekata pod registarskim brojem 40006434, sa ukupnim registrovanim kapitalom u nominalnom iznosu od 1.927.123,46EUR. Nominalna vrijednost svake akcije iznosi 6,0128. Matični broj Društva je 02010127. Osnovna djelatnost Društva je ostala proizvodnja radne odjeće, šifra djelatnosti 1412.

3.2 Predmet tendera

Predmet tendera je prodaja 86,8123% kapitala akcionarskog društva "Castello Montenegro" AD - Pljevlja izraženog kroz 278.238 akcija, koji čini sljedeća struktura kapitala i broj akcija: 86,7387% kapitala u svojini Ministarstva finansija (278.002 akcija) i 0,0736% kapitala u svojini Vlade Crne Gore (236 akcija).

3.3 Status

Tenderska dokumentacija je pripremljena i u zavisnosti od interesovanja tokom 2020. godine biće objavljen javni poziv za prodaju akcija.

3) "Institut za crnu metalurgiju" AD - Nikšić

4.1 Osnovni podaci o akcionarskom društvu

"Institut za crnu metalurgiju" AD Nikšić je akcionarsko društvo koje je osnovano i posluje u skladu sa zakonima Crne Gore, upisano u Centralni registar privrednih subjekata pod registarskim brojem 40004230 sa ukupnim registrovanim kapitalom u nominalnom iznosu od 5.220.145,22 EUR. Nominalna vrijednost svake akcije iznosi 8,1602 EUR. Matični broj društva 02040760. Šifra i naziv osnovne djelatnosti društva je 7120, Tehničko ispitivanje i analize.

4.2. Predmet tendera

Predmet tendera je prodaja 51,1159% kapitala akcionarskog društva „Institut za crnu metalurgiju” AD Nikšić, izraženog kroz 326.992 akcija, koji čini sljedeća struktura kapitala: 20,4270% u svojini Države Crne Gore (130.673 akcija), 19,0368% u svojini Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja (121.780 akcija), 6,3456% u svojini Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (40.593) i 5,3065% u svojini Fonda za obeštećenje (33.946 akcija).

4) Nepokretnost- lokacija bivše vojne kasarne “Radoje Dakić” Žabljak

Planska dokumenta

Predmetna katastarska parcela 3637/2 KO Žabljak I, iz LN 199, površine 20616 m² se nalazi u zahvatu Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana Žabljak u zonama „G“ i H“.

Dio lokacije u zoni „G“ pripada urbanističkoj parceli UP 542 , sa planiranim namjenom površina T2 – površine za turizam, sa sljedećim urbanističkim parametrima:

- Površina UP- 13.502 m²;
- BGP – 13.502 m²;
- Max. Indeks izgrađenosti – 1.00;
- Spratnost – P+2+PK

Drugi dio lokacije u zoni „H“ površine 7114 m² pripada urbanističkoj parceli UP 1190 sa planiranim namjenom PUJ – površine za pejsažno uređenje javne namjene.

Na lokaciji se nalazi 14 objekata, od kojih su više njih u ruševinama. Na lokaciji postoji vodovodna, kanalizaciona i elektro instalacija.

Imovinski odnosi: Državna svojina

Vrijednost investicije: Prije raspisivanja tendera potrebno je uraditi elaborat parcelacije po planskom dokumentu i novu procjenu vrijednosti zemljišta.

Status: U januaru 2020. godine Ministarstvo finansija objavilo je Javni poziv za podnošenje ponuda na tenderu za prodaju nepokretnosti sa investicionim ulaganjima u Opštini Žabljak, u vlasništvu Države Crne Gore, subjekt raspolaganja Vlada Crne Gore, radi izgradnje hotela sa 4 zvjezdice, sa pratećim sadržajima.

Spisak društava koja će se privatizovati putem javnog tendera i nepokretnosti koja će prodati putem javnog tendera date su u Prilogu 1 koji je sastavni dio ovog plana.

2. PRODAJA AKCIJA NA BERZI

Na osnovu predloga Vlade, Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore na prodaju putem berze ponudiće se akcije sljedećih društava:

1. AD „Agrotransport“ – Podgorica;
2. AD „Metal produkt“ – Podgorica;
3. AD „Montenegroturist“ – Budva;
4. Crnagoracoop" AD – Danilovgrad;
5. „Novi duvanski kombinat“ AD – Podgorica; i
6. „Kotor projekt“ AD – Kotor.

SPISAK DRUŠTVA KOJA ĆE SE PONUDITI NA BERZANSKU PRODAJU

1. **AD „Agrotransport“ – Podgorica** je akcionarsko društvo koje je osnovano i posluje u skladu sa zakonima Crne Gore, upisano u Centralnom registru privrednih subjekata pod registarskim brojem 4-0006912/4, sa ukupnim registrovanim kapitalom u nominalnom iznosu od 1.867.216,47 eura podijeljenim na 36.519 akcija. Nominalna vrijednost svake akcije iznosi 51,1300 eura. Osnovna djelatnost Društva je drumski prevoz tereta, šifra 4941. Matični broj kompanije je 02026341. Predmet prodaje je 52,4139% akcijskog kapitala koji je u svojini

Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore i to 44,9246% akcijskog kapitala (16.406 akcija) i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore 7,4893% akcijskog kapitala (2.735 akcija). Akcijama navedenog privrednog društva nije se trgovalo na berzi tokom 2019. godine.

2. **AD „Metal produkt” - Podgorica** je akcionarsko društvo koje je osnovano i posluje u skladu sa zakonima Crne Gore, upisano u Centralnom registru privrednih subjekata pod registarskim brojem 4-0006874/9, sa ukupnim registrovanim kapitalom u nominalnom iznosu od 380.016,30 eura podijeljenim na 20.175 akcija. Nominalna vrijednost svake akcije iznosi 18,8360 eura. Osnovna djelatnost Društva je popravka aparata za domaćinstvo i kućne i baštenske opreme, šifra 9522. Matični broj kompanije je 02091747. Predmet prodaje je 8,3724% akcijskog kapitala od čega je u vlasništvu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore 6,1717% (1.335 akcija) i Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore 2,2007% (444 akcije). Akcijama navedenog privrednog društva nije se trgovalo na berzi tokom 2019. godine.
3. **AD „Montenegroturist” - Budva** je akcionarsko društvo koje je osnovano i posluje u skladu sa zakonima Crne Gore, upisano u Centralnom registru privrednih subjekata pod registarskim brojem 4-0005882/19, sa ukupnim registrovanim kapitalom u nominalnom iznosu od 2.062.059,21 eura podijeljenim na 524.697 akcija. Nominalna vrijednost svake akcije iznosi 3,9300 eura. Osnovna djelatnost Društva je djelatnost tur-operatora, šifra 7912. Matični broj kompanije je 02005379. Predmet prodaje je 29,6706% akcijskog kapitala AD "Montenegroturist"-Budva od čega je u vlasništvu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore 7,4176% (38.920 akcija) i Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore 22,2530% (116.761 akcije). Akcijama navedenog privrednog društva nije se trgovalo na berzi tokom 2019.godine.
4. **"Crnagoracoop" AD - Danilovgrad** je akcionarsko društvo koje je osnovano i posluje u skladu sa zakonima Crne Gore, upisano u Centralnom registru privrednih subjekata pod registarskim brojem 4000326, Osnovna djelatnost Društva je prerada čaja i kafe, šifra 1083. Matični broj kompanije je 02000326. Predmet prodaje je 10,6294% akcijskog kapitala "Crnagoracoop" AD - Danilovgrad izraženog kroz 54.651 akcija u svojini Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore. Trenutna tržišna cijena akcija je 0.2000 EUR. Akcijama navedenog privrednog društva nije se trgovalo na berzi tokom 2019. godine.
5. **"Novi duvanski kombinat" AD Podgorica** je akcionarsko društvo koje je osnovano i posluje u skladu sa zakonima, upisano u Centralnom registru privrednih subjekata pod registarskim brojem 40009323, sa ukupnim registrovanim kapitalom u nominalnom iznosu od 23.276.909,00€. Nominalna vrijednost svake akcije iznosi 1,000€. Matični broj Društva je 02860864. Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja duvanskih proizvoda, šifra djelatnosti 1200. Predmet prodaje je 1,1623% kapitala "Novog duvanskog kombinata" AD - Podgorica odnosno 270.543 akcije u svojini Vlade.
6. **"Kotor - projekt" A.D. Kotor** je akcionarsko društvo koje je osnovano i posluje u skladu sa zakonima, upisano u Centralnom registru privrednih subjekata pod registarskim brojem 40000857, sa ukupnim registrovanim kapitalom u nominalnom iznosu 475.421,60 eura. Nominalna vrijednost svake akcije iznosi 105,8374 eura. Matični broj Društva je 02063123. Osnovna djelatnost Društva su inžinjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje, šifra djelatnosti 7112. Predmet prodaje je 16,65% kapitala "Kotor - projekt" A.D. Kotor, odnosno 748 akcija u svojini Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D. ".

Društva koja će se privatizovati putem berzanske prodaje data su u Prilogu 2, koji je sastavni dio ovog plana.

Prodaja akcija društava iz Priloga 2 ovog plana čija je početna cijena (nominalna cijena akcije) zbog kretanja cijena na tržištu umanjena za 95% može se, uz prethodnu saglasnost Savjeta, ponuditi pod drugim uslovima putem aukcijske prodaje na berzi, u skladu sa prodajom paketa akcija (prodaja cjelokupnog broja akcija jednom kupcu) utvrđenim Pravilima Montenegroberze. Prodaja akcija onih društava u kojima se u toku godine uvede stečajni postupak se obustavlja.

3. PRODAJA AKCIJA I IMOVINE PUTEM JAVNE AUKCIJE

Putem javne aukcije vršiće se prodaja dijela imovine, akcija odnosno udjela društava, a na osnovu prethodnih odluka vlasnika.

U društvima u kojima su država ili državni fondovi većinski vlasnici, Savjet daje saglasnost na odluku o prodaji imovine čija vrijednost prelazi 50.000 eura.

4. DRUŠTVA ILI IMOVINA KOJA NIJESU OBUHVĀĆENA PLANOM

Ako neko društvo ili imovina nijesu obuhvaćeni ovim planom ili ako postoji potreba promjene metoda i načina privatizacije Savjet će odlučivati o metodu i načinu privatizacije u skladu sa Zakonom o privatizaciji privrede.

Plan privatizacije može biti dopunjeno na osnovu predloga od strane nadležnih ministarstava, a na inicijativu potencijalnog investitora, kao i na osnovu predloga vlasnika dijela akcijskog kapitala u društvima koja su data u Prilogu 2 ovog plana.

IV. SOCIJALNI ASPEKTI PRIVATIZACIJE

Prilikom privatizacije društava putem javnog tendera potrebno je uključiti rješavanje socijalnih pitanja kao ugovornu obavezu i obezbijediti kredibilne garancije i raskidne klauzule za nepoštovanje ugovornih obaveza. Kod ostalih metoda i načina privatizacije, takođe je potrebno predvidjeti kao obavezu rješavanje socijalnih pitanja, izuzimajući berzansku prodaju.

Prilog 1

Društva i nepokretnosti koje će se privatizovati/prodati putem javnog tendera

Br.	Društvo/nepokretnost	% kapitala za privatizaciju	Struktura kapitala za privatizaciju					
			Država Vlada	Fond PIO	Zavod za zapošljavanje	Investiciono-razvojni fond	Fond za obestećenje	Fond zdravstva
1.	HG "Budvanska rivijera" AD Budva (prodaja akcija)	58,7334%	41,6353%	12,8236%	4,2745%			
2.	"Castello Montenegro" AD - Pljevlja	86,8123%	86,8123%					
3.	"Institut za crnu metalurgiju" AD - Nikšić	51,1159%	20,4270%	19,0368%	6,3456%		5,3065%	
4.	Nepokretnost - lokacija bivše vojne kasane "Radoje Dakić" Žabljak							

Prilog 2

Društva koja će se privatizovati putem berzanske prodaje

Br.	Društvo	% kapitala za privatizaciju	Struktura kapitala za privatizaciju			
			Država/Vlada	Fond PIO	Zavod za zapošljavanje	Investiciono-razvojni fond
1	AD "Agrotransport" -Podgorica	52,4139%			7,4893%	44,9246%
2	Metalprodukt AD, Podgorica	8,3724%		2,2007%	6,1717%	
3	"Montenegrouturist" AD - Budva	29,6706%		22,2530%	7,4176%	
4	"Crnagoracoop" AD - Danilovgrad	10,6294%				10,6294%
5	"Novi duvanski kombinat" AD - Podgorica	1,1623%	1,1623%			
6	"Kotor projekt" AD - Kotor	16,65%				16,65%

Na osnovu člana 27 Zakona o vanjskim poslovima ("Službeni list CG", broj 70/17), Vlada Crne Gore, na sjednici od 30. januara 2020. godine, donijela je

**ODLUKU
O OTVARANJU KONZULATA CRNE GORE U RIGI - REPUBLIKA LETONIJA**

1. Otvara se Konzulat Crne Gore u Rigi, sa počasnom konzulkom na čelu i nadležnošću za čitavu teritoriju Republike Letonije.
2. Ministarstvo vanjskih poslova preduzeće potrebne mjere za sprovođenje ove odluke.
3. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-207

Podgorica, 30. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 27 Zakona o vanjskim poslovima („Službeni list CG”, broj 70/17), Vlada Crne Gore, na sjednici od 30. januara 2020. godine, donijela je

**ODLUKU
O OTVARANJU KONZULATA CRNE GORE U SOLUNU - REPUBLIKA GRČKA**

1. Otvara se Konzulat Crne Gore u Solunu, sa počasnim konzulom na čelu i nadležnošću za periferiju Centralna Makedonija.
2. Ministarstvo vanjskih poslova preduzeće potrebne mjere za sprovođenje ove odluke.
3. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-208

Podgorica, 30. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 34 stav 3 Zakona o državnoj imovini ("Službeni list CG", broj 21/09), Vlada Crne Gore, na sjednici od 30. januara 2020. godine, donijela je

**ODLUKU
O DAVANjU PRETHODNE SAGLASNOSTI OPŠTINI ŽABLjAK ZA OTUĐENjE
NEPOKRETNOSTI**

1. Daje se prethodna saglasnost Opštini Žabljak za otuđenje nepokretnosti i to:

- urbanističke parcele UP 979, koju čini katastarska parcela broj 3961/2, površine 746 m², upisana u list nepokretnosti broj 1561, KO Žabljak I, Opština Žabljak, po procijenjenoj vrijednosti od 90 €/m², odnosno ukupno procijenjenoj vrijednosti od 67.140,00 € i

- urbanističke parcele UP 979 a, ukupne površine 1829 m², a koju čine: katastarska parcela broj 3960/4, površine 1466 m², upisana u list nepokretnosti broj 194, KO Žabljak I, katastarska parcela broj 3948/3, površine 177 m² i katastarska parcela broj 3985/15, površine 186 m², obje upisane u list nepokretnosti broj 193, KO Žabljak I, Opština Žabljak, po procijenjenoj vrijednosti od 90 €/m², odnosno ukupno procijenjenoj vrijednosti od 164.610,00 €.

2. Odluka će se objaviti u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-147

Podgorica, 30. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 12 Uredbe o Vladi Crne Gore ("Službeni list CG", br. 80/08, 14/17 i 28/18], Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. januara 2020. godine, donijela je

**ODLUKU
O IZMJENAMA ODLUKE O OBRAZOVAЊU KOMISIJE ZA EVROPSKE
INTEGRACIJE**

Član 1

U Odluci o obrazovanju Komisije za evropske integracije ("Službeni list CG", br. 72/18 i 39/19) u članu 1 stav 1 tačka 2 mijenja se i glasi:

„2. Marko Mrdak, zamjenik glavnog pregovarača za poglavља правне тековине Европске уније, замјеник предсједавајућег Комисије;”.

У таčki 5 подтаčka 16 ријечи: „програмирање и имплементацију ЕУ фондова” замјенјују се ријечима: „програмирање, имплементацију ЕУ фондова и међunarodну сарадњу”.

Poslije подтачке 24 dodaje се нова подтачка која гласи:

„25) Dragana Marković, savjetница главног pregovarača за pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji.”.

Dosadašnje подтаč. 25, 26, 27, 28 и 29 постaju подтаč. 26, 27, 28, 29 и 30.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom objavlјivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-28

Podgorica, 16. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 10 stav 5 Zakona o objedinjenoj registraciji i sistemu izvještavanja o obračunu i naplati poreza i doprinosa ("Službeni list RCG", broj 29/05 i „Službeni list CG“, broj 75/10), Ministarstvo finansija donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENI PRAVILNIKA O OBLIKU, SADRŽINI, NAČINU POPUNJAVANJA I
DOSTAVLjANJA
JEDINSTVENOG OBRASCA IZVJEŠTAJA O OBRAČUNATOM I PLAĆENOM
POREZU NA DOHODAK FIZIČKIH LICA I DOPRINOSIMA ZA OBAVEZNO
SOCIJALNO OSIGURANjE**

Član 1

U Pravilniku o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Službeni list CG", br. 76/10, 63/11, 28/12, 8/13, 4/14, 49/14, 1/15, 2/15, 10/16, 8/17, 50/17 i 15/19), u Šifarniku osnova za obračun šifra 065 mijenja se i glasi:

"065 – Prihod od imovine;"

Poslije šifre 092 dodaju se dvije nove šifre koje glase:

"093 – Prihod od sportske djelatnosti;

094 – Prihod od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihod samostalnog stručnjaka u kulturi."

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 04-127/1

Podgorica, 7. februara 2020. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

Na osnovu člana 43 stav 3 i člana 52 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br. 65/01, 37/04 i 78/06 i "Službeni list CG", br. 86/09, 14/12, 6/13, 62/13, 60/14, 79/15, 83/16 i 67/19), Ministarstvo finansija donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA PRAVILNIKA O OBLIKU I SADRŽINI GODIŠNJE PRIJAVE ZA
OBRAČUNAVANJE I PLAĆANJE POREZA NA DOHODAK FIZIČKIH LICA**

Član 1

U Pravilniku o obliku i sadržini godišnje prijave za obračunavanje i plaćanje poreza na dohodak fizičkih lica ("Službeni list CG", br. 16/08, 21/09, 18/11, 23/12, 17/13, 20/14, 17/15, 29/16 i 26/19), u članu 2 stav 1 alineja 2 riječi: "i imovinskih prava" brišu se.

Poslije alineje 3 dodaju se dvije nove alineje koje glase:

"- prihoda od sportske djelatnosti,

- prihoda od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihoda samostalnih stručnjaka u kulturi,".

Dosadašnje al. 4 do 6 postaju al. 6 do 8.

U stavu 2 riječi: "alineja 4" zamjenjuju se riječima: "alineja 6".

Član 2

U članu 3 riječi: "Dodacima "A", "PPG", "A1", "B", "B1", "C", "D" i "E"" zamjenjuju se riječima: "Dodacima "A", "PPG", "A1", "B", "B1", "C", "D", "D1", "E", "E1", "F" i "G"".

Član 3

Član 4a briše se.

Član 4

Obrazac GPP-FL Godišnja prijava poreza na dohodak fizičkih lica mijenja se i glasi:

GODIŠNJA PRIJAVA POREZA NA DOHODAK FIZIČKIH LICA

ZA I_I_I_I_I GODINU

0.1. Osnovna	
0.2. Izmijenjena	
0.3. Rezident	
0.4. Nerezident	

1. PODACI O PORESKOM OBVEZNIKU

- 1.1. Poreski identifikacioni broj /____/____/____/____/____/____/____/____/
1.2. Ime, očevo ime i prezime _____
1.3. Nivo kvalifikacije obrazovanja i zanimanje _____
1.4. Zaposlen kod _____

2. ADRESA PREBIVALIŠTA/BORAVIŠTA

- 2.1. Opština /____/____/____/____/____/____/____/____/
2.2. PTT broj i mjesto /____/____/____/____/____/____/____/____/____/
2.3. Ulica i broj _____
2.4. Broj telefona _____

3. PODACI O SAMOSTALNOJ DJELATNOSTI

Djelatnost	Naziv radnje	Broj zaposlenih radnika	Sjedište i adresa	Broj rješenja o registraciji
1	2	3	4	5

4. BANKOVNI RAČUNI

Naziv banke

Broj računa

5. PRILOZI UZ PRIJAVU

1. Dodatak A 5. Dodatak B1 9. Dodatak E
2. Dodatak PPG 6. Dodatak C 10. Dodatak E1
3. Dodatak A1 7. Dodatak D 11. Dodatak F
4. Dodatak B 8. Dodatak D1 12. Dodatak G

6. NAPOMENA

--

UTVRĐIVANJE PORESKE OBAVEZE

Redni broj	Opis	Iznos u eurima
I OPOREZIVI DOHODAK		
1.	Dohodak od samostalne djelatnosti - Dodatak A, redni broj 8	
2.	Prihod od imovine – Dodatak B, redni broj 4	
3.	Kapitalni dobitak – Dodatak C, redni broj 9	
4.	Prihod od sportske djelatnosti – Dodatak D, redni broj 6	
5.	Prihod od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi, Dodatak E, redni broj 6	
6.	Dohodak ostvaren izvan Crne Gore - Dodatak F, redni broj 8	
7.	Ukupan oporezivi dohodak (1+2+3+4+5+6)	
8.	Poreska stopa	9%
9.	Utvrđeni porez	
II OLAKŠICE I AKONTATIVNO PLAĆENI POREZ		
10.	Akontativno plaćeni porez na dohodak od samostalne djelatnosti	
11.	Iznos poreza na dohodak po osnovu obavljanja proizvodne djelatnosti u privredno nedovoljno razvijenim opština	
12.	Akontativno plaćeni porez na dohodak od imovine - Dodatak B, redni broj 5	
13.	Akontativno plaćeni porez na prihod od sportske djelatnosti – Dodatak D, redni broj 7	
14.	Akontativno plaćeni porez na prihod od autorskih i srpskih prava, patenta, žiga i prihoda samostalnih stručnjaka u kulturi – Dodatak E redni broj 7	
15.	Priznati porez koji je plaćen izvan Crne Gore - Dodatak F, redni broj 11	
16.	Ukupne olakšice i akontativno plaćeni porez (10+11+12+13+14+15)	
III IZNOS ZA UPLATU ILI POVRAĆAJ		
17.	Porez koji se duguje (9-16)	
18.	Preplaćeni porez (16-9)	
19.	Iznos preplaćenog poreza koji se traži za povraćaj	
20.	Iznos kojim se želi kreditirati akontativno plaćanje poreza u narednoj godini	

Izjavljujem, pod krivičnom i materijalnom odgovornošću, da su navedeni podaci u prijavi i prilozima uz prijavu tačni.

MP

POPUNJAVA PORESKA UPRAVA

Broj dokumenta: _____ / Datum prijema: _____ Datum obrade: _____

Ime i prezime ovlašćenog službenika: _____ Potpis: _____

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE OBRASCA GPP-FL OPŠTI PODACI O PORESKOM OBVEZNIKU

U opštem dijelu Godišnje poreske prijave upisuju se sljedeći podaci:

Pod rednim brojem 0.1: Unosi se znak "X" ako se podnosi osnovna Godišnja poreska prijava.

Pod rednim brojem 0.2: Unosi se znak "X" ako se podnosi izmijenjena Godišnja poreska prijava.

Pod rednim brojem 0.3: Unosi se znak "X" ako Godišnju poresku prijavu podnosi rezident Crne Gore.

Pod rednim brojem 0.4: Unosi se znak "X" ako Godišnju poresku prijavu podnosi nerezident Crne Gore

Pod rednim brojem 1: Unose se lični podaci poreskog obveznika,

Pod rednim brojem 1.1: Unosi se poreski identifikacioni broj (JMBG) od 13 cifara;

Pod rednim brojem 1.2: Unosi se ime, očevo ime i prezime fizičkog lica.

Pod rednim brojem 1.3: Unosi se stručna spremka i zanimanje;

Pod rednim brojem 1.4: Unosi se naziv poslodavca gdje je zaposlen poreski obveznik.

Pod rednim brojem 2: Unosi se prebivalište, odnosno boravište u Crnoj Gori;

Pod rednim brojem 2.1: Unosi se naziv opštine;

Pod rednim brojem 2.2: Unosi se poštanski broj i mjesto;
Pod rednim brojem 2.3: Unosi se naziv ulice i broj;
Pod rednim brojem 2.4: Unosi se broj telefona.
Pod rednim brojem 3: Unose se podaci o samostalnoj djelatnosti, i to:
U koloni 1: Unosi se vrsta djelatnosti;
U koloni 2: Unosi se naziv radnje, a ukoliko ne posjeduje radnju, onda to konstatovati;
U koloni 3: Unosi se broj zaposlenih radnika u navedenoj radnji;
U koloni 4: Unosi se sjedište - mjesto i adresa - ulica i broj;
U koloni 5: Unosi se broj rješenja o registraciji kod nadležnog poreskog organa.
Pod rednim brojem 4: Unosi se naziv banke kod koje su deponovana sredstva poreskog obveznika i broj bankovnog računa.
Pod rednim brojem 5: Prilozi koji se obavezno podnose uz Godišnju poresku prijavu, zaokruživanjem broja ispred naziva pojedinog priloga.
Pod rednim brojem 6: Unosi se napomena u vezi priloga i drugih dokumenata koji se prilaže uz Godišnju poresku prijavu.

PODACI ZA UTVRĐIVANJE PORESKE OBAVEZE

U posebnom dijelu Godišnje poreske prijave - Utvrđivanje poreske obaveze upisuju se sljedeći podaci:

I Oporezivi dohodak

Pod rednim brojem 1: Unosi se iznos dohotka ostvarenog od samostalne djelatnosti, koji je iskazan pod rednim brojem 8 Dodatka A.

Pod rednim brojem 2: Unosi se iznos oporezivog prihoda ostvarenog od imovine, koji je iskazan pod rednim brojem 4 Dodatka B.

Pod rednim brojem 3: Unosi se iznos kapitalnog dobitka, koji je iskazan pod rednim brojem 9 Dodatka C.

Pod rednim brojem 4: Unosi se iznos oporezivog prihoda ostvarenog od sportske djelatnosti, koji je iskazan pod rednim brojem 6 Dodatka D;

Pod rednim brojem 5: Unosi se iznos oporezivog prihoda ostvarenog od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihoda samostalnih stručnjaka u kulturi, koji je iskazan pod rednim brojem 6 Dodatka E;

Pod rednim brojem 6: Unosi se iznos dohotka ostvarenog izvan Crne Gore, koji je iskazan pod rednim brojem 8 Dodatka F.

Pod rednim brojem 7: Unosi se ukupan oporezivi dohodak koji se dobija sabiranjem iznosa iskazanih pod rednim brojevima 1, 2, 3, 4, 5 i 6.

Pod rednim brojem 9: Unosi se utvrđeni iznos poreza koji se dobija množenjem osnovice iskazane pod rednim brojem 7 i poreske stope od 9%, iskazane pod rednim brojem 8.

II Olakšice i akontativno plaćeni porez

Pod rednim brojem 10: Unosi se iznos akontativno plaćenog poreza na prihode od samostalne djelatnosti u poreskom periodu;

Pod rednim brojem 11: Unosi se iznos poreza na dohodak po osnovu obavljanja proizvodne djelatnosti u privredno nedovoljno razvijenim opština, osim preduzetnika koji posluju u sektoru primarne proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, transporta ili izgradnje brodova, ribarstva i čelika;

Pod rednim brojem 12: Unosi se iznos akontativno plaćenog poreza na prihode od imovine, koji je iskazan pod rednim brojem 5 Dodatka B;

Pod rednim brojem 13: Unosi se iznos akontativno plaćenog poreza na prihode od sportske djelatnosti, koji je iskazan pod rednim brojem 7 Dodatka D;

Pod rednim brojem 14: Unosi se iznos akontativno plaćenog poreza na prihode od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihoda samostalnih stručnjaka u kulturi, koji je iskazan pod rednim brojem 7 Dodatka E;

Pod rednim brojem 15: Unosi se iznos priznatog poreza koji je plaćen izvan Crne Gore, koji je iskazan pod rednim brojem 11 Dodatka F;

Pod rednim brojem 16: Unosi se ukupan iznos olakšica i akontativno plaćenog poreza, koji se dobija tako što se saberi iznosi pod rednim brojevima 10, 11, 12, 13, 14 i 15.

III Iznos za uplatu ili povraćaj

Pod rednim brojem 17: Unosi se iznos poreza koji se duguje ako je iznos pod rednim brojem 9 veći od iznosa pod rednim brojem 16, upisati razliku (9-16);

Pod rednim brojem 18: Unosi se iznos preplaćenog poreza ako je iznos pod rednim brojem 16 veći od iznosa pod rednim brojem 9, upisati razliku (16-9);

Pod rednim brojem 19: Unosi se iznos preplaćenog poreza koji se traži za povraćaj.

Pod rednim brojem 20: Unosi se iznos preplaćenog poreza kojim se želi kreditirati akontativno plaćanje poreza na dohodak u narednoj godini.

DODATAK A: DOBIT ILI GUBITAK PO OSNOVU SAMOSTALNE DJELATNOSTI

OD _____ DO _____ GODINE

A. Ime i prezime:	B. Poreski identifikacioni broj (JMBG):
-------------------	---

IZRAČUNAVANJE OPOREZIVE DOBITI ILI GUBITKA

Redni broj	Opis	Iznos u eurima
1.	Dobit (ili gubitak) po bilansu uspjeha prije oporezivanja (+ ili -)	_____
2.	Trošak amortizacije iz bilansa uspjeha	_____
3.	Trošak amortizacije koji se priznaju u poreske svrhe	_____
4.	1. Rashodi koji su uključeni u bilans uspjeha, ali koji se ne priznaju u poreske svrhe: a) troškovi koji nijesu nastali pri obavljanju poslovnih djelatnosti; b) troškovi koji ne mogu biti dokumentovani; c) kamata na neplaćene poreze i doprinose; d) kamata plaćena nerezidentima po stopi većoj od uobičajene komercijalne stope, e) administrativni troškovi plaćeni od strane stalne poslovne jedinice nerezidentnoj centrali; f) primanja zaposlenih ili drugih lica po osnovu raspodjele dobiti; g) novčane kazne i penali; h) prilozi političkim organizacijama; i) razlika troškova materijala i nabavne cijene prodate robe obračunate iznad prosječne cijene ili FIFO metode; j) prilozi za zdravstvene, obrazovne, naučne, vjerske, kulturne, humanitarne, sportske i svrhe zaštite životne sredine iznad 3% ukupnog prihoda; k) troškovi reprezentacije nastali u svrhu unapredivanja posla u iznosu iznad 1% ukupnog prihoda između lica koja nijesu povezana; l) članarine komorama, savezima i udruženjima iznad 0,1% ukupnog prihoda, m) otpis vrijednosti sumnjivih potraživanja koja nisu dokumentovana; n) kamata plaćena povezanim licima iznad iznosa van dohvata ruke; o) rashodi za obavezno socijalno osiguranje u visini od 50% iznosa ovih rashoda uključenih u bilans uspjeha.	_____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____
5.	Prihodi od dividendi i učešća (udjela) u dobiti pravnih lica	_____
6.	Dobit (ili gubitak) od samostalne djelatnosti (1+2+4.1) – (3+5)	_____
7.	Iznos poslovnih gubitaka iz prethodnih pet godina (Dodatak PPG, redni broj 3)	_____
8.	Oporezivi dohodak od samostalne djelatnosti (6–7)	_____
9.	Iznos poslovnog gubitka koji se može prenijeti na račun dobiti tokom narednih pet godina	_____

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE DODATKA A: DOBIT ILI GUBITAK PO OSNOVU SAMOSTALNE DJELATNOSTI

Dodatak A popunjavaju poreski obveznici koji su obavezni da vode poslovne knjige po principu dvojnog knjigovodstva, fizička lica koja se oporezuju po stvarnom dohotku i fizička lica koja zajednički ostvaruju dohodak.

Bilans stanja i bilans uspjeha se prilaže uz Godišnju poresku prijavu.

U polje A upisuje se ime i prezime poreskog obveznika;

U polje B upisuje se poreski identifikacioni broj poreskog obveznika koji predstavlja jedinstveni matični broj građanina.

Izračunavanje oporezive dobiti ili gubitka

Pod rednim brojem 1: Upisati iznos dobiti ili gubitka iskazanog u bilansu uspjeha za poreski period.

Pod rednim brojem 2: Upisati iznos troškova amortizacije stalnih osnovnih sredstava iskazanih u bilansu uspjeha.

Pod rednim brojem 3: Upisati iznos troškova amortizacije stalnih osnovnih sredstava koji se priznaju u poreske svrhe.

Pod rednim brojem 4.1: Upisati iznos rashoda koji su uključeni za finansijske svrhe, ali se ne priznaju kao rashod u poreske svrhe i to:

Redni broj 4.1a): Upisati iznos troškova koji nijesu nastali obavljanjem poslovne djelatnosti (npr. lični troškovi poslodavca i zaposlenih);

Redni broj 4.1b): Upisati iznos troškova koji se ne mogu dokumentovati, odnosno za koje ne postoji vjerodostojna dokumentacija kojom se dokazuje iznos, vrijeme, nastanak i namjena troškova;

Redni broj 4.1c): Upisati iznos plaćene kamate zbog neblagovremeno plaćenih poreza i doprinosa;

Redni broj 4.1d): Upisati iznos kamate plaćene nerezidentima po stopi većoj od uobičajene komercijalne kamatne stope u Crnoj Gori;

Redni broj 4.1e): Upisati iznos administrativnih troškova plaćenih nerezidentnoj centrali;

Redni broj 4.1f): Upisati iznos koji se iz dobiti dijeli zaposlenima ili ostalim licima;

Redni broj 4.1g): Upisati iznos novčanih kazni i penala;

Redni broj 4.1h): Upisati iznos priloga datih političkim organizacijama;

Redni broj 4.1i): Upisati iznos razlike troškova materijala i nabavne vrijednosti prodate robe iznad iznosa obračunatog primjenom metode prosječne cijene ili FIFO metode, utvrđene u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo;

Redni broj 4.1j): Upisati iznos izdataka za zdravstvene, obrazovne, naučne, vjerske, kulturne, sportske, humanitarne svrhe i zaštite životne sredine koji prelazi iznos od 3% ukupnog prihoda;

Redni broj 4.1k): Upisati iznos troškova reprezentacije koji prelazi iznos od 1% ukupnog prihoda;

Redni broj 4.1l): Upisati iznos članarina komorama, savezima i udruženjima koji prelazi iznos od 0,1% ukupnog prihoda;

Redni broj 4.1m): Upisati iznos otpisa vrijednosti sumnjivih potraživanja koja se ne mogu dokumentovati, odnosno za koja se ne može dokazati da su preduzete sve mjere za naplatu i za koja poreski obveznik nije pružio sve potrebne dokaze o njihovoj neuspjeloj naplati (član 27 Zakona);

Redni broj 4.1n): Upisati iznos kamate plaćene povezanim licima po stopi većoj od uobičajene komercijalne kamatne stope u Crnoj Gori;

Redni broj 4.1o): Upisati iznos rashoda za obavezno socijalno osiguranje u visini od 50% iznosa ovih rashoda uključenih u bilans uspjeha.

Pod rednim brojem 5: Upisati iznos prihoda od dividendi i učešća (udjela) u dobiti pravnih lica, iskazanih u bilansu stanja, a koji se ne uključuje u poresku osnovicu.

Pod rednim brojem 6: Upisati iznos dobiti od samostalne djelatnosti, dobijen sabiranjem iznosa iskazanih pod rednim brojevima 1, 2, i 4.1, umanjen za zbir iznosa iskazanih pod rednim brojevima 3 i 5.

Ukoliko je pozitivna razlika ostvaren je dobitak, a u slučaju negativne razlike ostvaren je gubitak. Ako je ostvaren gubitak u ovom redu i u redu 8 upisuje se nula, a iznos gubitka od samostalne djelatnosti u redu 9.

Pod rednim brojem 7: Upisati iznos prenesenog gubitka iz prethodnih pet godina koji je iskazan pod rednim brojem 3 Dodatka PPG. Ako je iskazana dobit navedeni iznos prenesenog gubitka ne može biti veći od iznosa iskazanog pod rednim brojem 6. Ako je iskazan gubitak, upisuje se nula.

Pod rednim brojem 8: Upisati iznos oporezivog dohotka, koji predstavlja razliku iznosa iskazanih pod rednim brojevima 6 i 7.

Pod rednim brojem 9: Upisati iznos gubitka, iskazanog pod rednim brojem 6, koji može biti prenijet na račun dobiti tokom narednih pet godina.

DODATAK PPG : PRENOS POSLOVNIH GUBITAKA

A. Ime i prezime:	B. Poreski identifikacioni broj:
-------------------	----------------------------------

Redni broj	Opis	Iznos u eurima
1.	Iznos dobiti iskazane pod rednim brojem 6 Dodatka A	_____
2.	Iznos gubitka iz prethodnih pet godina: _____ god. _____ € _____ god. _____ € _____ god. _____ € _____ god. _____ € _____ god. _____ €	_____
3.	Iznos gubitka za pokriće (manji iznos od iznosa iskazanih pod rednim brojevima 1 i 2)	_____

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE DODATKA PPG: PRENOS POSLOVNIH GUBITAKA

U polje A upisuje se ime i prezime poreskog obveznika;

U polje B upisuje se poreski identifikacioni broj poreskog obveznika koji predstavlja jedinstveni matični broj građanina.

Pod rednim brojem 1: Upisati iznos dobiti, koji je iskazan pod rednim brojem 6 Dodatka A.

Pod rednim brojem 2: Upisati godinu na koju se gubitak odnosi i iznos gubitka iz prethodnih pet godina (po godinama i ukupno).

Pod rednim brojem 3: Upisati iznos gubitka za pokriće. Pod ovim rednim brojem upisuje se manji iznos od iznosa iskazanih pod rednim brojevima 1 i 2.

DODATAK A1: OBRAČUN DOPRINOSA ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE PO OSNOVU DOHOTKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI

OD _____ DO _____ GODINE

A. Ime i prezime	B. Poreski identifikacioni broj
------------------	---------------------------------

Redni broj	Opis	Iznos u eurima
1.	Ostvareni godišnji promet	_____
1.a)	Osnovica za plaćanje doprinosa za obavezno socijalno osiguranje	_____
2.	Obračunati doprinosi	_____
2.1.	Obračunati doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje	_____
2.2.	Obračunati doprinos za zdravstveno osiguranje	_____
2.3.	Obračunati doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	_____
3.	Akontativno plaćeni doprinosi	_____
3.1.	Akontativno plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje	_____
3.2.	Akontativno plaćen doprinos za zdravstveno osiguranje	_____
3.3.	Akontativno plaćen doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	_____
4.	Preplaćeni doprinosi	_____
4.1.	Preplaćeni doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje	_____
4.2.	Preplaćeni doprinos za zdravstveno osiguranje	_____
4.3.	Preplaćeni doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	_____
5.	Dugovani doprinosi	_____
5.1.	Dugovani doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje	_____
5.2.	Dugovani doprinosi za zdravstveno osiguranje	_____
5.3.	Dugovani doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	_____

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE DODATKA A1: OBRAČUN DOPRINOSA ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE PO OSNOVU DOHOTKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI

Dodatak A1 popunjavaju poreski obveznici koji ostvaruju dohodak po osnovu obavljanja samostalne djelatnosti.

U polje A upisuje se ime i prezime poreskog obveznika;

U polje B upisuje se poreski identifikacioni broj poreskog obveznika koji predstavlja jedinstveni matični broj građanina.

Pod rednim brojem 1: Upisati iznos ostvarenog godišnjeg prometa.

Pod rednim brojem 1a): Upisati iznos osnovice za plaćanje doprinosa koja se utvrđuje u zavisnosti od visine ostvarenog, odnosno planiranog godišnjeg prometa i to: do 9.000,00 eura 60% prosječne mjesecne zarade u Crnoj Gori, do 15.000,00 eura 100% prosječne mjesecne zarade u Crnoj Gori i preko 15.000,00 eura 150% prosječne mjesecne zarade u Crnoj Gori, s tim što se navedeni iznos mjesecne osnovice množi sa brojem mjeseci rada.

Pod rednim brojem 2: Upisati ukupan iznos obračunatih doprinosa (2.1.+2.2.+2.3.)

Pod rednim brojem 2.1: Upisati iznos obračunatog doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, dobijen množenjem osnovice za obračun doprinosa sa propisanom stopom doprinosa.

Pod rednim brojem 2.2: Upisati iznos obračunatog doprinosa za zdravstveno osiguranje, dobijen množenjem osnovice za obračun doprinosa sa propisanom stopom doprinosa.

Pod rednim brojem 2.3: Upisati iznos obračunatog doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, dobijen množenjem osnovice za obračun doprinosa sa propisanom stopom doprinosa.

Pod rednim brojem 3: Upisati ukupan iznos akontativno plaćenih doprinosa (3.1.+3.2.+3.3.)

Pod rednim brojem 3.1: Upisati iznos akontativno plaćenog doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Pod rednim brojem 3.2: Upisati iznos akontativno plaćenog doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Pod rednim brojem 3.3: Upisati iznos akontativno plaćenog doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti.

Pod rednim brojem 4: Upisati ukupan iznos preplaćenih doprinosa (4.1.+4.2.+4.3.).

Pod rednim brojem 4.1: Upisati iznos preplaćenog doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (ako je iznos pod rednim brojem 3.1. veći od iznosa pod rednim brojem 2.1, razlika 3.1.-2.1.).

Pod rednim brojem 4.2: Upisati iznos preplaćenog doprinosa za zdravstveno osiguranje (ako je iznos pod rednim brojem 3.2. veći od iznosa pod rednim brojem 2.2, razlika 3.2.-2.2.).

Pod rednim brojem 4.3: Upisati iznos preplaćenog doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti (ako je iznos pod rednim brojem 3.3. veći od iznosa pod rednim brojem 2.3, razlika 3.3.-2.3.).

Pod rednim brojem 5: Upisati ukupan iznos dugovanih doprinosa (5.1.+5.2.+5.3.).

Pod rednim brojem 5.1: Upisati iznos dugovanog doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (ako je iznos pod rednim brojem 2.1. veći od iznosa pod rednim brojem 3.1, razlika 2.1.-3.1.).

Pod rednim brojem 5.2: Upisati iznos dugovanog doprinosa za zdravstveno osiguranje (ako je iznos pod rednim brojem 2.2. veći od iznosa pod rednim brojem 3.2, razlika 2.2.-3.2.).

Pod rednim brojem 5.3: Upisati iznos dugovanog doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti (ako je iznos pod rednim brojem 2.3. veći od iznosa pod rednim brojem 3.3, razlika 2.3.-3.3.).

DODATAK B: DOHODAK OD IMOVINE

A. Ime i prezime	B. Poreski identifikacioni broj
------------------	---------------------------------

IZRAČUNAVANJE DOHOTKA OD IMOVINE

Redni broj	OPIS	Iznos u eurima
Dohodak od imovine		
1.	1. Ukupni prihodi ostvareni od davanja u zakup pokretne i nepokretne imovine (a+b+c) a) prihodi od iznajmljivanja soba, apartmana, kuća i stanova za odmor putnicima i turistima, ako je plaćena boravišna taksa; b) prihodi od iznajmljivanja soba, apartmana, kuća i stanova za odmor putnicima i turistima, ako je zaključen ugovor o zakupu sa turističkom agencijom ili lokalnom turističkom organizacijom, i po tom osnovu ostvarena prosječna popunjeno kapaciteta od najmanje 60 dana na godišnjem nivou; c) ostali prihodi.	_____ _____ _____
Troškovi		
2.	Stvarni troškovi, koji moraju biti dokumentovani	_____
3.	3. Standardni troškovi (a+b+c): a) 50% od rednog broja 1a); b) 70% od rednog broja 1b); c) 30% od rednog broja 1c).	_____ _____ _____
Oporezivi prihod od imovine		
4.	Oporezivi prihod od imovine (1.1.-2) ili (1.1.-3.1.)	_____
Akontativno plaćeni porez na dohodak od imovine		
5.	Iznos akontativno plaćenog poreza	_____

6.	Vrsta imovine
A	
B	
C	
D	
E	
F	

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE DODATAK B: DOHODAK OD IMOVINE

Dodatak B popunjavaju poreski obveznici koji ostvaruju dohodak od imovine.

U polje A upisuje se ime i prezime poreskog obveznika;

U polje B upisuje se poreski identifikacioni broj poreskog obveznika koji predstavlja jedinstveni matični broj građanina.

Izračunavanje dohotka od imovine

Pod rednim brojem 1.1: Upisati ukupan prihod ostvaren od davanja u zakup pokretne i nepokretne imovine koji se dobija kao zbir 1a)+1b)+1c).

Pod rednim brojem 1a): Upisati iznos prihoda ostvarenih od iznajmljivanja soba, apartmana, kuća i stanova za odmor putnicima i turistima, za koje je plaćena boravišna taksa.

Pod rednim brojem 1b): Upisati iznos prihoda ostvarenih od iznajmljivanja soba, apartmana, kuća i stanova za odmor putnicima i turistima, ako je zaključen ugovor o zakupu sa turističkom agencijom ili lokalnom turističkom organizacijom, i po tom osnovu ostvarena prosječna popunjeno kapaciteta od najmanje 60 dana na godišnjem nivou.

Pod rednim brojem 1c): Upisati iznos ostalih prihoda ostvarenih od izdavanja u zakup pokretne i nepokretne imovine.

Pod rednim brojem 2: Upisati iznos stvarnih troškova.

Pod rednim brojem 3: Upisati iznos standardnih troškova koji se dobija kao zbir 3a)+3b)+3c).

Pod rednim brojem 3a): Upisati iznos troškova koji se priznaju u visini 50% ostvarenih prihoda, koji su iskazani pod rednim brojem 1a), za prihode ostvarene od iznajmljivanja soba, apartmana, kuća i stanova za odmor putnicima i turistima, ako je plaćena boravišna taksa.

Pod rednim brojem 3b): Upisati iznos troškova koji se priznaju u visini 70% ostvarenih prihoda od izdavanja u zakup soba, apartmana, kuća i stanova za odmor putnicima i turistima, ako je zaključen ugovor o zakupu sa turističkom agencijom ili lokalnom turističkom organizacijom, i po tom osnovu ostvarena prosječna popunjenoš kapaciteta od najmanje 60 dana na godišnjem nivou.

Pod rednim brojem 3c): Upisati iznos troškova koji se priznaju u visini 30% ostvarenih prihoda od izdavanja u zakup ostale imovine koji su iskazani pod rednim brojem 1c).

Pod rednim brojem 4: Upisati iznos oporezivog prihoda od imovine, koji se dobija oduzimanjem iznosa iz rednog broja 2. ili 3.1. od iznosa iz rednog broja 1.1. Ovaj iznos upisati i u Godišnjoj prijavi poreza na dohodak fizičkih lica u dijelu Utvrđivanje poreske obaveze, pod rednim brojem 2.

Pod rednim brojem 5: Upisati iznos akontativno plaćenog poreza na dohodak od imovine. Ako je isplatilac prihoda pravno lice ili preduzetnik, upisati iznos koji je iskazan pod rednim brojem 3 Dodatka B1.

Pod rednim brojem 6: Upisati podatke od značaja za utvrđivanje vrste pokretne i nepokretne imovine (naziv, vrstu, adresu, površinu i dr.).

Ako poreski obveznik ima više od šest oblika imovine, popunjava i prilaže više dodataka B, a podatke o dohotku i troškovima upisuje samo u prvom Dodatku B.

DODATAK B1: IZVJEŠTAJ O AKONTATIVNO PLAĆENOM POREZU PO ODBITKU OD IMOVINE

A. Naziv isplatioca	B. Poreski identifikacioni broj isplatioca	
C. Ime i prezime ostvarioца prihoda	D. Poreski identifikacioni broj ostvarioца prihoda (JMBG)	
Redni broj	OPIS	Iznos u eurima
1.	Ostvareni bruto prihod od imovine	
2.	Osnovica za oporezivanje	
3.	Iznos akontativno plaćenog poreza na prihode od imovine	

MP

Datum i mjesto

Potpis isplatioca

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE DODATKA B1: IZVJEŠTAJ O AKONTATIVNO PLAĆENOM POREZU PO ODBITKU OD IMOVINE

Dodatak B1 dostavljaju poreski obveznici koji ostvaruju prihod od iznajmljivanja pokretne i nepokretne imovine pravnom licu ili preduzetniku.

Dodatak B1 popunjavaju isplatilac prihoda - pravno lice ili preduzetnik koji je dužan da u ime zakupodavca (poreskog obveznika) obračunava, obustavlja i uplaćuje akontaciju poreza na prihode od imovine tokom godine.

U polje A: Upisati naziv pravnog lica, odnosno ime i prezime zakupca koji je isplatilac prihoda od imovine;

U polje B: Upisati poreski identifikacioni broj isplatioca prihoda koji je poreski posrednik;

U polje C: Upisati ime i prezime poreskog obveznika koji je ostvarilac prihoda;

U polje D: Upisati poreski identifikacioni broj ostvarioца prihoda koji predstavlja jedinstveni matični broj građanina.

Pod rednim brojem 1: Upisati iznos ostvarenog bruto prihoda od imovine.

Pod rednim brojem 2: Upisati iznos osnovice za oporezivanje.

Pod rednim brojem 3: Upisati iznos poreza na prihode od imovine koji je akontativno uplatio isplatilac prihoda.

DODATAK C: KAPITALNI DOBICI I GUBICI

A. Ime i prezime poreskog obveznika	B. Poreski identifikacioni broj (JMBG)
-------------------------------------	--

IZRAČUNAVANJE KAPITALNIH DOBITAKA I GUBITAKA

Podaci o imovini		Podaci o cijeni				Razlika (3-(4+5))	
1. Opis imovine	2. Ime i prezime i poreski identifikacioni broj kupca	3. Prodajna cijena	4. Troškovi prodaje i rekonstrukcije	5. Nabavna cijena		6. Kapitalni dobitak	7. Kapitalni gubitak
				5a. Dokumentovana cijena	5b. Cijena koja nije dokumentovana		
8. Ukupan kapitalni dobitak (gubitak)							
9. Iznos kapitalnog dobitka (6-7)							

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE DODATKA C: KAPITALNI DOBICI I GUBICI

Dodatak C popunjavaju poreski obveznici koji ostvaruju prihod od prodaje: nepokretnosti, udjela u pravnom licu i hartija od vrijednosti (imovina).

U polje A upisuje se ime i prezime poreskog obveznika;

U polje B upisuje se poreski identifikacioni broj poreskog obveznika koji predstavlja jedinstveni matični broj građanina.

Izračunavanje kapitalnih dobitaka i gubitaka

Pod rednim brojem 1: Za nepokretnosti upisati opis imovine: vrsta, naziv, površina i drugi podaci od značaja za identifikaciju imovine; za hartije od vrijednosti (HOV) upisati vrstu HOV i naziv pravnog lica u kojem je ostvareno vlasništvo nad HOV; za udjele u pravnom licu upisati naziv pravnog lica u kojem je ostvareno vlasništvo po osnovu udjela.

Pod rednim brojem 2: Upisati ime i prezime kupca imovine, odnosno naziv za pravna lica i poreski identifikacioni broj kupca.

Pod rednim brojem 3: Upisati iznos bruto prodajne cijene imovine.

Pod rednim brojem 4: Kod prodaje nepokretnosti upisati iznos troškova prodaje (provizija od prodaje i druge naknade ukoliko je prodaja vršena putem agencije i dr.) i troškova rekonstrukcije.

Pod rednim brojem 5: Upisati iznos nabavne cijene imovine.

Pod rednim brojem 5a: Upisati iznos nabavne cijene imovine koja je dokumentovana.

Pod rednim brojem 5b: Za nepokretnosti čija se nabavna cijena ne može dokumentovati nabavnu cijenu nepokretnosti predstavlja 80% od prodajne cijene; za HOV i udjele u pravnom licu čija se nabavna cijena ne može dokumentovati nabavnu cijenu predstavlja nominalna vrijednost HOV ili udjela.

Pod rednim brojem 6: Upisati iznos kapitalnog dobitka, koji se dobija kad je iznos iskazan pod rednim brojem 3 veći od zbiru iznosa iskazanih pod rednim brojevima 4 i 5.

Pod rednim brojem 7: Upisati iznos kapitalnog gubitka, koji se dobija kada je iznos iskazan pod rednim brojem 3 manji od zbiru iznosa iskazanih pod rednim brojevima 4 i 5.

Pod rednim brojem 8: Upisati ukupan kapitalni dobitak (kolona 6) i kapitalni gubitak (kolona 7).

Pod rednim brojem 9: Upisati iznos kapitalnog dobitka, koji se dobija kada je ukupan iznos iz kolone 6 veći od ukupnog iznosa iz kolone 7. Ako je iznos ukupnog kapitalnog gubitka (kolona 7) veći od iznosa ukupnog kapitalnog dobitka (kolona 6) u ovo polje upisuje se nula.

DODATAK D: PRIHODI OD SPORTSKE DJELATNOSTI

A. Ime i prezime poreskog obveznika	B. Poreski identifikacioni broj (JMBG)
-------------------------------------	--

IZRAČUNAVANJE PRIHODA OD SPORTSKE DJELATNOSTI

Redni broj	OPIS	Iznos u eurima
Prihodi od sportske djelatnosti		
1.	Prihodi od sportske djelatnosti: <ul style="list-style-type: none"> a) prihod profesionalnog sportiste b) prihod sportiste amatera c) prihod trenera d) prihod sportskog stručnjaka ospozobljenog za rad u sportu e) prihod po osnovu transfera f) naknada treneru amateru 	_____

	g) naknada sportisti amateru	_____
2.	Ukupan prihod od sportske djelatnosti	_____
Rashodi od sportske djelatnosti		
3.	Stvarni (dokumentovani) rashodi	_____
4.	Standardni rashodi: a) 30% od rednog broja 1a), 1c), 1d), 1e), 1f) i 1g) b) 90% od rednog broja 1b)	_____
5.	Ukupan rashod od sportske djelatnosti	_____
Oporezivi prihod od sportske djelatnosti		
6.	Oporezivi prihod od sportske djelatnosti (2-5)	_____
Akontativno plaćeni porez na prihode od sportske djelatnosti		
7.	Iznos akontativno plaćenog poreza	_____

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE DODATKA D: PRIHODI OD SPORTSKE DJELATNOSTI

Dodatak D popunjavaju poreski obveznici koji ostvaruju prihod od sportske djelatnosti.

U polje A upisuje se ime i prezime poreskog obveznika;

U polje B upisuje se poreski identifikacioni broj poreskog obveznika koji predstavlja jedinstveni matični broj građanina.

Izračunavanje prihoda od sportske djelatnosti

Pod rednim brojem 1a): Upisati prihod profesionalnog sportiste;

Pod rednim brojem 1b): Upisati prihod sportiste amatera;

Pod rednim brojem 1c): Upisati prihod trenera;

Pod rednim brojem 1d): Upisati prihod sportskog stručnjaka sposobljenog za rad u sportu;

Pod rednim brojem 1e): Upisati prihod po osnovu transfera;

Pod rednim brojem 1f): Upisati naknadu treneru amateru;

Pod rednim brojem 1g): Upisati naknadu sportisti amateru.

Pod rednim brojem 2: Upisati ukupan iznos prihoda od sportske djelatnosti 1a)+1b)+1c)+1d)+1e)+1f)+1g);

Pod rednim brojem 3: Upisati iznos stvarnih (dokumentovanih) rashoda;

Pod rednim brojem 4a): Upisati iznos standardnih rashoda koji se priznaju u visini 30% ostvarenih prihoda, koji su iskazani pod rednim brojevima 1a), 1c), 1d), 1e), 1f) i 1g);

Pod rednim brojem 4b): Upisati iznos standardnih rashoda koji se priznaju u visini 90% ostvarenih prihoda, koji su iskazani pod rednim brojem 1b);

Pod rednim brojem 5: Upisati ukupan iznos rashoda od sportske djelatnosti (3 ili 4a)+4b));

Pod rednim brojem 6: Upisati iznos oporezivog prihoda od sportske djelatnosti, koja se dobija kao razlika između ukupnih prihoda od sportske djelatnosti (2) i ukupnih rashoda od sportske djelatnosti (5). Ovaj iznos upisati i u Godišnjoj prijavi poreza na dohodak fizičkih lica u dijelu Utvrđivanje poreske obaveze, pod rednim brojem 4;

Pod rednim brojem 7: Upisati iznos akontativno plaćenog poreza na prihode od sportske djelatnosti.

DODATAK D1: IZVJEŠTAJ O AKONTATIVNO PLAĆENOM POREZU PO ODBITKU OD PRIHODA OD SPORTSKE DJELATNOSTI

A. Naziv isplatioca	B. Poreski identifikacioni broj isplatioca
---------------------	--

C. Ime i prezime ostvarioca prihoda	D. Poreski identifikacioni broj ostvarioca prihoda (JMBG)
-------------------------------------	---

Redni broj	OPIS	Iznos u eurima
1.	Ostvareni bruto prihod od sportske djelatnosti	
2.	Osnovica za oporezivanje	
3.	Iznos akontativno plaćenog poreza na prihode od sportske djelatnosti	

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE DODATKA D1: IZVJEŠTAJ O AKONTATIVNO PLAĆENOM POREZU PO ODBITKU OD PRIHODA OD SPORTSKE DJELATNOSTI

U polje A: Upisati naziv isplatioca;

U polje B: Upisati poreski identifikacioni broj isplatioca;
 U polje C: Upisati ime i prezime ostvarioca prihoda;
 U polje D: Upisati poreski identifikacioni broj ostvarioca prihoda;
 Pod rednim brojem 1: Upisati iznos ostvarenog bruto prihoda od sportske djelatnosti;
 Pod rednim brojem 2: Upisati iznos osnovice za oporezivanje;
 Pod rednim brojem 3: Upisati iznos poreza na prihode od sportske djelatnosti koji je akontativno uplatio isplatalac prihoda.

DODATAK E: PRIHODI OD AUTORSKIH I SRODNIH PRAVA, PATENTA, ŽIGA I PRIHODI SAMOSTALNIH STRUČNJAKA U KULTURI

A. Ime i prezime poreskog obveznika	B. Poreski identifikacioni broj (JMBG)
-------------------------------------	--

IZRAČUNAVANJE PRIHODA OD AUTORSKIH I SRODNIH PRAVA, PATENTA, ŽIGA I PRIHODI SAMOSTALNIH STRUČNJAKA U KULTURI

Redni broj	OPIS	Iznos u eurima	
Prihodi od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi			
1.	1. Prihodi od autorskih prava:	a) naknada za govorna djela (predavanja, govor, besjede); b) naknada za pisana djela (romani, poezija, članci, priručnici, studije, monografije, računarski programi); c) naknada za muzička djela, sa riječima ili bez riječi; d) naknada za dramska, dramsko-muzička, koreografska, lutkarska i pantomimska djela; e) naknada za fotografска djela i djela stvorena u procesu sličnom fotografiji; f) naknada za audiovizuelna djela; g) naknada za djela likovne umjetnosti (crteži, grafici, slike, skulpture); h) naknada za djela arhitekture (skice, planovi, izgrađeni objekti sa područja arhitekture, urbanističkog planiranja i pejzažne arhitekture); i) naknada za djela primjenjene umjetnosti i industrijskog dizajna; j) naknada za kartografska djela (turističke karte, auto karte, topografske karte, tematske karte); k) naknada za prezentacije naučne, nastavne ili tehničke prirode (tehnički crteži, planovi, standardi, ekspertska vještačenja, trodimenzionalne prezentacije).	_____
	2. Prihodi od srodnih prava:	a) naknada za prava interpretatora; b) naknada za prava proizvođača fonograma; c) naknada za prava filmskih producenata; d) naknada za prava izdavača.	_____
	3. Prihodi od patenta i žiga:	a) naknada od pronalaska patenta; b) naknada od prenosa žiga.	_____
	4. Prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi:	a) prihodi od naučno-istraživačkih poslova u oblasti kulture; b) prihodi od teorijsko-kritičkih poslova u oblasti kulture; c) prihodi od edukativnih poslova u oblasti kulture; d) prihodi od producentskih poslova u oblasti kulture; e) prihodi od umjetničko-saradničkih poslova u oblasti kulture; f) prihodi od specijalističko-tehničkih poslova u oblasti kulture; g) prihodi od organizatorskih poslova u oblasti kulture.	_____
	2.	Ukupan prihod od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi	_____
	Rashodi od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi		
	3.	Stvarni (dokumentovani) rashodi	_____
	4.	Standardni rashodi: a) 60% od rednog broja 1.1g); b) 50% od rednog broja 1.1h), osim po osnovu skica i planova; c) 30% ostvarenih prihoda iz rednog broja 1, osim za 1.1g) i 1.1h) bez skica i planova.	_____
	5.	Ukupan rashod od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi	_____

Oporezivi prihod od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi		
6.	Oporezivi prihod od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi (2-5)	
Akontativno plaćeni porez na prihode od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi		
7.	Iznos akontativno plaćenog poreza	

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE DODATKA E: PRIHODI OD AUTORSKIH I SRODNIH PRAVA, PATENTA, ŽIGA I PRIHODI SAMOSTALNIH STRUČNJAKA U KULTURI

Dodatak E popunjavaju poreski obveznici koji ostvaruju prihod od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi.

U polje A upisuje se ime i prezime poreskog obveznika;

U polje B upisuje se poreski identifikacioni broj poreskog obveznika koji predstavlja jedinstveni matični broj građanina.

Izračunavanje prihoda od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi

Pod rednim brojem 1.1: Upisati ukupan iznos prihoda od autorskih prava $(1.1a+1.1b+1.1c+1.1d+1.1e+1.1f+1.1g+1.1h+1.1i+1.1j+1.1k)$;

Pod rednim brojem 1.1a): Upisati iznos naknade za govorna djela (predavanja, govor i besjede);

Pod rednim brojem 1.1b): Upisati iznos naknade za pisana djela (romani, poezija, članci, priručnici, studije, monografije, računarski programi);

Pod rednim brojem 1.1c): Upisati iznos naknade za muzička djela, sa riječima ili bez riječi;

Pod rednim brojem 1.1d): Upisati iznos naknade za dramska, dramsko-muzička, koreografska, lutkarska i pantomimska djela;

Pod rednim brojem 1.1e): Upisati iznos naknade za fotografска djela i djela stvorena u procesu sličnom fotografiji;

Pod rednim brojem 1.1f): Upisati iznos naknade za audiovizuelna djela;

Pod rednim brojem 1.1g): Upisati iznos naknade za djela likovne umjetnosti (crteži, grafici, slike, skulpture);

Pod rednim brojem 1.1h): upisati iznos naknade za djela arhitekture (skice, planovi, izgrađeni objekti sa područja arhitekture, urbanističkog planiranja i pejzažne arhitekture);

Pod rednim brojem 1.1i): upisati iznos naknade za djela primijenjene umjetnosti i industrijskog dizajna;

Pod rednim brojem 1.1j): Upisati iznos naknade za kartografska djela (turističke karte, auto karte, topografske karte, tematske karte);

Pod rednim brojem 1.1k): Upisati iznos naknade za prezentacije naučne, nastavne ili tehničke prirode (tehnički crteži, planovi, standardi, ekspertska vještačenja, trodimenzionalne prezentacije).

Pod rednim brojem 1.2: Upisati ukupan iznos prihoda od srodnih prava $(1.2a+1.2b+1.2c+1.2d)$;

Pod rednim brojem 1.2a): Upisati iznos naknade za prava interpretatora;

Pod rednim brojem 1.2b): Upisati iznos naknade za prava proizvođača fonograma;

Pod rednim brojem 1.2c): Upisati iznos naknade za prava filmskih producenata;

Pod rednim brojem 1.2d): Upisati iznos naknade za prava izdavača;

Pod rednim brojem 1.3: Upisati ukupan iznos prihoda od patenta i žiga $(1.3a+1.3b)$;

Pod rednim brojem 1.3a): Upisati iznos naknade od pronalaska patenta;

Pod rednim brojem 1.3b): Upisati iznos naknade od prenosa žiga;

Pod rednim brojem 1.4: Upisati ukupan iznos prihoda samostalnih stručnjaka u kulturi $(1.4a+1.4b+1.4c+1.4d+1.4e+1.4f+1.4g)$;

Pod rednim brojem 1.4a): Upisati iznos prihoda od naučno-istraživačkih poslova u oblasti kulture;

Pod rednim brojem 1.4b): Upisati iznos prihoda od teorijsko-kritičkih poslova u oblasti kulture;

Pod rednim brojem 1.4c): Upisati iznos prihoda od edukativnih poslova u oblasti kulture;

Pod rednim brojem 1.4d): Upisati iznos prihoda od producentskih poslova u oblasti kulture;

Pod rednim brojem 1.4e): Upisati iznos prihoda od umjetničko-saradničkih poslova u oblasti kulture;

Pod rednim brojem 1.4f): Upisati iznos prihoda od specijalističko-tehničkih poslova u oblasti kulture;

Pod rednim brojem 1.4g): Upisati iznos prihoda od organizatorskih poslova u oblasti kulture.

Pod rednim brojem 2: Upisati ukupan iznos prihoda od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi $(1.1+1.2+1.3+1.4)$

Pod rednim brojem 3: Upisati iznos stvarnih (dokumentovanih) rashoda;

Pod rednim brojem 4a): Upisati iznos standardnih rashoda koji se priznaju u visini 60% ostvarenih prihoda, koji su iskazani pod rednim brojem 1.1g) – naknada za djela likovne umjetnosti (crteži, grafici, slike, skulpture);

Pod rednim brojem 4b): Upisati iznos standardnih rashoda koji se priznaju u visini 50% ostvarenih prihoda od naknada za djela arhitekture sa područja arhitekture, urbanističkog planiranja i pejzažne arhitekture;

Pod rednim brojem 4c): Upisati iznos standardnih rashoda koji se priznaju u visini 30% ostvarenih prihoda iz rednog broja 1, osim za prihode od naknada za djela likovne umjetnosti (crteži, grafici, slike, skulpture) i prihoda od naknada za djela arhitekture sa područja arhitekture, urbanističkog planiranja i pejzažne arhitekture;

Pod rednim brojem 5: Upisati ukupan iznos rashoda od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi (3 ili 4a)+4b)+4c);

Pod rednim brojem 6: Upisati iznos oporezivog prihoda od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi, koja se dobija kao razlika između ukupnih prihoda od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi (2) i ukupnih rashoda od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi (5). Ovaj iznos upisati i u Godišnjoj prijavi poreza na dohodak fizičkih lica u dijelu Utvrđivanje poreske obaveze, pod rednim brojem 5;

Pod rednim brojem 7: Upisati iznos akontativno plaćenog poreza na prihode od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi.

DODATAK E1: IZVJEŠTAJ O AKONTATIVNO PLAĆENOM POREZU PO ODBITKU OD PRIHODA OD AUTORSKIH I SRODNIH PRAVA, PATENTA, ŽIGA I PRIHODI SAMOSTALNIH STRUČNJAKA U KULTURI

A. Naziv isplatioca	B. Poreski identifikacioni broj isplatioca
---------------------	--

C. Ime i prezime ostvarioca prihoda	D. Poreski identifikacioni broj ostvarioca prihoda (JMBG)
-------------------------------------	---

Redni broj	OPIS	Iznos u eurima
1.	Ostvareni bruto prihod od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi	
2.	Osnovica za oporezivanje	
3.	Iznos akontativno plaćenog poreza na prihode od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi	

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE DODATKA E1: IZVJEŠTAJ O AKONTATIVNO PLAĆENOM POREZU PO ODBITKU OD PRIHODA OD AUTORSKIH I SRODNIH PRAVA, PATENTA, ŽIGA I PRIHODI SAMOSTALNIH STRUČNJAKA U KULTURI

U polje A: Upisati naziv isplatioca;

U polje B: Upisati poreski identifikacioni broj isplatioca;

U polje C: Upisati ime i prezime ostvarioca prihoda;

U polje D: Upisati poreski identifikacioni broj ostvarioca prihoda;

Pod rednim brojem 1: Upisati iznos ostvarenog bruto prihoda od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi;

Pod rednim brojem 2: Upisati iznos osnovice za oporezivanje;

Pod rednim brojem 3: Upisati iznos poreza na prihode od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi, koji je akontativno uplatio isplatilac prihoda.

DODATAK F: DOHODAK OSTVAREN IZVAN CRNE GORE

A. Ime i prezime poreskog obveznika	B. Poreski identifikacioni broj (JMBG)
-------------------------------------	--

IZRAČUNAVANJE DOHOTKA OSTVARENOG IZVAN CRNE GORE**DOHODAK OSTVAREN IZVAN CRNE GORE**

Izvor dohotka (prihoda)	I Zemlja	II Zemlja	III Zemlja	Ukupan dohodak	Plaćeni porez
1	2	3	4	5	6
1. Lična primanja					
2. Samostalna djelatnost					
3. Imovina					
4. Kapital					
5. Kapitalni dobici					
6. Sportska djelatnost					
7. Autorska i srodnna prava, patenat, žig i samostalni stručnjak u kulturi					

8. Ukupan dohodak ostvaren izvan Crne Gore, kolona 5 (1+2+3+4+5+6+7)		
9. Ukupan plaćen porez izvan Crne Gore, kolona 6 (1+2+3+4+5+6+7)		
10. Iznos poreza koji bi se platio da je dohodak ostvaren u Crnoj Gori		
11. Iznos priznatog poreza koji je plaćen izvan Crne Gore (manji iznos od iznosa iskazanih pod rednim brojevima 9 i 10)		

**UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE DODATKA F:
DOHODAK OSTVAREN IZVAN CRNE GORE**

Dodatak F popunjavaju poreski obveznici koji ostvaruju dohodak izvan Crne Gore. Da bi se priznao poreski kredit, rezidentni poreski obveznik treba uz GPP FL da dostavi i potvrdu o eventualno plaćenom porezu izdatu od strane nadležnog organa zemlje u kojoj je ostvaren oporezovani dohodak. Potvrda treba da sadrži opis izvora prihoda, iznos prihoda i visinu plaćenog poreza, i mora biti na jeziku te zemlje i na crnogorskom jeziku uz ovjeru sudskog tumača.

U polje A upisuje se ime i prezime poreskog obveznika;

U polje B upisuje se poreski identifikacioni broj poreskog obveznika koji predstavlja jedinstveni matični broj građanina.

Izračunavanje dohotka ostvarenog izvan Crne Gore

U poljima I, II i III upisuje se ime strane zemlje u kojoj je dohodak ostvaren.

Pod rednim brojem 1: Upisati podatke o dohotku od ličnih primanja i to: u kolonama 2, 3 i 4 iznos ostvarenog dohotka u zemlji upisanoj pod I, II ili III, u koloni 5 ukupan iznos prihoda od ličnih primanja i u koloni 6 iznos plaćenog poreza na ove prihode.

Pod rednim brojem 2: U koloni 2, 3 i 4 upisati podatke o dohotku od povremene samostalne djelatnosti, utvrđene iz odnosa ostvarenog prihoda i standardnih rashoda u iznosu od 30%. U koloni 5 unosi se ukupan iznos dohotka po osnovu samostalne djelatnosti, tako što se sabiraju iznosi iz kolona 2, 3 i 4 i u koloni 6 iznos plaćenog poreza na ove prihode.

Pod rednim brojem 3: Upisati podatke o dohotku od imovine, i to: u kolonama 2, 3 i 4 iznos ostvarenog prihoda umanjen za 30% standardnih rashoda u zemlji upisanoj pod I, II ili III, u koloni 5 ukupan iznos prihoda od imovine i u koloni 6 iznos plaćenog poreza na ove prihode.

Pod rednim brojem 4: Upisati podatke o dohotku od kapitala i to: u kolonama 2, 3 i 4 iznos ostvarenog dohotka u zemlji upisanoj pod I, II ili III, u koloni 5 ukupan iznos prihoda od kapitala i u koloni 6 iznos plaćenog poreza na ove prihode.

Pod rednim brojem 5: Upisati podatke o dohotku od kapitalnih dobitaka i to: u kolonama 2, 3 i 4 iznos ostvarenog dohotka u zemlji upisanoj pod I, II ili III, u koloni 5 ukupan iznos prihoda od kapitala i u koloni 6 iznos plaćenog poreza na ove prihode.

Pod rednim brojem 6: Upisati podatke o prihodima od sportske djelatnosti, i to: u kolonama 2, 3 i 4 iznos ostvarenog prihoda umanjen za 30%, odnosno 90% standardnih rashoda u zemlji upisanoj pod I, II ili III, u koloni 5 ukupan iznos prihoda od sportske djelatnosti i u koloni 6 iznos plaćenog poreza na ove prihode.

Pod rednim brojem 7: Upisati podatke o prihodima od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi, i to: u kolonama 2, 3 i 4 iznos ostvarenog prihoda umanjen za 60%, odnosno 50%, odnosno 30% standardnih rashoda u zemlji upisanoj pod I, II ili III, u koloni 5 ukupan iznod prihoda od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihodi samostalnih stručnjaka u kulturi i u koloni 6 iznos plaćenog poreza na ove prihode.

Pod rednim brojem 8: U koloni 5 upisati zbir iznosa od rednog broja 1 do rednog broja 7, a kolona 6 se ne popunjava.

Pod rednim brojem 9: Kolona 5 se ne popunjava, a u koloni 6 se upisuje zbir iznosa od rednog broja 1 do rednog broja 7.

Pod rednim brojem 10: Upisati iznos poreza koji bi se platio da je dohodak (iskazan pod rednim brojem 8) ostvaren u Crnoj Gori, primjenom poreske stope od 9%, osim za lična primanja koja su iznad 720 eura mjesечно, kada se za 2013. i 2014. godinu primjenjuje stopa od 15%, za 2015. godinu stopa od 13%, a za 2016. godinu stopa od 11%, na iznos primanja iznad prosječne mjesecne bruto zarade ostvarene u prethodnoj godini u Crnoj Gori prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Pod rednim brojem 11: Upisati iznos priznatog poreza, koji predstavlja manji iznos od iznosa iskazanih pod rednim brojevima 9 i 10.

DODATAK G: LIČNA PRIMANJA KOD DVA ILI VIŠE POSLODAVACA

Naziv poslodavca/isplatioca	PIB poslodavca/isplatioca	Bruto lično primanje	Porez
UKUPNO:			

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE DODATKA G: LIČNA PRIMANJA KOD DVA ILI VIŠE POSLODAVACA

Dodatak G popunjavaju poreski obveznici koji ostvaruju dohodak od ličnih primanja kod dva ili više poslodavaca, odnosno isplatiaca primanja, čiji je ukupan mjesecni bruto iznos iznad prosječne mjesecne bruto zarade ostvarene u prethodnoj godini u Crnoj Gori prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Poreski obveznici uz godišnju prijavu podnose i obrasce OPD-2 od poslodavca, odnosno isplatioca prihoda, u skladu sa Uputstvom o načinu obračunavanja i plaćanja poreza i doprinosa iz i na lična primanja po osnovu zaposlenja.

U koloni 1: Upisati naziv poslodavca, odnosno isplatioca ličnih primanja.

U koloni 2: Upisati PIB (poreski identifikacioni broj) poslodavca, odnosno isplatioca ličnih primanja.

U koloni 3: Upisati iznos godišnjih bruto ličnih primanja ostvarenih kod pojedinih poslodavaca, odnosno isplatioca prihoda, a u poslednjem redu Ukupno upisati ukupni godišnji iznos bruto ličnih primanja.

U koloni 4: Upisati iznos godišnjeg poreza na bruto lična primanja koja su ostvarena kod pojedinih poslodavaca, odnosno isplatioca prihoda, a u poslednjem redu Ukupno upisati ukupni godišnji iznos poreza na bruto lična primanja iz kolone 3."

Član 5

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 04-128/1
Podgorica, 7. februara 2020. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

Na osnovu člana 40 stav 7 Zakona o carinskoj službi ("Službeni list CG", br. 3/16 i 80/17), uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstvo finansija donijelo je

**PRAVILNIK
O PRAĆENJU, ZAUSTAVLJANJU, PREGLEDU I PRETRESU PREVOZNIH
SREDSTAVA, PUTNIKA I PRTLJAGA
PRILIKOM SPROVOĐENJA CARINSKOG NADZORA**

Član 1

Ovlašćeni carinski službenik prilikom praćenja, zaustavljanja, pregleda i pretresa prevoznih sredstava, putnika i prtljaga u sprovodjenju carinskog nadzora postupa na način propisan ovim pravilnikom.

Član 2

Prilikom praćenja i zaustavljanja prevoznih sredstava u drumskom i pomorskom saobraćaju ovlašćeni carinski službenik upotrebljava službena vozila i plovila.

Službena vozila i plovila iz stava 1 ovog člana imaju na bočnim stranama isписан tekst »CARINA« i službeni znak organa uprave nadležanog za poslove carina (u daljem tekstu: Uprava).

Ovlašćeni carinski službenik treba da radnju praćenja prevoznih sredstava u drumskom i pomorskom saobraćaju vrši na način kojim se ne ugrožava bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju.

Član 3

Ovlašćeni carinski službenik može da zaustavi vozila i plovila koristeći uređaje za davanje zvučnih i svjetlosnih signala ugrađene na ili u službenim vozilima i plovilima.

Prevozna sredstva u drumskom saobraćaju i pomorskom saobraćaju, ovlašćeni carinski službenik zaustavlja prema pravilima datim u Prilogu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 4

Sprovođenje carinskog nadzora nad prevoznim sredstvima može se vršiti uz upotrebu posebne tehničke opreme (skeneri, basteri, GPS lokatori).

Ovlašćeni carinski službenik prilikom rada sa opremom iz stava 1 ovog člana postupa i rukuje u skladu sa uputstvom za upotrebu.

Član 5

Ovlašćeni carinski službenik može da zahtijeva od vlasnika ili korisnika prevoznog sredstva i putnika da izadu i udalje se od prevoznog sredstva na primjerenu razdaljinu, koja omogućava da može nesmetano da izvrši pregled i pretres prevoznog sredstva.

Ovlašćeni carinski službenik će upozoriti vozača da preduzme sve neophodne radnje da se prevozno sredstvo bezbjedno zaustavi i parkira.

Ovlašćeni carinski službenik vrši pregled prevoznog sredstva neposredno ili uz upotrebu tehničke opreme za otkrivanje oružja i drugih opasnih predmeta ili supstanci.

Član 6

Ovlašćeni carinski službenik vrši pretres lica u posebnoj prostoriji, u prisustvu drugog ovlašćenog službenika istog pola, kao i lice nad kojim se vrši pretres.

Lice može zahtijevati da pretresu prisustvuje punoljetni svjedok, uz saglasnost ovlašćenog carinskog službenika.

U zavisnosti od okolnosti, svjedok može biti drugi ovlašćeni carinski službenik, uz saglasnost lica koje se pretresa.

Član 7

Ovlašćeni carinski službenik može da vrši pretres lica uz upotrebu tehničke opreme kao što su: rendgen, metal detektor, detektor na droge i slično, kao i posebno obučene pse za otkrivanje ilegalnih droga, duvana i duvanskih proizvoda i drugih stvari.

Član 8

Ovlašćeni carinski službenik sastavlja zapisnik o pregledu i pretresu prevoznih sredstava, putnika i prtljaga.

Zapisnik se sačinjava u četiri istovjetna primjerka, od kojih se jedan uručuje stranci.

Zapisnik potpisuje ovlašćeni carinski službenik koji sprovodi radnju carinske provjere i stranka koja može u zapisnik dati i eventualne primjedbe.

Član 9

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-7190

Podgorica, 19. decembra 2019. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

PRILOG 1

ZAUSTAVLJANJE PREVOZNIH SREDSTAVA U DRUMSKOM I POMORSKOM SAOBRAĆAJU

1.Zaustavljanje prevoznih sredstava u drumskom saobraćaju

(1) Za zaustavljanje prevoznih sredstava u drumskom saobraćaju ovlašćeni carinski službenik koristi službenu palicu (u daljem tekstu:palica).

(2) Palica ima oblik kruga prečnika 12 cm čija je osnova žute boje s crvenom ivicom širine najmanje 2 cm, na kojoj je s obje strane, u žutom polju, isписан tekst »STOP CARINA i STOP CUSTOMS «.

(3) U slučaju kada palica ima sopstveni izvor svjetlosti, ima oblik kruga prečnika 19,5 cm, čija je osnova s jedne strane žute boje na kojoj je crnim slovima isписан tekst »STOP CARINA i STOP CUSTOMS«, s crvenom ivicom širine 3 cm. Osnova druge strane palice je bijele boje s crvenom ivicom širine 3 cm na kojem je crnim slovima isписан tekst »STOP CARINA i STOP CUSTOMS«. Na sredini se nalazi rasvjetno tijelo crvene boje prečnika 10 cm.

(4) Palica se nalazi na dršci i mora biti presvučena reflektujućom materijom.

(5) Zauostavljanje vozila u drumskom saobraćaju od strane ovlašćenog carinskog službenika vrši se u vrijeme i na mjestima očekivanog ili iznenadnog prolaska vozila prilikom sproveđenja carinskog nadzora i kontrole iz nadležnosti Uprave carina.

(6) Zaostavljanje vozila u drumskom saobraćaju ovlašćeni carinski službenici obavljaju na mjestima na kojima se ne ugrožava bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju.

(7) Vozila se ne smiju zaostavljati na prevojima, u tunelima, na mostovima, zaustavnim trakama autoputeva i raskrsnicama.

(8) Na mjesto gdje će se obaviti nadzor vozilo može biti dopraćeno službenim vozilom kojim je prethodno dato upozorenje odnosno naređenje za zaustavljanje, uz korišćenje zvučne i svjetlosne signalizacije.

(9) Prije mjesta na kojem se vrši zaustavljanje vozila ovlašćeni carinski službenik će, na razdaljini koja obezbeđuje bezbjednost, postaviti odgovarajući saobraćajni znak u skladu sa propisom koji uređuje saobraćajnu signalizaciju i saobraćajnu opremu na putu.

(10) Ako bi postavljanje saobraćajnih znakova ugrozilo obavljanje službenog zadatka, ovlašćeni carinski službenik će, uz preduzimanje mjera bezbjednosti za ostale učesnike u saobraćaju, vozilo zaustaviti bez prethodno postavljenih saobraćajnih znakova.

(11) Zaustavljanje vozila u drumskom saobraćaju ovlašćeni carinski službenik obavlja u službenoj uniformi.

(12) Ovlašćeni carinski službenik koji zaustavlja vozila u drumskom saobraćaju dužan je da nosi reflektujući prsluk s reflektujućim natpisom »CARINA-CUSTOMS« na prednjoj strani i leđima.

(13) Ako je to potrebno radi izvršenja službenog zadatka, ovlašćeni carinski službenik može da zaustavi određeno vozilo i kad nije u službenoj uniformi, ali tada mora na sebi nositi reflektujući prsluk iz stava 2 ovog člana.

(14) Ovlašćeni carinski službenik upotrebljava zvučnu i svjetlosnu signalizaciju u sljedećim uslovima:

- 1) prilikom korišćenja prava prvenstva prolaza radi obavljanja službenog zadatka,
- 2) prilikom sprovođenja carinskog nadzora nad jednim ili više vozila za koji je potrebna pratnja.

(15) Zvučne i svjetlosne signale iz službenog vozila ovlašćeni carinski službenik daje u slučaju kada izdaje naređenje za zaustavljanje vozila zbog sumnje da se vozilo koristil u svrhu povrede propisa iz nadležnosti Uprave carina.

(16) U slučajevima upotrebe zvučne i svjetlosne signalizacije, na ili u službenom vozilu mora biti uključeno plavo rotaciono ili plavo trepćeće svijetlo i zvučni signali. Službeno vozilo kreće se iza ili ispred vozila koje se namjerava zaustaviti, a ovlašćeni carinski službenik pomoću palice, rukom ili drugim tehničkim sredstvom izdaje učesniku u saobraćaju odgovarajuća upozorenja odnosno naređenja.

(17) Kada je na službenom vozilu ugrađen monitor sa naređenjima: »obavezno zaustavljanje«, »stop carina«, »smanjite brzinu«, »prati me« i slično, ovlašćeni carinski službenik uz plavo rotaciono ili plavo trepćeće svijetlo uključuje i monitor sa izdatim odgovarajućim naređenjem ili upozorenjem.

(18) Učesnik u saobraćaju je dužan da postupi shodno izdatom upozorenju ili naređenju.

(19) Ako ovlašćeni službenik svjetlosni signal daje ručnim sredstvima, koristi se neprekidno svijetlo crvene boje i usmjerava se vertikalno na uzdužnu liniju puta.

(20) Ovlašćeni carinski službenik tim svjetlosnim signalom ujedno određuje i mjesto na dijelu puta gdje je vozač dužan da zaustavi vozilo na način da se ne ugrožava bezbjednost i ne ometa prohodnost saobraćaja.

(21) Zvučni signali daju se posebnim uređajem za davanje zvučnih signala koji se nalazi na ili u vozilu i to nizom tonova različitog intenziteta. Zvučni signali upotrebljavaju se u kombinaciji sa svjetlosnim signalima.

(22) Ovlašćeni carinski službenik koji zaustavlja prevozna sredstva te daje zvučne i svjetlosne signale drugim učesnicima u saobraćaju, mora biti stručno osposobljen.

(23) Ovlašćeni carinski službenik može pri pregledu prevoznog sredstva da pregleda i stvari u prtljagu, tako da stvari izvadi iz prtljaga bez upotrebe posebnih alata ili tehničkih pomagala ili će zahtijevati od vlasnika ili korisnika prevoznog sredstva da fizički otvori prtljag i izvadi stvari.

(24) Prilikom vršenja pregleda, ovlašćeni carinski službenik može da rastavi pojedine djelova prevoznog sredstva, ako postoji osnovana sumnja o izvršenju ili pokušaju izvršenja carinskog prekršaja ili krivičnog djela.

(25) Ukoliko se, nakon pregleda i rastavljanja prevoznog sredstva, ustanovi da je sumnja o izvršenju ili pokušaju izvršenja carinskog prekršaja ili krivičnog djela bila neosnovana, prevozno sredstvo će se, uz pomoć istih tehničkih pomagala, vratiti u prvobitno stanje.

2. Zaustavljanje prevoznih sredstava u pomorskom saobraćaju

(1) Ovlašćeni carinski službenik pri obavljanju carinskog nadzora i kontrole u pomorskom saobraćaju mogu plovilo koje je predmet nadzora (u daljem tekstu: plovilo) da zaustave u cilju otkrivanja kršenja carinskih, akciznih ili drugih propisa za čije sprovođenje i nadzor je nadležna Uprava carina.

(2) Ovlašćeni carinski službenik neće zaustavljati plovilo koje obavlja neškodljivi prolazak teritorijalnim vodama Crne Gore osim u slučaju sumnje da je povrijeđeno pravo neškodljivog prolaska.

(3) Ovlašćeni carinski službenik koji upravlja službenim plovilom, prije davanja signala plovnom objektu da se zaustavi, utvrdiće tačnu poziciju uočavanja.

(4) Signal za zaustavljanje upućuje se sredstvom veze, a nakon toga vidljivim svjetlosnim ili zvučnim signalom ili signalima međunarodnog signalnog kodeksa, sa udaljenosti koja omogućava da se signal za zaustavljanje može vidjeti odnosno čuti s plovila kojem je signal upućen.

(5) Ovlašćeni carinski službenik koji zapovijeda službenim plovilom, prije zaustavljanja plovila, pozvaće zapovjednika plovila sredstvom veze ili na drugi način da saopšti ime plovila, luku pripadnosti, luku iz koje dolazi i pravac plovidbe.

(6) Ovlašćeni carinski službenik će prije zaustavljanja plovila, putem uređaja za pojačanje zvuka pozvati plovilo da se zaustavi riječima: »CARINSKA KONTROLA – ZAUSTAVITE PLOVILO« prvo na crnogorskom, a zatim, ako je potrebno, i na engleskom jeziku riječima »CUSTOMS CONTROL – STOP THE BOAT«.

(7) U slučaju potrebe, ovlašćeni carinski službenik izdaće naređenje da se zaustavi pogon, osim ukoliko pogon nije potreban za normalno održavanje bezbjednosti na plovilu.

(8) Ovlašćeni carinski službenik, nakon zaustavljanja plovila, može se u cilju sprovođenja carinskog nadzora i kontrole prekrpati na plovilo. Na plovilo se moraju prekrpati najmanje dva ovlašćena carinska službenika. Ako je zbog nevremena ili drugih razloga nemoguće obaviti prekrcaj na plovilo radi sprovođenja mjera, ovlašćeni carinski službenik koji zapovijeda službenim plovilom će narediti uplovljavanje u najbližu luku ili sidrište gdje će se obaviti potrebne radnje carinske kontrole.

(9) Ako plovilo kojem je izdato naređenje za zaustavljanje, odbije da postupi po naređenju, a postoji sumnja da je počinjeno krivično djelo ili prekršaj, ovlašćeni carinski službenik koji zapovijeda službenim plovilom obavijestiće organizacionu jedinicu Uprave carina nadležnu za operativnu komunikaciju, a koja će o istom obavijestiti operativno komunikacijski centar Ministarstva unutrašnjih poslova, kao i obalnu stražu i zatražiti pomoć. Nakon navedenog obavještenja, službeno plovilo će započeti praćenje plovila shodno svojim ovlašćenjima.

(10) U slučaju kada plovilo manevriše prema službenom plovilu na način da službeno plovilo ne može izbjeći sudar, te kada se sa plovila prema službenom plovilu ili posadi upotrijebi vatreno oružje i time dovede u opasnost život ovlašćenog carinskog službenika ili život drugih osoba, ovlašćeni carinski službenik ima pravo da upotrijebi vatreno oružje shodno posebnim propisima.

(11) Ovlašćeni carinski službenik koji je član posade službenog plovila mora biti stručno ospozobljen shodno propisima koji regulišu bezbjednost plovidbe.

Na osnovu člana 12 stav 5 Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja ("Službeni list RCG", broj 28/06 i "Službeni list CG", br. 28/11 i 48/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

**PRAVILNIK
O DOPUNI PRAVILNIKA O FITOSANITARNIM
MJERAMA ZA SPRJEČAVANjE UNOŠENjA I ŠIRENjA ŠTETNOG ORGANIZMA
CLAVIBACTER
MICHIGANENSIS SSP. SEPEDONICUS (SPECKERMAN ET KOTTHOFF) Davis et
al.***

Član 1

U Pravilniku o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja štetnog organizma *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* (Spieckerman et Kotthoff) Davis et al.* ("Službeni list CG", broj 41/14) u članu 2 stav 1 poslije riječi "Srbije" dodaje se zarez i riječi: "Bosne i Hercegovine".

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

* U ovaj pravilnik prenešena je Implementirajuća Odluka Evropske komisije (EU) 2015/1199 od 17. jula 2015. o priznavanju Bosne i Hercegovine kao zemlje slobodne od *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* (Spieckerman i Kotthoff) Davis i sur.

Broj, 05-309/20-495/3
Podgorica, 10. februara 2020. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Na osnovu člana 6 stav 4, člana 14 stav 2, čl. 51 i 54 i člana 56 stav 2 Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja („Službeni list RCG”, broj 28/06, „Službeni list CG”, br. 28/11 i 48/15), člana 11 stav 1 Zakona o genetički modifikovanim organizmima („Službeni list CG”, broj 22/08), člana 75 stav 4 Zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja („Službeni list RCG”, broj 28/06, „Službeni list CG”, br. 61/11 i 48/15), člana 59 Zakona o sadnom materijalu („Službeni list RCG”, broj 28/06, „Službeni list CG”, br. 61/11 i 48/15), člana 31 Zakona o sredstvima za ishranu bilja („Službeni list RCG”, broj 48/07 i „Službeni list CG”, br. 76/08, 30/17 i 43/18) i Zakona o budžetu Crne Gore za 2020. godinu („Službeni list CG”, broj 74/19), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

PROGRAM FITOSANITARNIH MJERA ZA 2020. GODINU

1. Ovim programom utvrđuju se mjere za: vršenje poslova od javnog interesa za zdravstvenu zaštitu bilja; sredstva za zaštitu bilja; sredstva za ishranu bilja; sjemenski materijal poljoprivrednog bilja i sadni materijal; GMO; biljne genetičke resurse; laboratorijska ispitivanja, nosioce poslova i način vršenja poslova sa planom upotrebe finansijskih sredstava i uslovima za sprovođenje mjera utvrđenih zakonima.

Sredstva u iznosu od 227.000,00€ predviđena ovim programom opredijeljena su Budžetom Crne Gore za 2020. godinu, Program 2622 - Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, na poziciji: 4149 – ostale usluge u iznosu od 221.000,00€ i na poziciji: 4132 – materijal za zdravstvenu zaštitu u iznosu od 6.000,00€.

Troškovi iskazani po pojedinim programima predstavljaju projektovane vrijednosti.

Za izvršenje programa odgovoran je organ uprave nadležan za fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava).

Uprava može u toku izvršenja ovog programa vršiti izmjenu namjene korišćenja sredstava i sredstva preusmjeravati sa jednog programa na drugi, do visine ukupnih sredstava.

PROGRAMI	
Program 1	Program zdravstvene zaštite bilja
Komponenta 1.1	Posebni nadzor nad štetnim organizmima
Komponenta 1.2	Monitoring, izvještajno prognozni programi i fitosanitarne mjere
Komponenta 1.3	Edukacije
Komponenta 1.4	Hitne fitosanitarne mjere
Program 2	Program praćenja sredstava za zaštitu bilja i sredstava za ishranu bilja
Komponenta 2.1	Registracija sredstava za zaštitu bilja
Komponenta 2.2	Monitoring prometa sredstava za zaštitu bilja
Komponenta 2.3	Sprovođenje specijalističkog kursa
Komponenta 2.4	Monitoring uređaja za upotrebu pesticida
Komponenta 2.5	Program post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja
Komponenta 2.6	Post-registracijska kontrola sredstava za zaštitu bilja - rezistentnost
Komponenta 2.7	Monitoring održive upotrebe pesticida
Komponenta 2.8	Integralna zaštita bilja
Komponenta 2.9	Program zaštite vinove loze
Komponenta 2.10	Monitoring upotrebe sredstava za zaštitu bilja u vinovoj lozi kroz praćenje rezidua
Komponenta 2.11	Unapređenje sistema za postupanja i upravljanja otpadom odnosno postupanja sa ambalažom nakon upotrebe pesticida
Komponenta 2.12	Monitoring uticaja upotrebe pesticida na životnu sredinu
Komponenta 2.13	Monitoring karakteristika sredstava za ishranu bilja
Program 3	Program kontrolnih ispitivanja proizvodnje sjemenskog i sadnog materijala i biljni genetički resursi
Komponenta 3.1	Sjemenska proizvodnja krompira
Komponenta 3.2	Sjemenska proizvodnja žita

Komponenta 3.3	Program kontrolnog ispitivanja sjemenskog materijala
Komponenta 3.4	Program kontrolnog ispitivanja sadnog materijala
Komponenta 3.5	Program kontrolnog ispitivanja matičnih stabala sadnog materijala
Komponenta 3.6	Program kontrolnog ispitivanja sjemenskog i sadnog materijala na GMO
Komponenta 3.7	Program biljnih genetičkih resursa
Program 4	Materijali za posebne namjene (klopke, <i>ex tempore</i> testovi za štetne organizme, hemikalije)
Program 5	Tehnička i administrativna podrška implementaciji programa

PROGRAM 1 PROGRAM ZDRAVSTVENE ZAŠTITE BILJA

Cilj: Stabilno zdravstveno stanje bilja na teritoriji Crne Gore, sprječavanje unošenja, blagovremeno otkrivanje, suzbijanje pojave i širenja i iskorjenjavanje štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, pravovremeno, pravilno, uspješno i racionalno sprovođenje fitosanitarnih mjera u praksi, sprječavanje ili umanjivanje gubitaka prinosa u biljnoj proizvodnji i stvaranje preduslova za očuvanje zdravlja bilja kao ključnog faktora za održivu i konkurentnu poljoprivredu, ali i zaštitu životne sredine.

Pravni osnov: Zakon o zdravstvenoj zaštiti bilja („Službeni list RCG”, broj 28/06, „Službeni list CG”, br. 28/11 i 48/15).

Odgovorna institucija: Uprava – Fitosanitarni sektor - Odsjek za zdravstvenu zaštitu bilja, Odsjek za fitosanitarnu inspekciju.

Uključeni subjekti:

- ovlašćene laboratorije za ispitivanje štetnih organizama;
- ovlašćene ustanove za vršenje javnih poslova;
- inspekcija nadležna za šume;
- naučna, stručna i tehnička lica i institucije u odgovarajućim oblastima;
- držaoci bilja.

Aktivnosti:

KOMPONENTA 1.1: POSEBNI NADZORI NAD ŠTETNIM ORGANIZMIMA

Posebni nadzor je službena kontrola koja se sprovodi u odgovarajućem vremenskom periodu, radi otkrivanja pojave štetnih organizama ili utvrđivanja specifičnosti njihove populacije ili granica područja (zaraženog, napadnutog i slobodnog od štetnih organizama).

Posebni nadzor je postupak sistematskog prikupljanja i čuvanja podataka o štetnim organizmima, koji uključuje podatke dobijene inspekcijskim pregledima, kao i praćenje zdravstvenog stanja bilja i sistematsko istraživanje na područjima u kojima su štetni organizmi prisutni ili nijesu prisutni kroz jasno definisane aktivnosti (zdravstvene preglede bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, prikupljanje uzoraka, laboratorijska ispitivanja) i druge propisane aktivnosti u skladu sa obavezama i odgovarajućim propisima usklađenim sa EU, procedurama Evropske i mediteranske organizacije za zaštitu bilja (EPPO) i standardima Međunarodne konvencije o zaštiti bilja (IPPC).

1.1.1 Posebni nadzor *Globodera pallida* i *Globodera rostochiensis* (krompirove cistolike nematode)¹

Posebni nadzor vrši se radi otkrivanja pojave odnosno prisustva i sprječavanja unošenja krompirovih cistolikih nematoda i obuhvata:

¹ U skladu sa Posebnim programom nadzora karantinskih štetnih organizama krompira za 2020. godinu.

1. uzorkovanje zemljišta sa parcela za proizvodnju sjemenskog krompira (100%) u periodu prije sjetve u skladu sa instrukcijom;

2. uzorkovanje zemljišta sa parcela za proizvodnju merkantilnog krompira (0,5%), u periodu:

- prije sjetve ili;
- poslije vizuelnog pregleda korijena sa mjesta gdje su vidljivi simptomi ili;
- u toku ili neposredno nakon vađenja krompira, zajedno sa krtolama;

3. uzorkovanje krtola sjemenskog i merkantilnog krompira u prometu.

Uzorkovanje zemljišta sa parcela za proizvodnju sjemenskog i merkantilnog krompira, kao i krtola sjemenskog i merkantilnog krompira u prometu vrše fitosanitarni inspektori, a laboratorijska ispitivanja vrši Fitosanitarna laboratorija – Laboratorija za nematologiju.

Laboratorijska ispitivanja vrše se u skladu sa metodama ekstrakcije krompirovih cistolikih nematoda, koje su propisane dijagnostičkim postupcima za *Globodera pallida* i *Globodera rostochiensis* (EPPO standardi).

Odgovorno lice Laboratorije za nematologiju u cilju efikasnijeg sproveđenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije, a projektovani broj uzoraka: 130.

Inspektorski izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

U završnom izvještaju za posebni nadzor predstavljaju se i uzorci iz uvoza (krtole sjemenskog i merkantilnog krompira).

1.1.2 Posebni nadzor *Synchytrium endobioticum* (Potato Wart Disease)²

Posebni nadzor *Synchytrium endobioticum* (Potato Wart Disease) vrši se u: proizvodnji merkantilnog krompira, a obuhvata i rezultate stručne kontrole nad proizvodnjom sjemenskog krompira u dijelu provjere zdravstvenog stanja prilikom sertifikacije sjemenskog krompira Programa 3. Program kontrolnih ispitivanja sjemenske proizvodnje i biljni genetički resursi Komponenta: 3.1 Sjemenska proizvodnja krompira.

Tip nadzora: S obzirom da je Crna Gora ima status “slobodna od” *Synchytrium endobioticum* posebni nadzor obuhvata preglede i po potrebi uzorkovanje krtola krompira (sjemenski, merkantilni) za vrijeme vađenja krtola, krtola u skladištima, kao i pregled otpada prilikom dorade krtola. U slučaju sumnje na prisustvo štetnog organizma uzima se uzorak radi laboratorijskog ispitivanja.

Uzorkovanje vrše fitosanitarni inspektori, a laboratorijska ispitivanja vrši Fitosanitarna laboratorija – Laboratorija za mikologiju.

Odgovorno lice Laboratorije za mikologiju u cilju efikasnijeg sproveđenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije.

Projektovani broj uzoraka: 25.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

U završnom izvještaju za posebni nadzor predstavljaju se i uzorci iz uvoza (krtole sjemenskog i merkantilnog krompira) u skladu sa planom službenih kontrola.

1.1.3 Posebni nadzor *Ralstonia solanacearum* i *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*³

Posebni nadzor vrši se radi otkrivanja pojave odnosno prisustva i sprječavanja unošenja *Ralstonia solanacearum* i *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* na krtolama sjemenskog i merkantilnog

² U skladu sa Posebnim programom nadzora karantinski štetnih organizama krompira za 2020. godinu.

³ U skladu sa Posebnim programom nadzora karantinski štetnih organizama krompira za 2020. godinu.

krompira (*Solanum tuberosum* L.) i obuhvata i rezultate stručne kontrole nad proizvodnjom sjemenskog krompira u dijelu provjere zdravstvenog stanja (vizuelni pregledi i uzorkovanje) prilikom sertifikacije sjemenskog krompira Program 3. Program kontrolnih ispitivanja sjemenske proizvodnje i biljni genetički resursi Komponenta: 3.1 Sjemenska proizvodnja krompira.

Uzorkovanje krtola krompira u skladištima vrše fitosanitarni inspektori, a laboratorijska ispitivanja vrši Fitosanitarna laboratorija – Laboratorijska za bakteriologiju.

Laboratorijska ispitivanja vrše se u skladu sa propisima i standardnim postupcima za dijagnozu, otkrivanje i identifikaciju bakterija *Ralstonia solanacearum* i *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, Evropske i mediteranske organizacije za zaštitu bilja (EPPO) i Evropske unije.

Nadzor obuhvata zdravstvene preglede krtola sjemenskog i merkantilnog krompira, biljaka krompira (*Solanum tuberosum* L.) i laboratorijska ispitivanja.

Posebni nadzor *Ralstonia solanacearum*, osim krtola krompira u skladištima, obuhvata i preglede biljaka paradajza (*Solanum lycopersicum*), drugih biljaka domaćina, uključujući samonikle biljke iz familije *Solanaceae*, naročito *Solanum dulcamara*, gdje je to odgovarajuće uzorke voda koje se koriste za navodnjavanje i uzorke otpadnih voda tokom industrijske prerade ili pakovanja uz napomenu da u Crnoj Gori za sada nema industrijske prerade krompira i pakovanja krompira.

Prilikom pregleda krompira, uzimaju se uzorci krompira prvenstveno iz skladišta i distributivnih centara, radi obavljanja vizuelnog pregleda i laboratorijskih ispitivanja na prisustvo latentne infekcije.

Odgovorno lice Laboratorijske za bakteriologiju u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije.

Projektovani broj uzoraka:

- 65 uzoraka sjemenskog krompira iz skladišta;
- 42 uzoraka merkantilnog krompira iz skladišta (50% kod registrovanih i 50% kod neregistrovanih proizvođača⁴);
- 10 uzoraka biljaka domaćina: biljke paradajza;
- 10 uzoraka drugih biljaka domaćina *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al., uključujući samonikle biljke iz familije *Solanaceae*, a naročito *Solanum dulcamara* i *Solanum nigrum* sa podacima o vrsti, prisustvu i rasprostranjenosti, broju i vremenu uzimanja uzoraka, području i metodama analize; i
- 10 uzoraka vode za navodnjavanje krompira sa podacima o lokaciji i vremenu uzimanja uzoraka, području i metodama analiza.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i sumnjivi uzorci krtola sjemenskog i merkantilnog krompira u skladu sa planom službenih kontrola.

1.1.4 Posebni nadzor *Epitrix cucumeris*, *Epitrix papa*, *Epitrix subcrinita*, *Epitrix tuberis*⁵

Posebni nadzor se vrši radi otkrivanja pojave odnosno prisustva i sprječavanja unošenja krompirovih buvača - *Epitrix cucumeris*, *Epitrix papa*, *Epitrix subcrinita*, *Epitrix tuberis*.

Nadzor se vrši vizuelnim vegetacijskim pregledima merkantilnog krompira na prisustvo sitnih rupica na listovima koje pričinjavaju imaga i kečeranjem usjeva radi eventualnog hvatanja imaga od strane odgovornog lica Fitosanitarne laboratorije – Laboratorijska za entomologiju Nadzor obuhvata i

⁴ Neregistrovanim (malim) proizvođačima, ispod 1000m² pripada naknada za vrijednost uzetog uzorka. Ako stranka prilikom uzimanja uzorka zahtijeva nadoknadu vrijednost uzetog uzorka hrane, isti se može fakturisati na račun Uprave, a faktura je jedino validna za plaćanje ukoliko je prati zapisnik nadležnog inspektora o uzetom uzorku na kojem je navedeno da stranka zahtijeva nadoknadu.

⁵ U skladu sa Posebnim programom nadzora karantinskih štetnih organizama krompira za 2020. godinu.

preglede uzoraka krtola merkantilnog krompira u laboratoriji koji su uzorkovani od strane fitosanitarnih inspektora na prisustvo oštećenja koje pričinjavaju larve buvača, kao i uzoraka iz sjemenske proizvodnje i skladišta krompira uzorkovanih od strane fitosanitarnih inspektora. Prema potrebi nadzor se sprovodi i nad ostalim biljkama domaćinima.

Nadzor obuhvata i rezultate stručne kontrole nad proizvodnjom sjemenskog krompira u dijelu provjere zdravstvenog stanja prilikom sertifikacije sjemenskog krompira Programa 3. Programa kontrolnih ispitivanja sjemenske proizvodnje i biljni genetički resursi Komponenta: 3.1 Sjemenska proizvodnja krompira i Komponenta 3.3: Program kontrolnog ispitivanja sjemenskog materijala.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije odgovornog lica.

Projektovani broj uzoraka: 25 uzoraka sjemenskog krompira iz skladišta i merkantilnog krompira (prilikom vađenja ili iz skladišta).

Odgovorno lice Laboratorije za entomologiju u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i sumnjivi uzorci krtola sjemenskog i merkantilnog krompira u skladu sa planom službenih kontrola.

1.1.5 Posebni nadzor *Bursaphelenchus xylophilus*

Posebni nadzor se vrši radi sprječavanja unošenja i širenja borove nematode *Bursaphelenchus xylophilus*.

Posebni nadzor borove nematode podrazumijeva sakupljanje i laboratorijska ispitivanja uzoraka osjetljivog bilja, drveta i kore, kao i vektora borove nematode (insekti roda *Monochamus*).

Uzorkovanje i laboratorijsko ispitivanje na prisustvo borove nematode vrši se naročito na:

1. osjetljivom bilju u područjima pogodenim požarima ili olujama, odnosno generalno na oslabljenim stablima;
2. oblicama i drugim djelovima nastalim sječenjem drveta ili prirodnim ostacima nastalim uticajem biotskih faktora, stablima u parkovima i drugim mjestima van šumskog područja, kao i u neposrednoj blizini graničnih prelaza;
3. na drvenom materijalu za pakovanje u skladištima uvoznika određenih roba porijekлом iz Kine (kamen, mermer i sl.);
4. drvoradrivačkim kapacitetima, kao i aktivnosti vezane za eksploraciju šuma.

Odgovorno lice Fitosanitarne laboratorije – Laboratorije za nematologiju uzorkuje 50 uzoraka iz tač. 1, 2 i 4.

Odgovorno lice Fitosanitarne laboratorije – Laboratorije za nematologiju uzorkuje 30 uzoraka vektora borove nematode (insekti roda *Monochamus*).

Fitosanitarna inspekcija uzorkuje i dostavlja u nematološku laboratoriju 20 uzoraka iz tačke 3.

Projektovani broj uzoraka: 50 pri čemu se određen broj uzoraka preklapa.

Odgovorno lice u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci drveta koje uzima fitosanitarna inspekcija prilikom fitosanitarnog pregleda drvenog materijala za pakovanje koji se uvozi, a porijekлом je iz vanevropskih zemalja radi laboratorijskih ispitivanja na prisustvo borove nematode.

1.1.6 Posebni nadzor *Radopholus similis*

Posebni nadzor vrši se radi sprječavanja unošenja, kao i radi potvrđivanja statusa nematode *Radopholus similis*.

Radopholus similis je zemljišna nematoda, veoma polifagna, a najznačajniji domaćini su vrste iz porodica Araceae, Marantaceae, Sterilizaceae, Aurantioideae, a najznačajniji za Crnu Goru su biljke citrusa.

Odgovorno lice Laboratorije za nematologiju u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje vrši fitosanitarna inspekcija na osnovu instrukcije, a laboratorijska ispitivanja obavljaju se u Fitosanitarnoj laboratoriji – Laboratorija za nematologiju.

Projektovani broj uzoraka: 25.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.1.7 Posebni nadzor *Phytophthora ramorum*

Posebni nadzor vrši se radi sprječavanja unošenja *Phytophthora ramorum*.

Uzorkovanje u rasadnicima, vrtnim centrima i na javnim gradskim površinama.

Nadzor se vrši nad osjetljivim biljem, a naročito nad: *Rhododendron* spp. L., *Viburnum* spp. L., *Camellia* spp. L., *Pieris* spp. D. Don, *Syringa vulgaris* L., *Taxus* spp. L.

Laboratorijska ispitivanja obavljaju se u Fitosanitarnoj laboratoriji – Laboratorija za mikologiju.

Projektovani broj uzoraka: 40.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije odgovornog lica.

Odgovorno lice Laboratorije za mikologiju u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.1.8 Posebni nadzor *Fusarium circinatum*

Posebni nadzor vrši se radi sprječavanja unošenja *Fusarium circinatum*.

Posebni nadzor se vrši na sadnom materijalu roda *Pinus* L. i vrste *Pseudotsuga menziesii*, uključujući sjeme i šišarke, namijenjene razmnožavanju.

Fitosanitarne preglede i uzorkovanje vrši odgovorno lice Fitosanitarne laboratorije - Laboratorija za mikologiju (u rasadnicima, šumskim sastojinama, parkovima, okućnicama i drugim površinama, najmanje dva puta godišnje u periodu od maja do oktobra).

Laboratorijska ispitivanja obavljaju se u Fitosanitarnoj laboratoriji – Laboratorija za mikologiju.

Projektovani broj uzoraka: 25.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije.

Odgovorno lice Laboratorija za mikologiju u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.1.9 Posebni nadzor *Anoplophora chinensis*

Posebni nadzor radi sprječavanja unošenja i širenja *Anoplophora chinensis* (Forster) vrši se na određenom bilju u skladu sa posebnim propisom.

Poseban nadzor vrše ovlašćene institucije i ovlašćeni pružaoci usluga u saradnji sa fitosanitarnim i šumarskim inspektorima, koje su u obavezi da 20 sumnjivih uzoraka dostave u Laboratoriju za entomologiju.

Fitosanitarna inspekcija vrši zdravstvene preglede na određenom bilju kod registrovanih subjekata za proizvodnju i distribuciju sadnog materijala određenog bilja, a ovlašćeni pružalac usluga zdravstvene preglede određenog bilja u njihovoj okolini.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije odgovornog lica Laboratorije za entomologiju.

Odgovorno lice Laboratorije za entomologiju u cilju efikasnijeg sprovodenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Laboratorijska ispitivanja (morphološka) uzoraka sa sumnjom na *Anoplophora chinensis* obavljaju se u Fitosanitarnoj laboratoriji – Laboratorija za entomologiju.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.1.10 Posebni nadzor *Anoplophora glabripennis*

Posebni nadzor na određenom bilju i biljkama domaćinima vrši se u skladu sa rizikom, a naročito u:
-obilježenom području;

-na drvenom materijalu za pakovanje u skladištima uvoznika određenih roba porijekлом iz Kine (kamen, mermer i sl.), uključujući dionice izgradnje autoputa; i

- biljkama domaćinima u njihovoј okolini; okolini gdje se nalaze mjesta prerade drveta.

Poseban nadzor vrše ovlašćene institucije i ovlašćeni pružaoci usluga u saradnji sa fitosanitarnim i šumarskim inspektorima i u obavezi su da najmanje 30 sumnjivih uzoraka dostave u Laboratoriju za entomologiju.

Posebni nadzor obuhvata zdravstveni pregled biljaka domaćina, uzimanje uzoraka, kao i tehničke poslove: sječa drveta, penjanje na visine, krčenje nepristupačnih površina, nošenje i izvlačenje drvenog materijala i sl.

Odgovorno lice Laboratorije za entomologiju u cilju efikasnijeg sprovodenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije odgovornog lica Laboratorije za entomologiju.

Laboratorijska ispitivanja (morphološka) uzoraka sa sumnjom na *Anoplophora glabripennis* (Motschusky) vrše se u Fitosanitarnoj laboratoriji – Laboratorija za entomologiju.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.1.11 Posebni nadzor *Pseudomonas syringae* pv. *actinidiae*

Posebni nadzor se vrši radi sprječavanja unošenja i širenja *Pseudomonas syringae* pv. *actinidiae*, prouzrokovala bakterijskog raka kivija.

Nadzor se vrši u rasadnicima i proizvodnim zasadima gdje se uzgajaju biljke *Actinidia Lindl.*, prikupljanjem uzoraka i laboratorijskim ispitivanjima u skladu sa EPPO protokolom.

Uzorkovanje vrše fitosanitarni inspektori.

Laboratorijska ispitivanja obavljaju se u Fitosanitarnoj laboratoriji – Laboratorija za bakteriologiju.

Odgovorno lice Laboratorija za bakteriologiju u cilju efikasnijeg sprovodenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije.

Projektovani broj uzoraka: 30.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci iz uvoza.

1.1.12 Posebni nadzor *Xylella fastidiosa* sa monitoringom vektora

Posebni nadzor se vrši radi sprječavanja unošenja i širenja štetnog organizma *Xylella fastidiosa* (Well and Raju) nad određenim biljem, a naročito *Olea europea*, *Nerium oleander*, *Coffea sp.*, *Polygala myrtifolia*, *Prunus sp.* (*P. dulcis*, *P. avium*), *Myrtus communis*, *Laurus nobilis L.*, *Westringia fruticola*, *Westringia glabra L.*, *Lavandula angustifolia*, *Lavandula stoechas*, *Vitis vinifera*.

Program posebnog nadzora *Xylella fastidiosa* obuhvata vizuelne preglede sadnog materijala i proizvodnih zasada, ukrasnih stabala u parkovima i okućnicama biljaka domaćina u skladu sa propisom i rizikom, kao i uzorkovanje u slučaju sumnje radi laboratorijskih analiza.

Fitosanitarne preglede i uzorkovanje vrši odgovorno lice i/ili fitosanitarni inspektorji Fitosanitarne laboratorije - Bakteriološka laboratorija.

Vizuelni pregledi biljaka na otvorenom polju vrše se tokom vegetacije, a optimalnim se smatra period od kraja proljeća do početka jeseni, a biljke u zaštićenom prostoru mogu se pregledati tokom cijele godine, u zavisnosti od vrste bilja i ciklusa proizvodnje.

Odgovorno lice Bakteriološke laboratorije u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije.

Projektovani broj uzoraka: 40.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

Monitoring vektora bakterije *Xylella fastidiosa* vrši se u cilju utvrđivanja njihovog prisustva i rasprostranjenosti. Najznačajniji vektori bakterije su insekti iz familija *Cicadelidae* i *Cercopidae*.

Neke od vrsta utvrđenih kao prenosnici bakterije u Evropi su livadska pjenuša – *Phylaenus spumarius*, *Euscelis lineolatus*, *Neophilaenus campestris*, *Cicadella viridis* i dr.

Zdravstvene preglede i ispitivanje uzoraka vrši odgovorno lice Fitosanitarne laboratorije – Laboratorija za entomologiju.

Odgovorno lice u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije odgovornog lica.

Izvještaj o vizuelnim pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.1.13 Posebni nadzor *Citrus tristeza virus*

Posebni nadzor *Citrus tristeza virus* vrši se u cilju potvrde statusa štetnog organizma.

Nadzor se vrši nad biljem *Citrus L.*, *Fortunella* Swingle, *Poncirus* Raf. i njihovih hibrida, u proizvodnji i prometu sadnog materijala, kao i u zasadima.

Uzimanje uzoraka bilja vrše fitosanitarni inspektorji, a laboratorijska ispitivanja obavljaju se u Fitosanitarnoj laboratoriji – Laboratorija za virusologiju.

Odgovorno lice u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije odgovornog lica.

Projektovani broj uzoraka: 80.

Izvještaj o vizuelnim pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.1.14. Posebni nadzor *Aleurocanthus spiniferus*

Posebni nadzor *Aleurocanthus spiniferus* vrši se u cilju potvrde statusa štetnog organizma. *Aleurocanthus spiniferus* Quaintance je polifagna štetočina. U ekonomskom smislu najznačajniji domaćini su citrusi, a napada i vinovu lozu, krušku, japansku jabuku, vrste Rosa spp. i druge biljke. Na području Mediterana predstavlja veliki rizik za proizvodnju citrusa.

S obzirom da je prisustvo ovog štetnog organizma potvrđeno na crnogorskom primorju, na lokalitetima u Bokokotorskom zalivu i na području Bara, veoma je važno sprovođenje posebnog nadzora nad ovim štetnim organizmom na teritoriji opštine Ulcinj, gdje do sada nije utvrđeno njegovo prisustvo. Na programu će se pratiti eventualno dalje širenje i biljke domaćini na području Ulcinja i period aktivnosti u cilju primjene pravovremenih mjera zaštite.

Zdravstvene preglede vrši odgovorno lice za posebni nadzor, a ispitivanje uzorka Fitosanitarna laboratorija – Laboratorijska za entomologiju.

Odgovorno lice u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije odgovornog lica.

Izvještaj o vizuelnim pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.1.15. Posebni nadzor *Neoleucinodes elegantalis*

Posebni nadzor *Neoleucinodes elegantalis* vrši se u cilju potvrde statusa Crne Gore kao zemlje „slobodne od“.

Glavne biljke domaćini:

- paprika /*Capsicum annuum*, *C. frutescens*
- plavi patlidžan /*Solanum melongena*
- paradajz /*Solanum lycopersicum*.

Zdravstvene preglede i ispitivanje uzorka vrši odgovorno lice Fitosanitarne laboratorije – Laboratorijska za entomologiju.

Odgovorno lice u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije odgovornog lica.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.1.16. Posebni nadzor *Aromia bungii*

Posebni nadzor se vrši radi sprječavanja unošenja i širenja štetnog organizma *Aromia bungii*, štetočina vrsta iz roda Prunus prije svega breskve i kajsije, potom šljive, trešnje i ukrasnih vrsta Prunus-a osim vrste *Prunus laurocerasus* L. Pored Prunus-a može napadati vrste iz 11 familija, a među domaćinima je i maslina, Salix, Quercus, japanska jabuka.

Odgovorno lice vrši poseban nadzor vizuelnim pregledima sadnog materijala u rasadnicima i distributivnim centrima na prisustvo štetnog organizma *Aromia bungii* i znakova njegovog prisustva, a laboratorijska ispitivanja obavljaju se u Fitosanitarnoj laboratoriji – Laboratorijska za entomologiju.

Odgovorno lice Laboratorijska za entomologiju u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije odgovornog lica.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci iz uvoza.

1.1.17 Posebni nadzor cikade vinove loze *Scaphoideus titanus* i *Candidatus Phytoplasma vitis* (Flavescence dorée)

Posebni nadzor nad *Candidatus Phytoplasma vitis* (Flavescence dorée) sprovodi se vizuelnim pregledom proizvodnih zasada u odgovarajućem vremenskom periodu i uzimanjem uzoraka u slučaju prisustva simptoma na vinovoj lozi. Nadzor i uzorkovanje vrši odgovorno lice Fitosanitarne laboratorije. Projektovani broj uzoraka: 30

Odgovorno lice u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor. Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije.

Izvještaj o vizuelnim pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

Scaphoideus titanus je vektor fitoplazme prouzrokovaca bolesti Flavescence dorée, pa je u epidemiološkom smislu praćenje pojave i širenja ove cikade od presudnog značaja za kontrolu bolesti.

Stalni nadzor cikade *Scaphoideus titanus* obuhvata praćenje njenog prisustva, rasprostranjenosti i brojnosti u vinogradima radi preporuke proizvođačima o mjerama suzbijanja.

Zdravstvene preglede i ispitivanje uzoraka, kao i obavljanje i davanje preporuka proizvođačima o preparatima i terminima hemijskih tretmana vrši odgovorno lice Fitosanitarne laboratorije – Laboratorija za entomologiju.

Odgovorno lice u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije.

Izvještaj o vizuelnim pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.1.18 Posebni nadzor štetnih organizama u listopadnim i četinarskim šumama

Posebni nadzor obuhvata zdravstvene preglede u listopadnim šumama od strane ovlašćenog pružaoca usluga koji su u obavezi da 10 sumnjivih uzoraka dostave na laboratorijsku dijagnostiku u Fitosanitarnoj laboratoriji - Entomološka laboratorija sljedećih štetnih organizama: *Agrilus anxius Gory*, *Agrilus planipennis Fairmaire*.

Monitoring obuhvata zdravstvene preglede u četinarskim šumama od strane ovlašćenog pružaoca usluga i laboratorijsku dijagnostiku u Fitosanitarnoj laboratoriji - Entomološka laboratorija sljedećih štetnih organizama: *Dendrolimus sibiricus Chetverikov*, *Monochamus spp.* (neevropskih vrsta), *Pissodes spp.* (neevropskih vrsta).

Odgovorno lice u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije odgovornog lica Entomološke laboratorije.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.1.19 Posebni nadzor Pepino mosaic virus

Monitoring se vrši radi sprječavanja unošenja, utvrđivanja prisustva i sprječavanja širenja Pepino mosaic virus.

Monitoring obuhvata zdravstvene preglede u proizvodnji rasada paradajza i plodova paradajza uglavnom u zaštićenom prostoru. Uzorkovanje vrše fitosanitarni inspektorji.

Zdravstvene preglede i ispitivanje uzorka vrši odgovorno lice Fitosanitarne laboratorije – Laboratorija za virusologiju.

Predloženi broj uzoraka: 50.

Odgovorno lice u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije odgovornog lica.

Izvještaj o vizuelnim pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.1.20 Posebni nadzor Tomato brown rugose fruit virus

Posebni nadzor vrši se u cilju sprečavanja unošenja i širenja štetnog organizma Tomato brown rugose fruit virus. Nadzor se vrši u proizvodnji paradajza i paprike.

Uzimanje uzorka bilja vrše fitosanitarni inspektorji, a laboratorijska ispitivanja obavljaju se u Fitosanitarnoj laboratoriji – Laboratorija za virusologiju.

Uzorkovanje se vrši prema instrukcijama odgovornog lica Laboratorije za virusologiju. Laboratorijske analize obuhvataju molekularno testiranje primjenom RT-PCR metode.

Izvještaj o vizuelnim pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte, GPS koordinate i fotografije uzorkovanih biljaka kao dokaz o izvršenom pregledu.

Predloženi broj uzoraka: 50

1.1.21 Posebni nadzor voćnih muva iz familija Tephritidae i Drosophilidae

Drosophila suzukii je veoma polifagna štetočina, a posebno vrsta čiji plodovi imaju tanku pokožicu ploda (malina, kupina, borovnica, jagoda, trešnja, višnja, breskva, nektarina, kajsija, šljiva, aktinidijska, japanska jabuka, smokva i grožđe). Monitoring obuhvata: postavljanje klopki u proizvodnim zasadima voćnih vrsta koje su najznačajniji domaćini, radi davanja preporuke proizvođačima o mjerama suzbijanja. Imajući u vidu prošlogodišnji prvi nalaz D. suzukii na području podgoričkog i crnogorskog subregiona monitoringom će biti obuhvaćeni i vinogradi.

Monitoring vrsta *Rhagoletis cingulata* (trešnjina muva), *Rhagoletis completa* (orahova muva), *Bactrocera zonata* i *Bactrocera dorsalis* vrši se radi dobijanja podataka o njihovoj eventualnoj pojavi.

Zdravstvene preglede i ispitivanje uzorka vrši odgovorno lice Fitosanitarne laboratorije – Laboratorija za entomologiju.

Nedavni nalaz orijentalne voćne muve *Bactrocera dorsalis* u Italiji predstavlja prvi nalaz ove vrste u Evropi. Smatra se jednom od najagresivnijih invazivnih štetočina i predstavlja veliku opasnost za proizvodnju i promet voća i povrća u Evropi.

Izvještaj o vizuelnim pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

KOMPONENTA 1.2: MONITORING, IZVJEŠTAJNO PROGNOZNI PROGRAMI I FITOSANITARNE MJERE

Monitoring i fitosanitarne mjere sprovode se kroz: praćenje pojedinih štetnih organizama; zdravstvene preglede bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom; prikupljanje uzoraka; laboratorijska ispitivanja i druge aktivnosti koje doprinose praćenju zdravstvenog stanja bilja, kao i utvrđivanju statusa pojedinih štetnih organizama na teritoriji Crne Gore.

1.2.1 Monitoring *Dryocosmus kuriphilus*

Monitoring se vrši radi sprječavanja širenja kestenove ose galice *Dryocosmus kuriphilus* Yasumatsu nad biljkama domaćinima roda *Castanea* Mill. namjenjeni sadnji, osim plodova i sjemena. Monitoring vrši fitosanitarna inspekcija u rasadnicima i prodajnim centrima, a vizuelne zdravstvene preglede u šumama kestena na lokalitetima na području Barske opštine vrši ovlašćeni pružalac usluga, koji je u obavezi da 10 sumnjivih uzoraka dostave u Laboratoriju za entomologiju.

Ovlašćeni pružalac usluga po potrebi sprovodi fitosanitarne biološke mjere zaštite.

Laboratorijsko ispitivanje uzoraka vrši odgovorno lice Fitosanitarne laboratorije – Laboratorija za entomologiju.

Odgovorno lice u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije odgovornog lica.

Izvještaj o pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini biljnog materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.2.2 Monitoring biljnih vaši - vektora *Citrus tristeza* virusa

Monitoring vektora *Citrus tristeza* virusa vrši se u cilju utvrđivanja njihovog prisustva i rasprostranjenosti. Vektori virusa su biljne vaši, a najznačajniji vektor je *Toxoptera citricida*, a pored nje i *Aphis gossypii* Glover. Ostale vrste biljnih vaši koje se mogu javiti na citrusima *Aphis spiraecola* Patch. (*Aphis citricola* Van Der Goot) i *Toxoptera aurantii* Boyer de Fons iako često masovno prisutne u zasadima citrusa, manje su efikasni vektori. Monitoring se vrši u zasadima citrusa. Zdravstvene preglede i ispitivanje uzoraka vrši odgovorno lice Fitosanitarne laboratorije – Laboratorija za entomologiju. Odgovorno lice u cilju efikasnijeg sprovođenja nadzora, po potrebi vrši edukaciju lica uključenih u nadzor.

Uzorkovanje se vrši na osnovu instrukcije odgovornog lica entomološke laboratorije.

Izvještaj o vizuelnim pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Sastavni dio izvještaja za posebni nadzor predstavljaju i uzorci osjetljivog bilja iz uvoza.

1.2.3 Monitoring *Bactrocera oleae* (muva masline)

Monitoring obuhvata praćenje dinamike populacije muve masline postavljanjem klopki i uzorkovanjem plodova u proizvodnim zasadima maslina radi davanja preporuke proizvođačima o mjerama suzbijanja.

Izvještaj o vizuelnim pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

1.2.4 Monitoring *Ceratitis capitata* (voćna muva)

Monitoring obuhvata praćenje dinamike populacije voćne muve postavljanjem klopki i uzorkovanjem plodova u proizvodnim zasadima citrusa radi davanja preporuke proizvođačima o mjerama suzbijanja.

Izvještaj o vizuelnim pregledima i uzorcima treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda i uzorkovanja, nazivu vrste, sorte i količini materijala, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

KOMPONENTA 1.3 EDUKACIJE

U cilju efikasnijeg sprovođenja Programa fitosanitarnih mjera, vrši se edukaciju lica uključenih u nadzor (fitosanitarna inspekcija, proizvođači, uvoznici, ovlašćeni pružalac usluga i dr.) i u saradnji sa Upravom, organizuju se edukativne radionice na sljedeće teme:

1. Edukacija fitosanitarnih inspektora na temu: "Pregled i uzorkovanje drvenog materijala za pakovanje" (1 radionica);
2. Edukacija proizvođača sjemenskog i merkantilnog krompira na teme: "Štetni organizam *Synchytrium endobioticum*" i "Štetni organizmi *Ralstonia solanacearum* i *Clavibacter michiganensisssp. sepedonicus*" (2 radionice);
3. Edukacija registrovanih uvoznika na temu: "Štetni organizam *Xylella fastidiosa*" (1 radionica);
4. Edukacija registrovanih proizvođača sadnog materijala *Citrus* spp. i poizvođača plodova citrusa na temu: "Štetni organizam *Aleurocanthus spiniferus*" (2 radionice);
5. Edukacija proizvođača kestena na temu: "Štetni organizam *Dryocosmus kuriphilus* – fitosanitarne međe" (1 radionice);
6. Edukacija fitosanitarnih inspektora i proizvođača krompira na temu krompirovih buvača *Epitrix cucumeris*, *Epitrix papa*, *Epitrix subcrinita*, *Epitrix tuberis* (2 radionice);
7. Edukacija fitosanitarnih inspektora na temu surlaša paprike *Anthonomus eugenii* (2 radionice);
8. Edukacija fitosanitarnih inspektora na temu voćnih muva – Tephritidae (2 radionice);
9. Edukacija vinogradara na temu cikada vinove loze- *Scaphoideus titanus* (2 radionice);
10. Edukacija na temu: "Štetni organizam *Aromia bungii*" (1 radionica);
11. Edukacija na temu: " Štetni organizam *Neoleucinodes elegantalis* (1 radionica).

1.4 HITNE FITOSANITARNE MJERE

Hitne fitosanitarne mjere obuhvataju praćenje pojave, kao i predlog mjera za suzbijanje štetnih organizama, procjenu mogućih šteta na bilju, bilnjim proizvodima i objektima pod nadzorom, vršenje laboratorijskih ispitivanja uzetih uzoraka, kao i nabavku nedostajuće laboratorijske opreme i hemikalija, pravovremeno obavlještanje putem medija, savjeta i objavljivanja stručnih publikacija o pojavi, širenju i načinu suzbijanja štetnih organizama, instrukcija i vodiča za sprovođenje hitnih fitosanitarnih mjera, troškove međunarodne saradnje i druge poslove. Naknada šteta se vrši u cilju smanjenja obima gubitaka na poljoprivrednim kulturama.

U svrhu brzog reagovanja u situacijama neočekivane i iznenadne pojave štetnih organizama, koja se ne može predvidjeti i koja zahtijeva neodložno sprovođenje hitnih fitosanitarnih mjera, radi zaštite zdravlja bilja i sprječavanje nastanka većih ekonomskih šteta, izvršiće se hitna nabavka potrebne opreme i materijala, odgovarajuće stručne aktivnosti na terenu, kao i usluge laboratorijskih ispitivanja. Sprovođenje ovih aktivnosti zavisiće od situacije i zahtjeva u trenutku iznenadne situacije, po uputstvima, nalozima i ili rješenjima direktora Uprave

Hitne fitosanitarne mjere obuhvataju praćenje pojave, kao i predlog mjera za suzbijanje štetnih organizama, procjenu mogućih šteta na bilju, bilnjim proizvodima i objektima pod nadzorom, vršenje laboratorijskih ispitivanja uzetih uzoraka, kao i nabavku nedostajuće laboratorijske opreme i hemikalija, pravovremeno obavlještanje putem medija, savjeta i objavljivanja stručnih publikacija o pojavi, širenju i načinu suzbijanja štetnih organizama, instrukcija i vodiča za sprovođenje hitnih fitosanitarnih mjera, troškove međunarodne saradnje i druge poslove.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore – **136.300,00€**.

Način kontrole:

Administrativnu kontrolu izvršavanja poslova vrši Uprava – Fitosanitarni sektor - Odsjek za zdravstvenu zaštitu bilja u skladu sa usvojenim procedurama za finansijsko upravljanje.

Nosioci posla:

- ovlašćene visoko školske ustanove vršenje javnih poslova - zdravstvena zaštita bilja;
- ovlašćeni pružaoci usluga;
- organ uprave nadležan za šume;
- fitosanitarna inspekcija;
- šumarska inspekcija.

Izvještaj treba da sadrži sljedeće podatke: naziv mjesta i datum izvođenja fitosanitarnog pregleda (mjere), ime vlasnika/držaoca bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, potvrdu o uzetim uzorcima i rezultate ispitivanja.

Dodatno o vizuelnom pregledu treba da sadrži podatke o mjestu i datumu vršenja pregleda, nazivu sorte i količini sadnog materijala ili veličini zasada, GPS koordinate i po mogućnosti fotografije kao dokaz o izvršenom pregledu.

Nosioci poslova blagovremeno obavještavaju i izvještavaju Upravu – Fitosanitarni sektor - Odsjek za zdravstvenu zaštitu bilja o izvođenju programa po naznačenim fazama u skladu sa prijavom programa i o izvršenim poslovima u cilju vršenja administrativne kontrole obavljenog posla.

Nosioci poslova vlasniku/držaocu bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom izdaju potvrdu o uzetim uzorcima i/ili za vršenje dijagnostičkog ispitivanja koja je data u Prilogu, koji je sastavni dio ovog programa.

Potvrda se izdaje u dva primjerka od kojih jedan ostaje kod vlasnika/držaoca bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, a drugi primjerak zadržava nosilac posla.

Nosioci posla, odgovorni za pravovremenost, efekte i sprovođenje programa, dostavljaju Upravi – Fitosanitarnom sektoru - Odsjeku za zdravstvenu zaštitu bilja izvještaje o sprovedenim mjerama.

Način plaćanja:

Na osnovu zaključenog ugovora, čiji sastavni dio su cijene laboratorijskih ispitivanja, plaćanje se vrši po ispostavljenoj fakturi, dijelom avansno do 30% za pripremu ispitnih kapaciteta na osnovu dostavljenog izvještaja Upravi – Fitosanitarnom sektoru - Odsjeku za zdravstvenu zaštitu bilja za obavljeni posao.

Avansna uplata sredstava vrši se na osnovu opravdanog zahtjeva, a avansno uplaćena sredstva moraju se pravdati izvještajem kojim se dokazuje namjenska upotreba avansno odobrenih i uplaćenih sredstava. Nepravilne i neuredne fakture i izvještaji, kao i fakture i izvještaji bez kompletne prateće dokumentacije neće se razmatrati.

Finansijski rizik: U slučaju utvrđivanja prisustva štetnog organizma iz Komponenti programa biće potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva.

U slučaju da držaoci bilja zahtijevaju nadoknadu za vrijednost uzetog uzorka ista se nadoknađuje iz odgovarajućih programa.

Finansijski plan:

Komponente	Vrijednost
1.1 Posebni nadzori nad štetnim organizmima	136.300,00€
1.1.1 Posebni nadzor <i>Globodera pallida</i> i <i>Globodera rostochiensis</i>	116.500,00
1.1.2 Posebni nadzor <i>Synchytrium endobioticum</i>	6.000,00
1.1.3 Posebni nadzor <i>Ralstonia solanacearum</i> i <i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>Sepedonicus</i>	1.500,00
1.1.4 Posebni nadzor <i>Epitrix cucumeris</i> , <i>Epitrix papa</i> , <i>Epitrix subcrinita</i> , <i>Epitrix tuberis</i>	31.500,00
1.1.5 Posebni nadzor <i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	4.000,00
1.1.6 Posebni nadzor <i>Radopholus similis</i>	6.000,00
1.1.7 Posebni nadzor <i>Phytophthora ramorum</i>	2.000,00
1.1.8 Posebni nadzor <i>Fusarium circinatum</i>	4.000,00
1.1.9 Posebni nadzor <i>Anoplophora chinensis</i>	3.000,00
	2.500,00

1.1.10 Posebni nadzor <i>Anoplophora glabripennis</i>	8.000,00
1.1.11 Posebni nadzor <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i>	4.000,00
1.1.12 Posebni nadzor <i>Xylella fastidiosa</i> sa monitoringom vektora	8.000,00
1.1.13 Posebni nadzor <i>Citrus tristeza virus</i>	4.000,00
1.1.14 Posebni nadzor <i>Aleurocanthus spiniferus</i>	2.000,00
1.1.15 Posebni nadzor <i>Neoleucinodes elegantalis</i>	4.000,00
1.1.16 Posebni nadzor <i>Aromia bungii</i>	3.000,00
1.1.17 Posebni nadzor cikade vinove loze <i>Scaphoideus titanus</i> i Candidatus <i>Phytoplasma vitis</i> (Flavescence doree)	7.000,00
1.1.18 Posebni nadzor štetnih organizama u listopadnim i četinarskim šumama	4.000,00
1.1.19 Posebni nadzor Pepino mosaic virus	3.000,00
1.1.20 Posebni nadzor Tomato brown rugose fruit virus	5.000,00
1.1.21 Posebni nadzor voćnih muva iz familija Tephritidae i Drosophilidae	4.000,00
1.2 Monitoring, izvještajno prognozni programi i fitosanitarne mjere	13.000,00
1.2.1 Monitoring <i>Dryocosmus kuriphilus</i>	2.000,00
1.2.2 Monitoring biljnih vaši - vektora Citrus tristeza virus-a	3.000,00
1.2.3 Monitoring <i>Bactrocera oleae</i> (muva masline)	5.000,00
1.2.4 Monitoring <i>Ceratitis capitata</i> (voćna muva)	3.000,00
1.3 Edukacije	5.100,00
1.4 Hitne mjere	1.700,00

PROGRAM 2

PROGRAM PRAĆENJA SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA I SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA

Cilj: Program se sprovodi radi smanjenja rizika i mogućih negativnih efekata sredstava za zaštitu bilja i sredstava za ishranu bilja na zdravlje ljudi i životnu sredinu, kao i radi postizanja održive upotrebe sredstava za zaštitu bilja i sredstava za ishranu bilja, a istovremeno je i podrška realizaciji Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja.

Pravni osnov: Nacionalni plan za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 57/2016), Zakon o sredstvima za zaštitu bilja („Službeni list CG", br. 51/08 i 18/14), Zakon o sredstvima za ishranu bilja ("Službeni list CG" br. 48/07, br. 76/08, br. 73/10, br. 40/11, 30/17 i 43/18), Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG", broj 57/15) i godišnji plan službenih kontrola.

Odgovorna institucija: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sredstava za zaštitu bilja i ishranu bilja i Odsjek za fitosanitarnu inspekciju.

Uključene institucije:

- ovlašćene laboratorije za vršenje poslova u oblasti sredstava za zaštitu bilja i ishranu bilja: Centar za ekotoksikološka ispitivanja (CETI);
- naučne i visoko školske ustanove iz oblasti zaštite bilja (sredstva za zaštitu bilja) i ishranu bilja: Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore.

Aktivnosti:

KOMPONENTA 2.1: REGISTRACIJA SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA

U promet se mogu stavljati samo pesticidi čije su aktivne supstance odobrene u Evropskoj uniji i koje se nalaze na Listi aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja. Lista aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja je usklađena su EU listom objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“ i redovno se ažurira.

S obzirom na činjenicu da Crna Gora nema proizvodnju pesticida, u Crnoj Gori uspostavlja se sistem priznavanja registracije pesticida u skladu sa Pravilnikom o priznavanju registracije sredstava za zaštitu bilja („Službeni list CG”, broj 50/14) koji propisuje sadržaj zahtjeva za registraciju, bliže uslove i način priznavanja registracije, dodjelu jedinstvenog registracionog broja i procjenu uporedivosti prilika i klimatskih uslova, način dostavljanja i sadržaj dokumentacije za priznavanje registracije, bliži sadržaj rješenja o registraciji i visina naknade za registraciju sredstava za zaštitu bilja.

Troškove registracije snosi podnositac zahtjeva, pri čemu program podržava rad Komisije na procesu registracije u skladu sa propisima, a procjena je da će u 2020. biti registrovano 60 proizvoda.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja, Komisija za sredstva za zaštitu bilja.

KOMPONENTA 2.2: MONITORING PROMETA SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA

U Crnoj Gori registrovano je 34 uvoznika pesticida i 88 distributera za promet pesticida na veliko i/ili malo. Monitoring se određuje posebnim Programom, u skladu sa analizom rizika, na osnovu dosadašnjih dokaza o utvrđenim nepravilnostima sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja u prometu pesticidima u objekatima za promet sredstava za zaštitu bilja u pogledu kadra i opreme kroz primjenu kontrolne liste.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja, fitosanitarna inspekcija.

KOMPONENTA 2.3: SPROVOĐENJE SPECIJALISTIČKOG KURSA

U skladu sa:

- članom 6 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja („Službeni list CG”, br. 51/08 i 18/14);
- Pravilnikom o programu specijalističkog kursa za sredstva za zaštitu bilja („Službeni list CG”, broj 35/15);
- Pravilnikom o načinu izdavanja i izgledu legitimacije za profesionalno korišćenje sredstava za zaštitu bilja („Službeni list CG”, broj 67/15) i
- Pravilnikom o uslovima koje treba da ispunjavaju pravna lica koja vrše edukaciju lica odgovornih za promet i upotrebu sredstava za zaštitu bilja („Službeni list CG”, broj 28/16); sprovodi se specijalistički kurs za osposobljavanje:
 1. profesionalnih korisnika sredstava za zaštitu bilja;
 2. lica odgovornih za promet sredstava za zaštitu bilja.

Za sprovođenje specijalističkog kursa iz tačke 1 neophodno je obezbijediti materijale za obuku, sredstva za terenski rad, poštanske usluge, sertifikate i legitimacije kako bi se obuke vršile na adekvatan način.

Za sprovođenje specijalističkog kursa iz tačke 2 ovlaštene institucije dostavljaju godišnji Plan obuka.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje specijalističkog kursa:

1. za profesionalne korisnike sredstava za zaštitu bilja:
 - Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja, fitosanitarna inspekcija;
 - Institut za javno zdravlje;
 - Ministarstvo održivog razvoja i turizma;
 - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja;
2. za lica odgovorna za promet sredstava za zaštitu bilja:
 - ovlašćena pravna lica iz oblasti sredstva za zaštitu bilja: Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore i Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane, Univerzitet Donja Gorica.

KOMPONENTA 2.4: MONITORING UREĐAJA ZA UPOTREBU PESTICIDA

Za upotrebu pesticida mogu se koristiti samo uređaji koji garantuju sigurnu upotrebu i koji su u tehnički ispravnom stanju. Vlasnik uređaja za upotrebu sredstava za zaštitu bilja dužan je da uređaje drži u tehnički ispravnom stanju.

Vlasnik uređaja za upotrebu sredstava za zaštitu bilja dužan je da čuva tehničku dokumentaciju o uređaju (sertifikat proizvođača, prospekt, dokaz o izvršenoj popravci i sl.).

Kontrola uređaja za upotrebu sredstava za zaštitu bilja podrazumijeva primjenu pravila za provjeru tehničke ispravnosti uređaja za upotrebu sredstava za zaštitu bilja čime se obezbjeđuje ispunjavanje ekoloških zahtjeva i na najmanju moguću mjeru smanjuju štetni uticaji na zdravlje ljudi i životnu sredinu koji bi mogli uzrokovati takvi uređaji i da bi se uspostavio sistem redovnog pregleda uređaja koji su već u upotrebi. Ova aktivnost je predviđena i Nacionalnim akcionim planom ali je potrebno sprovesti niz aktivnosti na nacionalnom nivou počev od analize postojećeg stanja uređaja za primjenu pesticida, nacionalne odluke o kategoriji uređaja koje treba provjeravati do samog načina ko i kako će sprovoditi kontrolu uređaja kao i na koji način će se obezbijediti sprovođenje ovih zahtjeva.

Monitoring se određuje posebnim Programom i podrazumijeva terenski obilazak registrovanih poljoprivrednih proizvođača, popis uređaja za upotrebu sredstava za zaštitu bilja uključujući djelove potrebne za rad uređaja (rasprskivač, manometar, filteri, sita, oprema za čišćenje rezervoara) i provjeru njihovog rada.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja, fitosanitarna inspekcija i ovlašćena pravna lica iz oblasti sredstva za zaštitu bilja: Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore.

KOMPONENTA 2.5: PROGRAM POST-REGISTRACIJSKE KONTROLE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA

U skladu sa propisima za registraciju sredstava za zaštitu bilja, formulacije sredstva koje se stavljuju na tržište treba da odgovaraju formulaciji navedenoj na rješenju o registraciji. Promjene temperature, uslovi skladištenja, ambalaža i ostali faktori mogu uticati na kvalitet i njegova svojstva sredstava za zaštitu bilja. Svaka promjena može: uticati na efikasnost sredstva za zaštitu bilja ili predstavljati opasnosti za ljude, životinje, bilje ili životnu sredinu. Postregistracijska kontrola sredstava za zaštitu bilja predstavlja važnu komponentu u procesu registracije, prometa i upotrebe sredstva za zaštitu bilja. Donosi se posebni Program post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja koji omogućava praćenje sredstava za zaštitu bilja nakon izvršene registracije i sprovodi se radi kontrole dejstva i upotrebe sredstava za zaštitu bilja na teritoriji Crne Gore.

Sredstva za zaštitu bilja koja se nalaze u prometu treba da ispunjavaju uslove u skladu sa etiketom i rješenjem o registraciji (sadržaj i količina aktivne supstance).

Program obuhvata uzorkovanje registrovanih sredstava za zaštitu bilja i njihova laboratorijska ispitivanja.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja, fitosanitarna inspekcija i ovlašćene pravna lica za vršenje laboratorijskih ispitivanja iz oblasti sredstava za zaštitu bilja: Centar za ekotoksikološka ispitivanja (CETI).

KOMPONENTA 2.6: POST-REGISTRACIJSKA KONTROLA SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA - REZISTENTNOST

Dio post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja odnosi se na pojavu rezistentnosti pojedinih štetnih organizama na aktivne supstance koje se nalaze u sredstvima za zaštitu bilja. Pojava rezistentnosti je uobičajena i do nje uglavnom dolazi zbog prekomjerne upotrebe sredstava za zaštitu bilja i korišćenja veće doze od propisane. Ukoliko dode do pojave rezistentnosti štetni organizam postaje otporan prema aktivnoj supstanci i sredstvo za zaštitu bilja gubi efikasnost. Veoma je važno pratiti pojavu rezistentnosti u kulturama i na štetnim organizmima kod kojih se

najviše koriste sredstva za zaštitu bilja zbog sprovođenja antirezistentne strategije u programima zaštite.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja, fitosanitarna inspekcija i ovlašćene pravna lica za oblast sredstava za zaštitu bilja: Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore.

KOMPONENTA 2.7: MONITORING ODRŽIVE UPOTREBE PESTICIDA

Bezbjednost korisnika sredstava za zaštitu bilja (poljoprivrednih proizvođača i njihovih radnika) važan su dio održive i pravilne upotrebe pesticida kroz primjenu preventivnih mjera zaštite i kroz pravilno rukovanje. Korisnici često ne poštuju bezbjednosne, zaštitne i higijenske mjere, naročito u oblastima sa visokim temperaturama, gdje nošenje zaštitne opreme može biti neugodno. Pravilna primjena propisanih mjera, pravilno rukovanje sredstvima za zaštitu bilja smanjuje rizike koje nosi primjena sredstava za zaštitu bilja i osigurava bezbjednost korisnika. Donosi se posebni Program monitoringa koji vrši kroz praćenje transporta, skladištenja, pripreme za upotrebu, upotrebe, vođenja evidencija, pa i rezidua pesticida kroz primjenu kontrolne liste.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja, fitosanitarna inspekcija.

KOMPONENTA 2.8: INTEGRALNA ZAŠTITA BILJA

Integralna zaštita bilja je dio integralne proizvodnje a odnosi se na suzbijanje štetnih organizama (bolesti, štetočine i korovi) i zasniva na dobrom poznavanju bilja, štetnih organizama i njihovog odnosa u uslovima spoljašnje sredine.

Pored hemijskih mjera zaštite važna je primjena preventivnih mjera koje mogu značajno uticati na suzbijanje štetnih organizama. Preventivne mjere su brojne i zavise od poljoprivredne kulture i štetnih organizama, a najznačajnije su: primjena plodoreda, korišćenje tolerantnih i otpornih sorti i hibrida, upravljanje rezistentnošću, monitoring prisustva štetnih organizama i dr. Dozvoljena je upotreba samo registrovanih sredstava za zaštitu bilja prema uputstvu, a da bi osigurali pravilno korišćenje neophodno je voditi knjigu evidencije o primjeni.

Integralna zaštita bilja promoviše sve raspoložive mјere u suzbijanju štetnih organizama sa posebnim akcentom na preventivne mјere, a upotreba sredstava za zaštitu bilja se svodi na najmanju moguću mjeru kako bi se proizveo bezbjedan poljoprivredni proizvod, ali i očuvalo zdravlje ljudi i životna sredina.

Program integralne zaštite bilja obuhvata pripremu i objavljivanje smjernica za integralnu zaštitu najmanje jedne kulture koje su usklađene sa propisima o sredstvima za zaštitu bilja, o zaštiti životne sredine i o dobroj poljoprivrednoj praksi.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja i ovlašćene visoko školske ustanove za vršenje poslova u oblasti zdravstvene zaštite bilja – fitofarmacija, Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore.

KOMPONENTA 2.9: PROGRAM ZAŠTITE VINOVE LOZE

Program zaštite vinove loze predstavlja važan preduslov za uspješno gajenje vinove loze u Crnoj Gori. Klimatski uslovi u Crnoj Gori povoljni su za gajenje vinove loze, a uzgoj otežavaju brojni štetni organizmi koji mogu značajno da utiču na smanjenje prinosa. U proizvodnji neophodno je primjenjivati odgovarajuće mјere zaštite zaštite bilja, a jedna od glavnih je primjena sredstava za zaštitu bilja (pesticida), radi očuvanja prinosa i kvaliteta.

Sredstva za zaštitu bilja moraju se primjenjivati pravilno jer u suprotnom može doći do negativnih posljedica kao što su rezidue odnosno ostaci aktivnih supstanci u plodovima, a moguć je i negativan uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Pravilna primjena sredstava za zaštitu bilja omogućava izbjegavanje negativnih posljedica i obezbjeđuje proizvodnju bezbjedne hrane. Program podrazumijeva praćenje zdravstvenog stanja voća i upotrebe sredstava za zaštitu bilja.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja i ovlašćene visoko školske ustanove za vršenje poslova u oblasti zdravstvene zaštite bilja – fitofarmacija, Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore.

KOMPONENTA 2.10: MONITORING UPOTREBE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA U VINOVOJ LOZI KROZ PRAĆENJE REZIDUA

Program zaštite vinove loze verifikuje se sprovođenjem monitoringa upotrebe sredstava za zaštitu bilja u vinovoj lozi, kao i kroz praćenje rezidua pesticida i predstavlja važan preuslov za uspješno gajenje vinove loze u Crnoj Gori. Klimatski uslovi u Crnoj Gori povoljni su za gajenje različitih biljnih vrsta, a uzgoj otežavaju brojni štetni organizmi koji mogu značajno da utiču na smanjenje prinosa. U proizvodnji grožđa neophodno je primjenjivati odgovarajuće mjere zaštite bilja, a jedna od glavnih je primjena sredstava za zaštitu bilja (pesticida), radi očuvanja prinosa i kvaliteta.

Sredstva za zaštitu bilja moraju se primjenjivati pravilno jer u suprotnom može doći do negativnih posljedica kao što su rezidue odnosno ostaci aktivnih supstanci u plodovima, a moguće je i negativan uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Pravilna primjena sredstava za zaštitu bilja omogućava izbjegavanje negativnih posljedica i obezbeđuje proizvodnju bezbjedne hrane. Program podrazumijeva praćenje zdravstvenog stanja vinove loze i upotrebe sredstava za zaštitu bilja.

I u narednom periodu potrebno je promovisati web aplikaciju "Agrolijek" i njenu upotrebu. Upotreba aplikacije mobilnim telefonima omogućava poljorivrednim proizvođačima da šalju fotografije u cilju utvrđivanja uzroka biljnih bolesti i dobijanja preporuka za suzbijanje ili po potrebi izlaženje na teren radi identifikacije štetnog organizma.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja i ovlašćene visoko školske ustanove za vršenje poslova u oblasti zdravstvene zaštite bilja – fitofarmacija, Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore.

KOMPONENTA 2.11: UNAPREĐENJE SISTEMA ZA POSTUPANJA I UPRAVLJANJA OTPADOM ODNOŠNO POSTUPANJA SA AMBALAŽOM NAKON UPOTREBE PESTICIDA

Otpad koji nastaje upotrebom pesticida, odnosno ambalaže u koju su upakovani pesticidi postupa se na način kojim se sprječava negativan uticaj na životnu sredinu u skladu sa propisom kojim se uređuje otpad (rukovanje i skladištenje pesticida i zbrinjavanje njihove ambalaže i ostataka). Na osnovu Izvještaja o izvršenoj analizi postojećeg načina postupanja sa otpadom sa predlogom mjera za unapređenje i izvršenom revizijom o ispunjenosti uslova za upis u registre u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja i Uputstvom o načinu postupanja otpadom koji nastaje nakon upotrebe pesticida.

Mjera se odnosi na podizanje svijesti javnosti o problemu odlaganja otpada koji nastaje upotrebom pesticida, odnosno ambalaže u koju su upakovani pesticidi.

KOMPONENTA 2.12: MONITORING UTICAJA UPOTREBE PESTICIDA NA ŽIVOTNU SREDINU

Uticaj upotrebe pesticida na životnu sredinu je jedna od aktivnosti utvrđena propisima koji uređuju vode, zaštitu prirode i otpad i aktivnosti utvrđene drugim propisima koji se odnose na vode, a imaju indirektnu vezu sa upotrebom pesticida.

Izvori zagađenja odnose se na sve izvore kontaminacije, pa i na nepravlinu pripremu, curenje ili isticanje sredstava za zaštitu bilja, kao i na nepravilno ispiranje ambalaže, prosipanje tokom pripreme, čišćenja ili na nepropisno odlaganje preostale količine radnog rastvora.

Radi očuvanja voda potrebno je voditi računa o zaštita izvorišta površinske i podzemne vode a naročito o:

- područjima izvorišta površinske i podzemne vode za javno vodosnabdijevanje koja moraju biti zaštićena od namjernog ili slučajnog zagađivanja i drugih uticaja koji mogu nepovoljno djelovati na izdašnost izvorišta i na zdravstvenu ispravnost vode (zone sanitарне заštite);
- zaštiti izvorišta površinske i podzemne vode;
- sanitarnoj zaštiti izvorišta za javno vodosnabdijevanje na kojem su određene zone zaštite, i to: šira zona zaštite, uža zona zaštite i zona neposredne zaštite;
- zoni sanitарне zaštite izvorišta koja se određuje u skladu sa hidrološkim, hidrogeološkim i drugim svojstvima zemljišta i slivnih područja i predviđenim načinom njihove upotrebe u skladu sa Pravilnikom o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitарне zaštite izvorišta i ograničenjima u tim zonama ("Službeni list CG", br. 66/09);
- zabrani upotrebe pesticida u I zoni zaštite (zona neposredne zaštite) za sve tipove izvorišta;
- zabrani upotrebe pesticida u II zoni zaštite (uža zona zaštite) za izvorišta u zbijenim i karstnim izdanima, a kod zahvata iz akumulacija i jezera njihova upotreba svedena na ograničenu upotrebu lako razgradivih pesticida.

U skladu sa Pravilnikom, korisnici vodozahvata su dužni da ograde I zonu zastite, a II zonu obilježe i istaknu obaveštenje o njoj.

Izrađeno je uputstvo o zaštiti voda pri upotrebi pesticida.

Monitoring se sprovodi u skladu sa posebnim monitoringom radi prikupljanja podataka o zagađenjima izazvanih pesticidima i izradi godišnjeg izvještaja o zagađenjima izazvanih pesticidima.

KOMPONENTA 2.13: MONITORING KARAKTERISTIKA SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA

Na tržištu Crne Gore mogu se stavljati samo sredstva za ishranu bilja koja su određenih karakteristika odnosno treba da imaju određeni najmanji sadržaj hraniva, kao i odgovarajuća hemijska, fizička, fiziološka i druga svojstva i moraju odgovarati karakteristikama navedenim u deklaraciji. Sredstva za ishranu bilja mogu biti u prometu, ako ispunjavaju uslove, ako su označena na propisani način i ako pravilnom upotrebom ne ugrožavaju zdravlje ljudi, životinja, bilja i životnu sredinu.

Radi praćenja prometa, uvoza, karakteristika i primjene sredstava za ishranu bilja sprovodi se monitoring koji podrazumijeva ispitivanje sredstava za ishranu bilja radi utvrđivanja hemijskih i fizičkih osobina i bioloških vrijednosti. Ispitivanje mogu obavljati akreditovane laboratorije, odnosno ovlašćene ustanove koje imaju akreditovanu laboratoriju.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - **40.700,00 €.**

Način kontrole:

Administrativnu kontrolu izvršavanja poslova vrši Uprava - Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja u skladu sa usvojenim procedurama za finansijsko upravljanje.

Nosioci posla:

- ovlašćene ustanove za vršenje laboratorijskih ispitivanja u oblasti bezbjednosti hrane, sredstava za zaštitu bilja i voda;
- naučne i visoko školske ustanove za vršenje poslova u oblasti oblasti bezbjednosti hrane, sredstava za zaštitu bilja i voda;
- ovlašćene visoko školske ustanove iz oblasti zaštite bilja (fitofarmacija);
- fitosanitarna inspekcija, veterinarska inspekcija i inspekcija za hranu, inspekcija za vode;

Nosioci posla blagovremeno obavještavaju i izvještavaju Upravu – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja o izvođenju programa po naznačenim fazama u skladu sa posebnim programima i o izvršenim poslovima, o izvođenju godišnjeg plana kontrole u skladu sa rokovima u cilju vršenja administrativne kontrole obavljenog posla.

Izvještaj treba da sadrži sljedeće podatke: naziv mjesta i datum izvođenja mjere, ime vlasnika/držaoca bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, potvrdu o uzetim uzorcima i rezultate ispitivanja.

Nosioci posla vlasniku/držaocu bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom izdaju potvrdu o uzetim uzorcima koja je data u Prilogu, koji je sastavni dio ovog programa.

Potvrda se izdaje u dva primjerka od kojih jedan ostaje kod subjekta poslovanja hranom, a drugi primjerak zadržava nosilac posla.

Nosioci posla su odgovorni za pravovremenost, efekte i sprovođenje programa.

Način plaćanja: Na osnovu zaključenog ugovora, čiji sastavni dio su cijene laboratorijskih ispitivanja gdje je to primjenjivo, plaćanje se vrši po ispostavljenoj fakturi za obavljeni posao, dijelom se može vršiti avansno plaćanje do 30% za pripremu ispitnih kapaciteta na osnovu dostavljenog izvještaja/zahtjeva Upravi – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja.

Avansna uplata sredstava vrši se na osnovu opravdanog zahtjeva, a avansno uplaćena sredstva moraju se pravdati izvještajem kojim se dokazuje namjenska upotreba avansno odobrenih i uplaćenih sredstava. Nepravilne i neuredne fakture i izvještaji, kao i fakture i izvještaji bez kompletne prateće dokumentacije neće se razmatrati.

Finansijski rizik: U slučaju utvrđivanja nepravilnosti iz pojedinih Komponenti programa biće potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva.

U slučaju da se zahtijeva nadoknada za vrijednost uzetog uzorka ista se nadoknađuje iz odgovarajućih programa.

Finansijski plan:

Komponente	Vrijednost 40.700,00€
2.1 Registracija sredstava za zaštitu bilja	21.000,00
2.2 Monitoring prometa sredstava za zaštitu bilja	0,00
2.3 Sprovođenje specijalističkog kursa	1.000,00
2.4 Monitoring uredaja za upotrebu pesticida	2.000,00
2.5 Program post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja	2.700,00
2.6 Program post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja - rezistentnost	1.000,00
2.7 Monitoring održive upotrebe pesticida	0,00
2.8 Program integralne zaštite bilja	2.000,00
2.9 Program zaštite vinove loze	3.000,00
2.10 Monitoring upotrebe sredstava za zaštitu bilja u vinovoj lozi kroz praćenje rezidua	3.000,00
2.11 Unapređenje sistema za postupanja i upravljanje otpadom odnosno postupanja sa ambalažom nakon upotrebe pesticida	0,00
2.12 Monitoring uticaja upotrebe pesticida na životnu sredinu	2.000,00
2.13 Monitoring karakteristika sredstava za ishranu bilja	3.000,00

PROGRAM 3

PROGRAM KONTROLNIH ISPITIVANJA PROIZVODNJE SJEMENSKOG I SADNOG MATERIJALA I BILJNI GENETIČKI RESURSI

Cilj: Obezbjedivanje sertifikovanog, zdravstveno ispravnog sjemenskog i sadnog materijala poljoprivrednog bilja iz domaće proizvodnje uz korišćenje komparativnih prednosti područja na

većim nadmorskim visinama doprinosi razvoju sjevera Crne Gore, očuvanje biljnih genetičkih resursa i kontroli GMO.

Pravni osnov: Zakon o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja ("Službeni list RCG", broj 28/06 i "Službeni list CG", br. 61/11 i 48/15), Zakon o sadnom materijalu ("Službeni list RCG", broj 28/06 i "Službeni list CG", br. 61/11 i 48/15), Zakon o genetički modifikovanim organizmima ("Službeni list CG", broj 22/08), Zakon o potvrđivanju međunarodnog ugovora o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu ("Službeni list CG - Međunarodni ugovori", broj 03/10).

Odgovorna institucija: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse i Odsjek za fitosanitarnu inspekciju.

Uključene institucije:

- ovlašćene visoko školske ustanove za vršenje poslova u oblasti sjemenskog i sadnog materijala poljoprivrednog bilja, biljne genetičke resurse i GMO.

Aktivnosti:

KOMPONENTA 3.1: SJEMENSKA PROIZVODNJA KROMPIRA

Proizvodnjom sjemenskog materijala krompira može se baviti privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik odnosno proizvođač, koji je upisan u Registar proizvođača sjemenskog materijala kao i privredna društva, odnosno druga pravna lica ili preduzetnici i fizička lica, na osnovu zaključenog ugovora o saradnji sa proizvođačem, a sjemenski materijal krompira proizveden u toj saradnji smatra se proizvodnjom proizvođača.

Proizvodnja sjemenskog materijala krompira podliježe obaveznoj stručnoj kontroli u skladu sa Zakonom o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja („Službeni list RCG”, broj 28/06, „Službeni list CG”, br. 61/11 i 48/15) i Pravilnikom o proizvodnji i stavljanju u promet sjemenskog materijala krompira („Službeni list CG”, broj 8/15).

Sertifikacija je postupak priznavanja proizvodnje sjemenskog materijala nakon sprovedene stručne kontrole. Stručnom kontrolom nad proizvodnjom sjemenskog materijala krompira utvrđuje se: porijeklo upotrijebljenog sjemena, vrsta, sorta i kategorija, autentičnost i čistoća vrste i sorte, prostorna izolacija, zdravstveno stanje usjeva, prisustvo korova, opšte stanje i razvoj usjeva, predusjev, primjena agrotehničkih mjera i očekivani prinos naturalnog sjemena.

Stručna kontrola vrši se na osnovu prijave za vršenje stručne kontrole, koja se podnosi najkasnije 15 dana nakon sadnje sjemenskog krompira i dostavlja Odsjeku za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse.

Stručna kontrola nad proizvodnjom sjemenskog krompira obuhvata:

- **pregled dokumentacije;**
- **vizuelne pregledne na mjestu proizvodnje;**

Stručna kontrola sjemenskog krompira usjeva obuhvata četiri pregleda u toku vegetacionog perioda na mjestu proizvodnje i to:

- prvi pregled se obavlja kada je biljka visoka 15-20 cm;
- drugi pregled se obavlja u fenofazi punog cvjetanja;
- treći pregled služi za određivanje procesa desikacije;
- četvrti pregled se vrši prije faze vađenja krompira odnosno sedam do deset dana nakon desikacije usjeva (uništenja cime), kada se ujedno uzimaju i uzorci za postkontrolu.

Prvim pregledom utvrđuje se:

- lokacija, nadmorska visina i veličina parcele za uzgoj sjemenskog krompira, sa GPS koordinatama;
- porijeklo upotrijebljenog sjemenskog krompira i njegova kategorija;
- zdravstveno stanje;
- kontrola predusjeva;
- zakorovljenošć;
- sortna čistoća.

- opšte stanje i ujednačenost odnosno razvoj usjeva;
- prisustvo samoniklih biljaka;
- prostorna izolacija;
- primijenjene agrotehničkih mjera;
- procenat praznih mjesta.

Drugim pregledom se utvrđuje konačno stanje u pogledu:

- sortne čistoće;
- ujednačenost usjeva;
- obaveznih mjera uklanjanja ili tretiranja biljaka;
- zdravstvenog stanja usjeva;
- ocjene zdravstvenog stanja okolnih usjeva;
- uslova za prostornu izolaciju.

Trećim pregledom se utvrđuje:

- datum desikacije;
- zdravstveno stanje;

Četvrtim pregledom se ocjenjuje:

- efikasnost desikacije;
- zdravstveno stanje prilikom vađenja krtola i u skladištu;
- očekivani prinos, količina proizведенog naturalnog semena i procjena prinosa dorađenog sjemenskog krompira.

Usjev sjemenskog krompira ne sertificuje se ako se utvrdi da:

- nije proizведен u propisanom visinskom rejону;
- ima primjesa drugih sorti krompira više od utvrđenog procenta;
- nije ispoštovana prostorna izolacija;
- je zakorovljeno veća od propisane;
- je usjev ocijenjen kao neujednačen;
- je predusjev bio krompir (posmatraju se čeverogodišnji period).

Na osnovu izvršene stručne kontrole i dostavljenog izvještaja, Uprava – Odsjek za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse izdaje sertifikat o priznavanju sjemenskog usjeva čime proizvođač stiče pravo na doradu sertifikovanog sjemena i na izdavanje etikete u cilju stavljanja u promet sertifikovanog sjemenskog materijala krompira koji ispunjava propisane norme. Dosljedna primjena svih mjera obezbijediće proizvodnju kvalitetnog sjemena domaćeg porijekla, uz obezbijeden stručni i zdravstveni nadzor.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse i ovlašćene visoko školske ustanove za vršenje poslova u oblasti sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja i zdravstvene zaštite bilja.

KOMPONENTA 3.2: SJEMENSKA PROIZVODNJA ŽITA

Proizvodnjom sjemenskog materijala žita može se baviti privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik odnosno proizvođač, koji je upisan u Registar proizvođača sjemenskog materijala kao i privredna društva, odnosno druga pravna lica ili fizičko lice, na osnovu zaključenog ugovora o saradnji sa proizvođačem, a sjemenski materijal žita proizveden u toj saradnji smatra se proizvodnjom proizvođača. Proizvodnja sjemenskog materijala žita podliježe obaveznoj stručnoj kontroli i sprovodi se u skladu sa Zakonom o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja („Službeni list RCG”, broj 28/06, „Službeni list CG”, br. 61/11 i 48/15) i Pravilnika o proizvodnji i stavljanju u promet sjemenskog materijala žita („Službeni list CG”, broj 13/14).

Sertifikacija je postupak priznavanja proizvodnje sjemenskog materijala nakon sprovedene stručne kontrole. Stručnom kontrolom nad proizvodnjom sjemenskog materijala žita utvrđuje se: porijeklo upotrijebljenog sjemena, vrsta, sorta i kategorija, autentičnost i čistoća vrste i sorte, prostorna

izolacija, zdravstveno stanje usjeva, prisustvo korova, opšte stanje i razvoj usjeva, predusjev, primjena agrotehničkih mjera i očekivani prinos naturalnog sjemena.

Na osnovu izvršene stručne kontrole i dostavljenog izvještaja, Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse izdaje sertifikat o priznavanju sjemenskog usjeva čime proizvođač stiče pravo na doradu sertifikovanog sjemena i na izdavanje etikete u cilju stavljanja u promet sjemenskog materijala žita koji ispunjava propisane norme. Dosljedna primjena svih mjera obezbijediće proizvodnju kvalitetnog sjemena žita domaćeg porijekla, uz obezbijeđen stručni i zdravstveni nadzor.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje: Uprava – Odsjek za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse i ovlašćene visoko školske ustanove za vršenje poslova u oblasti sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja i zdravstvene zaštite bilja.

KOMPONENTA 3.3: PROGRAM KONTROLNOG ISPITIVANJA SJEMENSKOG MATERIJALA

Kontrolna ispitivanja sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja obuhvataju ispitivanja kvaliteta kroz monitoring sjemenskog materijala koji je prošao sertifikaciju kao postupak priznavanja proizvodnje sjemenskog materijala nakon sprovedene stručne kontrole.

Kontrolna ispitivanja vrše se na dostavljenim uzorcima sjemenskog materijala iz prometa, a u skladu sa planom uzorkovanja prema godišnjem Planu službenih kontrola.

Kontrolna ispitivanja sjemena dodatna provjera sistema sertifikacije, a ujedno i kvaliteta sjemenskog materijala uopšte koji se nalazi u prometu. Ovo je naročito važno jer od momenta proizvodnje do prodaje protekne duži vremenski period u toku kojeg može doći do umanjenja kvaliteta.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse, fitosanitarna inspekcija i ovlašćene visoko školske ustanove za vršenje laboratorijskih poslova u oblasti sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja i zdravstvene zaštite bilja.

KOMPONENTA 3.4: PROGRAM KONTROLNOG ISPITIVANJA SADNOG MATERIJALA

Kontrolna ispitivanja sadnog materijala obuhvataju ispitivanje kvaliteta kroz monitoring sadnog materijala koji je prošao sertifikaciju kao postupak priznavanja proizvodnje sadnog materijala nakon sprovedene stručne kontrole. Kontrolna ispitivanja sadnog materijala vrše se na dostavljenim uzorcima sadnog materijala iz prometa, uz praćenje načina označavanja sadnog materijala voća u prometu, a u skladu sa planom uzorkovanja prema godišnjem Planu službenih kontrola.

Kontrolna ispitivanja sadnog materijala doprinose poboljšanju sistema sertifikacije, a ujedno i kvalitetu sadnog materijala koji se nalazi u prometu. Ovo je naročito važno jer od momenta proizvodnje do prodaje protekne duži vremenski period u toku kojeg može doći do umanjenja kvaliteta.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovođenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse, fitosanitarna inspekcija i ovlašćene visoko školske ustanove za vršenje laboratorijskih poslova u oblasti sadnog materijala poljoprivrednog bilja i zdravstvene zaštite bilja.

KOMPONENTA 3.5 PROGRAM KONTROLNOG ISPITIVANJA MATIČNIH STABALA SADNOG MATERIJALA

Matične biljke koriste se za umnožavanje, proizvodnju reproduktivnog sadnog materijala, podizanje zasada ili kao reprodukcioni sadni materijal za proizvodnju sadnica.

Održavanje kvalitetnih i zdravstveno ispravnih matičnih biljaka je veoma važno za poljoprivrednu proizvodnju jer pruža sigurnost u proizvodnji reproduktivnog sadnog materijala koji se koristi za zasnivanje zasada.

Kontrolna ispitivanja matičnih stabala sadnog materijala doprinose kontroli kvaliteta matičnih stabala kao uslova za dobijanje kvalitetnog reproduktivnog sadnog materijala.

Kontrolna ispitivanja vrše se nad obilježenim matičnim stablima i dostavljenim uzorcima.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovodenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse, fitosanitarna inspekcija i ovlašćene visoko školske ustanove za vršenje laboratorijskih poslova u oblasti sadnog materijala i zdravstvene zaštite bilja.

KOMPONENTA 3.6: PROGRAM KONTROLNOG ISPITIVANJA SJEMENSKOG I SADNOG MATERIJALA NA GMO

Budući da se GMO-i svakodnevno primjenjuju kako u naučnim istraživanjima tako i u proizvodnji hrane i hrane za životinje, a istovremeno mogu predstavljati opasnost po biodiverzitet i zdravlje ljudi i životinja, ovaj program omogućava uspostavljanje i primjenu sistema kojim se osiguravaju i sprovode odgovarajuće mjere zaštite vezanih za upotrebu, namjerno uvođenje u životnu sredinu i stavljanje GMO-a ili proizvoda koji sadrže GMO na tržiste u oblasti reproduktivnog GM biljnog materijala ili proizvoda koji sadrže, sastoje se ili su dobijeni od GMO, u skladu sa usvojenim planom službenih kontrola ili monitoringom.

KOMPONENTA 3.7: PROGRAM BILJNIH GENETIČKIH RESURSA

Očuvanje genetičkih resursa u biljnoj proizvodnji vrši se inventarizacijom, *in situ* i *ex situ* konzervacijom, proučavanjima, kao i formiranjem kolekcija i registara i sličnih aktivnosti koje doprinose cilju njihovog očuvanja.

Genetički resursi za hranu i poljoprivredu (agrobiodiverzitet) predstavljaju jednu od najznačajnijih komponenti ukupnog biodiverziteta.

Očuvanje biološkog diverziteta je veoma važno za poljoprivrednu proizvodnju jer pruža sigurnost u proizvodnji hrane kroz: identifikaciju i inventarizaciju genetičkih resursa na terenu; podršku farmerima za uzgoj genetičkih resursa poljoprivrednog bilja; prikupljanje materijala i genetička proučavanja, karakterizaciju i formiranje genetičkog registra, formiranje kolekcija i slično, kao i čuvanje kolekcija, publikovanje i razmjena naučnih rezultata, uključivanje u međunarodne organizacije.

Odgovornost za pravovremenost, efekte i sprovodenje: Uprava – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse i ovlašćene visoko školske ustanove za vršenje poslova u oblasti sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja (banka biljnih gena).

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - **34.000,00 €.**

Način kontrole: Administrativnu kontrolu izvršavanja poslova vrši Uprava – Fitosanitarni sektor - Odsjek za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse u skladu sa usvojenim procedurama za finansijsko upravljanje.

Nosioci posla:

- ovlašćene visoko školske ustanove za vršenje poslova u oblasti sjemenskog i sadnog materijala poljoprivrednog bilja, biljne genetičke resurse i GMO;
- fitosanitarna inspekcija.

Nosioci posla blagovremeno obavještavaju i izvještavaju Odsjek o izvođenju programa po naznačenim fazama u skladu sa prijavom programa i o izvršenim poslovima u cilju vršenja administrativne kontrole obavljenog posla.

Izvještaj treba da sadrži sljedeće podatke: naziv mjesta, datum izvođenja mjere, ime vlasnika bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, potvrdu o uzetim uzorcima i rezultate ispitivanja.

Nosioci poslova vlasniku bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom izdaju potvrdu o uzetim uzorcima koja je data u Prilogu ovog programa.

Potvrda se izdaje u dva primjerka od kojih jedan ostaje kod subjekta kod kojeg se sprovodi program odnosno monitoring ili kontrolna ispitivanja, a drugi primjerak zadržava nosilac posla.

Način plaćanja: Na osnovu zaključenog ugovora, čiji sastavni dio su cijene laboratorijskih ispitivanja gdje je to primjenjivo, plaćanje se vrši po ispostavljenoj fakturi, dijelom avansno do 30% za pripremu ispitnih kapaciteta na osnovu dostavljenog izvještaja Upravi – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse za obavljeni posao. Avansna uplata sredstava može se vršiti na osnovu opravdanog zahtjeva, a avansno uplaćena sredstva moraju se pravdati izvještajem kojim se dokazuje namjenska upotreba avansno odobrenih i uplaćenih sredstava.

Nepravilne i neuredne fakture i izvještaji, kao i fakture i izvještaji bez kompletne prateće dokumentacije neće se razmatrati.

Finansijski rizik: U slučaju utvrđivanja nepravilnosti iz Komponenti programa 3.3 i 3.4 biće potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva.

U slučaju da se zahtijeva nadoknada za vrijednost uzetog uzorka ista se nadoknađuje iz odgovarajućih programa.

U slučaju da za komponente dođe do odstupanja odnosno povećanja projektovanih površina finansijska sredstva se proporcionalno umanjuju do visine predviđenih sredstava po pojedinim komponentama.

Finansijski plan:

Komponente	Vrijednost 34.000,00 €
3.1 Sjemenska proizvodnja krompira: Procijenjeno je da će se proizvodnja sjemenskog krompira odvijati na površini od 100 ha, za sprovođenje stručne kontrole na ovim površinama neophodna su sredstva u iznosu od 29.000,00 €, od čega je 40% (11.600,00€) učešće Uprave – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse , a 60% (17.400,00€) učešće proizvođača	11.600,00
3.2 Sjemenska proizvodnja žita: Procijenjeno je da će se proizvodnja sjemenskih žita odvijati na površini od 40 ha, za sprovođenje stručne kontrole na ovim površinama neophodna su sredstva u iznosu od 3.200,00 €, od čega je 40% (1.280,00€) učešće Uprave – Fitosanitarni sektor – Odsjek za sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, GMO i genetičke resurse , a 60% (1.920,00€) učešće proizvođača	1.280,00
3.3 Program kontrolnih ispitivanja sjemenskog materijala	3.500,00
3.4 Program kontrolnih ispitivanja sadnog materijala	3.320,00
3.5 Program kontrolnih ispitivanja matičnih stabala sadnog materijala	8.300,00
3.6 Program kontrolnih ispitivanja sjemenskog i sadnog materijala na GMO	2.000,00
3.7 Program biljnih genetičkih resursa	4.000,00

PROGRAM 4

MATERIJALI ZA POSEBNE NAMJENE (KLOPKE, EX TEMPORE TESTOVI ZA ŠTETNE ORGANIZME, HEMIKALIJE, MAMCI)

Cilj: Obezbeđivanje implementacije Programa fitosanitarnih mjera

Odgovorna institucija: Uprava – Fitosanitarni sektor

Aktivnosti:

Program uključuje obezbjeđivanje stalne rezerve neophodnih materijala: klopke, *ex tempore* testovi za štetne organizme, hemikalije, mamci i drugi potrebni materijali i oprema, radi blagovremenog

izvršavanja Programa fitosanitarnih mjera i ispunjavanja već preuzetih mjera definisanih programom, a naročito u odnosu na hitne fitosanitarne mjere i krizne situacije čiji se obim i vrijeme ispitivanja ne može predvidjeti - obezbjeđivanje kontinuiranog i nesmetanog obavljanja programa u smislu pravovremenog uzimanja uzoraka, terenskih obilazaka (nedostajući materijal, gorivo i drugi operativni troškovi) i ostalih poslova iz nadležnosti Uprave – Fitosanitarnog sektora.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - **6.000,00 €**.

Način plaćanja: Na osnovu zahtjeva, zaključenog ugovora, po rješenju, po ispostavljenoj fakturi, dostavljenom izvještaju Upravi – Fitosanitarnom sektoru za obavljeni posao gdje je to primjenjivo. Uplata sredstava vrši se na osnovu opravdanog zahtjeva, a uplaćena sredstva moraju se pravdati izvještajem kojim se dokazuje namjenska upotreba avansno odobrenih i uplaćenih sredstava. Nepravilne i neuredne fakture, kao i fakture bez kompletne prateće dokumentacije neće se razmatrati.

Finansijski rizik: U slučaju nepredvidive situacije biće potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva.

Finansijski plan:

Komponente	Vrijednost €
4.1 Materijali za posebne namjene (klopke, <i>ex tempore</i> testovi za štetne organizme, hemikalije, mamci)	6.000,00

PROGRAM 5 TEHNIČKA I ADMINISTRATIVNA PODRŠKA IMPLEMENTACIJI PROGRAMA

Cilj: Obezbeđivanje implementacije Programa fitosanitarnih mjera

Odgovorna institucija: Uprava – Fitosanitarni sektor

Nosilac posla: Uprava – Fitosanitarni sektor

Aktivnosti:

Sprovođenje Programa fitosanitarnih mjera uključuje i ispunjavanje već preuzetih brojnih međunarodnih obaveza IPPC, EPPO, UPOV, ECPGR, WTO, implementaciju Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji, implementaciju Strategije Crne Gore za transpoziciju i implementaciju pravne tekovine Evropske unije za poglavlje 12 - Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika sa Opštim akcionim planom i Posebnim akcionim planom za suzbijanje i iskorjenjivanje klasične kuge svinja, pregovora sa Evropskom unijom, sprovođenje fitosanitarne politike i mjera definisanih ovim programom koji pored institucionalne, zahtijevaju i znatnu finansijsku podršku. Pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji ima za posljedicu uvođenje novina u svakodnevnu praksu, što je uslov za implementaciju niza mjera fitosanitarne politike koje nameću potrebu dodatnog osposobljavanja i angažovanja ljudskih resursa.

Brojni zadaci u oblasti harmonizacije zakonodavstva sa *Acquis communautarie* EU, a posebno u kvalitetnoj primjeni nove zakonske regulative, zahtjevi za sprovođenja projekata nameću dodatne finansijske obaveze koje se ne mogu predvidjeti. Ovi procesi i reforme traže saradnju sa najširim krugom korisnika, a program ima višestruku namjenu usmjerenu ka:

- sprovođenju obaveza u EU integracijama: Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji, implementaciju Strategije Crne Gore za transpoziciju i implementaciju pravne tekovine Evropske unije za poglavlje 12 - Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika sa Opštim akcionim planom i Posebnim akcionim planom za suzbijanje i iskorjenjivanje klasične kuge svinja, pregovarački proces sa EU i drugih preuzetih obaveza kroz stalna ili povremena radna tijela i komisije, kao i za dodatne troškove harmonizacije zakonodavstva sa *Acquis* EU, usluge prevođenja, stručne redakture i dr.;

- saradnja Crne Gore sa međunarodnim organizacijama od značaja za razvoj fitosanitarnog sektora i realizacija međunarodnih projekata u fitosanitarnom sektoru;
- angažovanju stručnjaka iz oblasti infomatike za uspostavljanje IT sistema iz zemlje i inostranstva i aktivnosti u tijelima koje su predviđene zakonima i prenešenim nadležnostima;
- jačanju administrativnih i institucionalnih kapaciteta kroz dodatnu obuku kadra, podršku kreativnih kadrova i modernizaciju postojeće i nabavku nove opreme, podršku procesima akreditacije, informatičku podršku i dr.;
- u slučaju da se zahtijeva nadoknada za vrijednost uzetog uzorka ista se nadoknađuje iz ovog programa;
- obezbjeđivanju kontinuiranog i nesmetanog obavljanja programa u smislu pravovremenog uzimanja uzoraka, terenskih obilazaka (nedostajući materijal, gorivo i drugi operativni troškovi) i ostalih poslova iz nadležnosti Uprave – Fitosanitarnog sektora;
- za uzimanje, pakovanje i transport uzoraka i izradu prateće dokumentacije (obrazaca zapisnika, uputa, traka, oznaka i sl.) neophodno je obezbijediti odgovarajuću opremu kako bi se u laboratoriju isporučio uzorak podesan/prihvatljiv za laboratorijska ispitivanja i dobijanja vjerodostojnih rezultata u skladu sa Programom fitosanitarnih mjera za 2020.godinu i Uputstvom za uzimanje službenih uzoraka i sprovođenje programa;
- odnosima sa javnošću (štampanje promotivnih materijala, flajera i sl.) u sprovođenju fitosanitarne politike i predstavljanju procesa pristupanja EU.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - **10.000,00 €.**

Način plaćanja: Na osnovu zahtjeva, zaključenog ugovora, po rješenju, po ispostavljenoj fakturi, dostavljenom izvještaju Uprava – Fitosanitarni sektor za obavljeni posao.

Uplata sredstava vrši se na osnovu opravdanog zahtjeva, a uplaćena sredstva moraju se pravdati izvještajem kojim se dokazuje namjenska upotreba avansno odobrenih i uplaćenih sredstava.

Nepravilne i neuredne fakture, kao i fakture bez kompletne prateće dokumentacije neće se razmatrati.

Finansijski plan:

Komponente	Vrijednost € 10.000,00
5.1 Tehnička i administrativna podrška implementaciji programa	4.000,00
5.2. Obilježavanje međunarodne godina zdravlja bilja	2.000,00
5.3. Oprema i dokumentacija za uzorkovanje i dostavljanje uzoraka po programima	4.000,00

SPROVOĐENjE PROGRAMA, PRAĆENjE I KONTROLA

2. Uprava – Fitosanitarni sektor vrši administrativnu kontrolu nad realizacijom Programa fitosanitarnih mjera za 2020. godinu kroz praćenje i kontrolu načina izvršavanja mjera, rokova, broja uzoraka, vođenja evidencije i načina obavještavanja o preduzetim mjerama, u toku samog sprovođenja ili naknadno, provjerom vjerodostojnosti dostavljene dokumentacije, na terenu, kod držaoca bilja kod kojih su izvršene mjere iz programa.

Pojedine mjere iz ovog programa (poslovi od javnog interesa), sprovode se na osnovu ugovora između Uprave – Fitosanitarnog sektora i vršioca javnih poslova, u skladu sa posebnim zakonima, kojima se bliže uređuje oblast, metode i uslovi pod kojima se vrše javna ovlašćenja, evidencije, prava, obaveze i odgovornosti vršioca javnih poslova i dr.

Subjekti koji sprovode mjere iz ovog programa moraju voditi propisane evidencije, registre i baze podataka u skladu sa zakonima i propisima donesenim na osnovu zakona.

STRUČNE KOMISIJE I EKIPE

3. Za sprovođenje pojedinih mjera iz ovog programa mogu se u određenim slučajevima formirati stručne komisije (hitne mjere: zdravstvena zaštita bilja/sinhronizacija rada na suzbijanju štetnih organizama, bezbjednost hrane, registraciju sredstava za zaštitu bilja i slično).

Takođe, komisija se formira i za utvrđivanje visine naknade štete uništenog ili na drugi način uklonjenog bilja, biljnih proizvoda i drugih objekata pod nadzorom u skladu sa zakonom.

Predviđena je izrada planova suzbijanja određenih štetnih organizama, analize rizika, vodiča i uputstava za sprovođenje mjeru iz ovog programa, angažovanje eminentnih predavača iz zemlje i inostranstva u cilju edukacije i praćenja savremenih trendova iz fitosanitarne oblasti, troškovi međunarodne saradnje, kao i jačanje administrativnih kapaciteta same uprave.

NAKNADA ZA ŠTETE UNIŠTENOG ILI NA DRUGI NAČIN UKLONJENOG BILJA, BILJNIH PROIZVODA I DRUGIH OBJEKATA POD NADZOROM

4. Za uništeno ili na drugi način uklonjeno bilje, biljne proizvode i druge objekte pod nadzorom uslijed izvršenja naređenih fitosanitarnih mjera, držaocu bilja, biljnih proizvoda i drugih objekata pod nadzorom pripada naknada štete u skladu sa zakonom, na osnovu procjene stručne komisije.

5. Ovaj program objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 05-307/20-421/3

Podgorica, 6. februara 2020. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Prilog

ovlašćena institucija/nosilac posla

datum

adresa

P O T V R D A br. _____*

naziv komponente programa**

ime i prezime (držaoca/vlasnika bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom)

adresa, opština

katastarski broj parcele / lokalni naziv parcele

GPS koordinate

Napomena: Vlasnik je dužan da ovu potvrdu čuva najmanje godinu dana i da je stavi na uvid fitosanitarnom inspektoru

potpis vlasnika bilja

matični broj vlasnika bilja

ime i prezime nosioca posla

*upisati broj komponente programa kroz redni broj potvrde

**u slučaju programa zdravstvene zaštite bilja unosi se naziv štetnog organizma

171.

Na osnovu člana 7 i člana 112 stav 2 Zakona o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

PROGRAM MJERA BEZBJEDNOSTI HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE ZA 2020. GODINU

1. Ovim programom utvrđuju se mjere za praćenje bezbjednosti hrane, predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom i hrane za životinje na osnovu monitoringa: rezidua supstanci ili njihovih metabolita sa farmakološkim djelovanjem i drugih supstanci koje mogu zaostati u životinjskim tkivima, organima i/ili proizvodima životinjskog porijekla i hrani za životinje, rezidua pesticida u hrani, mikrobioloških kriterijuma u hrani, kontaminenata u hrani, nepoželjnih supstanci u hrani za životinje, hrane i hrane za životinje na prisustvo genetski modifikovanog materijala, usaglašenosti sastava i kvaliteta hrane, informacija o hrani i drugih programa u skladu sa zakonom.

Ovim programom utvrđuju se vrste opasnosti u hrani, predmetima i materijalima koji dolaze u kontakt sa hranom i hrani za životinje, uključujući i provjeru sastava i kvaliteta određenih kategorija hrane, označavanje hrane i navođenje obaveznih informacija o hrani, zdravstvenih i nutritivnih tvrdnji, uslovi i način sprovođenja monitoringa, način uzimanja uzorka, metode laboratorijskih ispitivanja, finansijska sredstva potrebna za finansiranje programa i povezanih aktivnosti kao i mjere i aktivnosti za bolju implementaciju propisanih zahtjeva i postupanja u slučaju prisustva opasnosti u hrani i hrani za životinje.

Sredstva za sprovođenje ovog programa opredijeljena su Budžetom Crne Gore za 2020. godinu, Funkcionalna klasifikacija 41107 – Program 2622 - bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi, na poziciji: 4149 – ostale usluge u iznosu od 349.000,00€.

Troškovi iskazani po pojedinim programima predstavljaju projektovane vrijednosti. U dostavljenom uzorku mogu se vršiti ispitivanja po jednom ili više programa.

Za izvršenje programa odgovoran je organ uprave nadležan za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava) i ovlašćena/e laboratorija/e.

Uprava može u toku izvršenja ovog programa vršiti izmjenu namjene korišćenja sredstava i sredstva preusmjeravati sa jednog programa na drugi, do visine ukupnih sredstava.

Radi praćenja bezbjednosti hrane i hrane za životinje sprovode se sljedeći programi:

Program 1	Program monitoringa rezidua u hrani životinjskog porijekla i hrani za životinje
Komponenta 1.1	Sistematsko otkrivanje rezidua (ostaci supstanci ili njenih metabolita sa farmakološkim djelovanjem, kao i drugih supstanci koje mogu zaostati u životinjskim tkivima, organima i/ili proizvodima) u živim životnjama, njihovim izlučevinama, tjelesnim tečnostima, tkivima i proizvodima životinjskog porijekla, hrani za životinje i vodi za napajanje životinja
Program 2	Program monitoringa rezidua sredstava za zaštitu bilja (pesticida)
Komponenta 2.1	Monitoring rezidua pesticida u hrani biljnog i živ otinjskog porijekla
Program 3	Program monitoringa nitrata u lisnatom povrću
Komponenta 3.1	Monitoring nitrata u lisnatom povrću
Program 4	Program monitoringa <i>Listeria monocytogenes</i> u gotovoj hrani životinjskog porijekla
Komponenta 4.1	Monitoring <i>Listeria monocytogenes</i> u gotovoj hrani životinjskog porijekla
Program 5	Program monitoringa mikrobioloških kriterijuma
Komponenta 5.1	Kontrola mikrobioloških kriterijuma bezbjednosti hrane u fazi stavljanja na tržiste
Program 6	Program monitoringa bezbjednosti školjki
Komponenta 6.1	Kontrola morske vode
Komponenta 6.2	Kontrola <i>E. coli</i>
Komponenta 6.3	Kontrola biotoksina i kontaminenata

Program 7	Program monitoringa kontaminenata u hrani
Komponenta 7.1	Monitoring mikotoksina (aflatoksina, deoksinivalenola, zearalenona, fumonizina B1 i B2 i toksina T-2 i HT-2)
Komponenta 7.2	Monitoring ostalih kontaminenata
Program 8	Program monitoringa hrane za posebne prehrambene potrebe
Program 9	Program monitoring prehrambenih aditiva, aroma i enzima
Program 10	Program monitoringa kvaliteta meda i autentičnosti crnogorskog meda primjenom melisopalinoške metode (analize polenovih zrna)
Program 11	Program monitoringa načina pružanja informacija potrošačima o hrani
Program 12	Program monitoringa predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom
Program 13	Program monitoringa prirodne mineralne i izvorske vode
Program 14	Program monitoringa nepoželjnih supstanci u hrani za životinje
Komponenta 14.1	Monitoring dioksina i PCB i dioksinima sličnih PCBs u hrane za životinje
Komponenta 14.2	Monitoring ostalih nepoželjnih supstanci u hrani za životinje
Program 15	Program monitoringa hrane i hrane za životinje na prisustvo genetski modifikovanog materijala
Program 16	Tehnička i administrativna podrška implementaciji programa
Komponenta 16.1.	Jačanje administrativnih kapaciteta za implementaciju propisa i stručno osposobljavanje administracije i inspekcije za sprovođenje službenih kontrola
Komponenta 16.2.	Oprema i dokumentacija za uzorkovanje i dostavljanje uzoraka Programima 1-15
Program 17	Hitne mjere

PROGRAM 1

PROGRAM MONITORINGA REZIDUA U HRANI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I HRANI ZA ŽIVOTINJE

Cilj: Radi zaštite javnog zdravlja vrši se sistematska kontrola i praćenje životinja, proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje na sadržaj ostataka farmakološki aktivnih materija ili njihovih metabolita, kao i drugih supstanci koje se prenose na hranu životinjskog porijekla, a koje mogu biti štetne za zdravlje ljudi. Planiranim i sistematskim uzimanjem uzoraka treba da se provjeri da li se koriste nedozvoljene supstance u liječenju životinja koje i/ili čiji se proizvodi koriste kao hrana i/ili da li se u liječenju poštuje karenca za određeni upotrijebljeni veterinarski lijek i/ili da li se u hrani nalaze kontaminenti.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Zakon o veterinarstvu („Službeni list CG“, br. 30/12 i 48/15), Pravilnik o monitoringu rezidua u životnjama i proizvodima životinjskog porijekla ("Službeni list CG", broj 3/17), Pravilnik o maksimalno dozvoljenim količinama rezidua farmakološki aktivnih supstanci veterinarskih lijekova u proizvodima životinjskog porijekla ("Službeni list CG", broj 75/18).

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za bezbjednost hrane – Odsjek za registraciju, odobravanje i praćenje objekata za proizvodnju, preradu i distribuciju hrane, hrane za životinje i nus proizvoda životinjskog porijekla.

Nosioci poslova:

- ovlašćena/e laboratorija/e;
- veterinarska inspekcija;
- inspekcija za hrani.

Monitoring rezidua će se sprovoditi u objektima u kojima se životinje uzgajaju i drže i objektima za klanje, preradu mlijeka, uzgoj i preradu ribe, sakupljanje meda, sakupljanje i pakovanje jaja u skladu sa Programom monitoringa rezidua za 2020. godinu i Uputstvom za uzimanje uzoraka i sprovođenje programa monitoringa rezidua u životnjama i proizvodima životinjskog porijekla.

Aktivnosti:

Komponenta 1.1. Sistematsko otkrivanje rezidua (ostaci supstanci ili njenih metabolita sa farmakološkim djelovanjem, kao i drugih supstanci koje mogu zaostati u životinjskim

tkivima, organima i/ili proizvodima) u živim životinjama, njihovim izlučevinama, tjelesnim tečnostima, tkivima i proizvodima životinjskog porijekla, hrani za životinje i vodi za napajanje životinja

Prisutnost supstanci i grupe farmakološki aktivnih materija ili njihovih metabolita i drugih supstanci i kontaminenata ispituju se u zavisnosti od vrste životinja. Sistematsko praćenje rezidua i supstanci u živim životinjama, njihovim izlučevinama, tjelesnim tečnostima, tkivima i proizvodima životinjskog porijekla, hrani za životinje i vodi za napajanje životinja vršiće se na osnovu Programa monitoringa rezidua u hrani životinjskog porijekla i hrani za životinje za 2020. godinu. Na ovaj način uspostavlja se efektivna kontrola u skladu sa analizom rizika i provjerava usaglašenost hrane životinjskog porijekla i hrane za životinje koja se stavlja na tržiste sa propisanim zahtjevima, uključujući i kontrolu upotrebe ljekova i liječenje životinja i poštovanje dobre poljoprivredne prakse.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti:

Kada se laboratorijskim ispitivanjem hrane utvrdi prisustvo rezidua farmakološki aktivnih materija ili njihovih metabolita i/ili drugih supstanci u hrani životinjskog porijekla i hrani za životinje iznad propisanih, maksimalno dozvoljenih količina, nadležni inspektor preduzima mjere i radnje u skladu sa zakonom, nakon izvršene procjene rizika.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 70.000,00€

PROGRAM 2

PROGRAM MONITORINGA REZIDUA SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA (PESTICIDA)

Cilj: Monitoring rezidua sredstava za zaštitu bilja (pesticida) i njihovih rezidua je najefikasniji način preventivnog i blagovremenog otkrivanja prisustva sredstava za zaštitu bilja (pesticida) u količinama iznad maksimalno propisanih u hrani biljnog i/ili životinjskog porijekla koja se stavlja na tržiste ili nedozvoljenih/zabranjenih sredstava za zaštitu bilja i njihovih rezidua. Praćenje upotrebe sredstava za zaštitu bilja je podrška realizaciji Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja („Službeni list CG”, broj 57/16) kao dio ukupnih aktivnosti za smanjenje rizika i negativnih efekata na zdravlje ljudi, bilja i životnu sredinu. Na ovaj način će se unaprijediti kontrola, uvesti visoki standardi i obezbijediti proizvodnja i promet bezbjedne hrane biljnog i životinjskog porijekla, uz poštovanje dobre poljoprivredne prakse.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Zakon o sredstvima za zaštitu bilja („Službeni list CG”, br. 51/08 i 18/14), Pravilnik o maksimalnom nivou rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje ("Službeni list CG", br. 21/15, 44/15, 34/19), Pravilnikom o metodama uzorkovanja za utvrđivanje rezidua sredstava za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 48/14), Uredba o maksimalno dozvoljenim količinama kontaminenata u hrani („Službeni list CG”, br. 48/16 i 66/19).

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za fitosanitrane poslove - Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja i Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za registraciju, odobravanje i praćenje objekata za proizvodnju, preradu i distribuciju hrane, hrane za životinje i nus proizvoda životinjskog porijekla i ovlašćena/e laboratorija/e.

Nosioci poslova:

- ovlašćena/e laboratorija/e;
- fitosanitarna inspekcija;
- veterinarska inspekcija
- inspekcija za hrana.

Aktivnosti:**Komponenta 2.1. Monitoring rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla**

Omogućava sistematsko praćenje prisustva rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla i sprovodiće se u skladu sa Programom monitoringa rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2020. godinu. Uzorci se uzimaju sistemom slučajnog uzorka, u skladu sa analizom rizika. Na ovaj način uspostavlja se efektivna kontrola i provjerava usaglašenost hrane koja se stavlja na tržište sa propisanim zahtjevima, uključujući i kontrolu upotrebe sredstava za zaštitu bilja i poštovanja dobre poljoprivredne prakse.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti:

Kada se laboratorijskim ispitivanjem hrane utvrđi prisustvo rezidua sredstava za zaštitu bilja ili nedozvoljenih/zabranjenih sredstava za zaštitu bilja i njihovih rezidua iznad propisanih, maksimalno dozvoljenih količina, nadležni inspektor preduzima mjere i radnje u skladu sa zakonom i/ili uputstvom Uprave nakon izvršene procjene rizika, prema potrebi.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 15.000,00€.

PROGRAM 3**PROGRAM MONITORINGA NITRATA U LISNATOM POVRĆU**

Cilj: Kontinuirano, planirano i sistematsko praćenje sredstava za ishranu bilja - nitrata u lisnatom povrću je najefikasniji način preventivnog i blagovremenog otkrivanja prisustva nitrata u količinama iznad maksimalno propisanih. Na ovaj način uspostavlja se efektivna kontrola u skladu sa analizom rizika i provjerava usaglašenost lisnatog povrća koje se stavlja na tržište sa propisanim zahtjevima proizvedenog naročito u intezivnoj povrtlarskoj proizvodnji.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Zakon o sredstvima za ishranu bilja („Službeni list CG”, br. 48/07, 76/08, 73/10 i 40/11), Uredba o maksimalno dozvoljenim količinama kontaminenata u hrani („Službeni list CG”, br. 48/16 i 66/19), Pravilnik o bližem načinu i postupku uzimanja uzorka za laboratorijsko ispitivanje zelene salate ili spanaća na nitrate („Službeni list CG”, broj 6/14); Pravilnik o načinu donošenja i sprovođenja mera za sredstva za ishranu bilja koja predstavljaju rizik za zdravlje ljudi, životinja, bilja i životnu sredinu („Službeni list CG”, broj 35/15).

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za fitosanitrane poslove - Odsjek za sredstva za zaštitu i ishranu bilja i Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za registraciju, odobravanje i praćenje objekata za proizvodnju, preradu i distribuciju hrane, hrane za životinje i nus proizvoda životinjskog porijekla i ovlašćena/e laboratorija/e.

Nosioci poslova:

- ovlašćena/e laboratorija/e;
- fitosanitarna inspekcijska;
- inspekcijska za hranu.

Aktivnosti:**Komponenta 3.1. Monitoring nitrata u lisnatom povrću**

Omogućava sistematsko praćenje maksimalno dozvoljenih količina nitrata u određenoj vrsti hrane u skladu sa Programom monitoringa nitrata u lisnatom povrću za 2020. godinu.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti:

Kada se laboratorijskim ispitivanjem hrane utvrđi prisustvo nitrata iznad propisanih, maksimalno dozvoljenih količina, nadležni inspektor preduzima mjere i radnje u skladu sa zakonom i/ili uputstvom Uprave nakon izvršene procjene rizika, prema potrebi.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 3.000,00€.

PROGRAM 4

PROGRAM MONITORINGA *LISTERIAE MONOCYTOGENES* U GOTOVU HRANI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA

Cilj: Kontinuiranim, planiranim i sistematskim uzimanjem uzoraka gotove hrane životinjskog porijekla stavljene na tržište preventivno će se spriječiti prisutnost *Listeriae monocytogenes* tokom roka trajanja proizvoda iznad dozvoljenih propisanih granica. Uzorci će se uzimati metodom nasumičnog, slučajnog odabira gotove hrane životinjskog porijekla, pogodne za rast ove bakterije: hladno ili toplo dimljene ili marinirane ribe, mekih i polutvrđih sireva, osim svježih sireva i upakovanih, termički obrađenih proizvoda od mesa. Na ovaj način će se uspostaviti efektivna kontrola u skladu sa analizom rizika i provjeriti usaglašenost gotove hrane životinjskog porijekla stavljene na tržište sa propisanim mikrobiološkim zahtjevima.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Uredba o mikrobiološkim kriterijumima za bezbjednost hrane („Službeni list CG”, br. 26/16 i 31/18), Pravilnik o načinu praćenja listerioze (zoonoze) u hrani životinjskog porijekla („Službeni list CG”, broj 55/15), Pravilnik o načinu i mjerama kontrole salmonele kod živine i drugih specifičnih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom ("Službeni list CG", br. 36/15 i 92/17) i Pravilnik o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza (“Službeni list CG”, br. 7/15 i 2/18).

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za registraciju, odobravanje i praćenje objekata za proizvodnju, preradu i distribuciju hrane, hrane za životinje i nus proizvoda životinjskog porijekla i Specijalistička veterinarska laboratorija.

Nosioci poslova:

- ovlašćena laboratorija;
- inspekcija za hranu;
- veterinarska inspekcija.

Aktivnosti:

Komponenta 4.1. Monitoring *Listeriae monocytogenes* u gotovoj hrani životinjskog porijekla

Praćenje i otkrivanje prisustva bakterije *Listeriae monocytogenes* u gotovoj hrani životinjskog porijekla vršiće se u skladu sa Programom monitoringa *Listeriae Monocytogenes* u gotovoj hrani životinjskog porijekla za 2020. godinu.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti:

Kada se laboratorijskim ispitivanjem gotove hrane utvrdi prisustvo *Listeriae monocytogenes* iznad propisanih graničnih vrijednosti tokom roka upotrebe proizvoda, nadležni inspektor preduzima mjere i radnje u skladu sa zakonom.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 8.000,00€.

PROGRAM 5

PROGRAM MONITORINGA MIKROBIOLOŠKIH KRITERIJUMA

Cilj: Prihvatljivost hrane odnosno podesnost hrane za javnu potrošnju vrši se na osnovu kontrole mikrobioloških kriterijuma kojima se definiše prihvatljivost hrane ili serije hrane u odnosu na odsutnost, prisutnost ili broj mikroorganizama i/ili količinu njihovih toksina/metabolita iznad koje se hrana smatra nebezbjednom odnosno nepodesnom za ishranu ljudi. Patogene bakterije u hrani (*Salmonella*, *E.coli*, *Staphylococcus* i dr) su najčešći uzročnici bolesti izazvanih hranom. Kao preventivna mjera izvršiće se sistematsko praćenje i uzimanje uzoraka hrane stavljene na tržište. Na ovaj način će se uspostaviti efektivna kontrola u skladu sa analizom rizika, provjeriti usaglašenost hrane stavljene na tržište sa propisanim mikrobiološkim kriterijumima i utvrditi stepen i efektivnost

sprovođenja dobre higijenske prakse i primjene postupaka uspostavljenih na HACCP principima od strane subjekata u poslovanju hransom.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Uredba o mikrobiološkim kriterijumima za bezbjednost hrane („Službeni list CG”, br. 26/16 i 32/18), Uredba o higijeni hrane („Službeni list CG”, br. 26/16 i 32/18), Pravilnik o načinu i mjerama kontrole salmonele kod živine i drugih specifičnih uzročnika zoonoza koji se prenose hransom ("Službeni list CG", br. 36/15 i 92/17) i Pravilnik o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza (“Službeni list CG”, br. 7/15 i 2/18).

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za registraciju, odobravanje i praćenje objekata za proizvodnju, preradu i distribuciju hrane, hrane za životinje i nus proizvoda životinjskog porijekla i ovlašćena/e laboratorijska/e.

Nosioci poslova:

- ovlašćena/e laboratorijska/e;
- inspekcija za hrano;
- veterinarska inspekcija.

Aktivnosti:

Komponenta 5.1 Kontrola mikrobioloških kriterijuma bezbjednosti hrane u fazi stavljanja na tržište

U fazi stavljanja na tržište proizvoda neophodno je pratiti usaglašenost određene vrste hrane sa propisanim mikrobiološkim kriterijumima bezbjednosti hrane, tokom roka upotrebe hrane pod utvrđenim uslovima distribucije, čuvanja i upotrebe. Praćenje usaglašenosti hrane sa mikrobiološkim kriterijumima bezbjednosti hrane vršiće se sistematskim kontinuiranim uzimanjem uzoraka, metodom slučajnog odabira pošiljki hrane iz uvoza i u objektima za promet na malo u skladu sa Programom monitoringa mikrobioloških kriterijumima za 2020 godinu.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti:

Kada se laboratorijskim ispitivanjem hrane utvrdi prisustvo mikroorganizama i/ili njihovih toksina i i/ili metabolita iznad propisanih graničnih vrijednosti, nadležni inspektor preduzima mjere i radnje u skladu sa zakonom i uputstvom Uprave nakon izvršene procjene rizika, prema potrebi.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 20.000,00€.

PROGRAM 6 PROGRAM MONITORINGA BEZBJEDNOSTI ŠKOLJKI

Cilj: Radi utvrđivanja bezbjednosti školjki prije stavljanja na tržište, utvrđivanja čistoće mora za dalju klasifikaciju proizvodnih područja za uzgoj školjki u proizvodne oblasti A, B i C prema rezultatima fekalnog zagađenja sprovodiće se planirano i sistematsko uzimanje živih školjki sa registrovanih uzgajališta školjki za laboratorijska ispitivanja prisutnosti *E. coli*, hemijskih kontaminenata i biotoksina Takođe, radi odabira područja za postavljanje uzgajališta školjki neophodno je preventivno izvršiti i ispitivanja morske vode na moguću prisutnost planktona koji proizvode toksine, odnosno prisutnost potencijalno toksičnih planktona. Nakon sprovedene evaluacije dobijenih rezultata ispitivanja u prethodnom periodu i preporuka i zaključaka nakon održane TAIEX expertske misije u 2019.godini utvrđeno je da je potrebno povećati broj uzorka sa pojedinih registrovanih uzgajališta.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Uredba o mikrobiološkim kriterijumima za bezbjednost hrane („Službeni list CG”, br. 26/16 i 32/18), Uredba o maksimalno dozvoljenim količinama kontaminenata u hrani ("Službeni list CG", broj 48/16 i 66/19), Uredba o posebnim zahtjevima higijene hrane za proizvode životinjskog porijeka ("Službeni list CG", br. 32/16, 57/17 i 49/18), Pravilnik o načinu vršenja službenih kontrola proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi ("Službeni list CG", br. 27/16) i Pravilnik o

metodama za uzimanje uzoraka i laboratorijska ispitivanja isparljivog baznog azota (TVB-N) u proizvodima ribarstva i biotoksina u školjkama („Službeni list CG”, broj 70/17).

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za registraciju, odobravanje i praćenje objekata za proizvodnju, preradu i distribuciju hrane, hrane za životinje i nus proizvoda životinjskog porijekla i ovlašćena/e laboratorija/e.

Nosioci poslova:

- ovlašćena/e laboratorija/e;
- inspekcija za hranu;
- veterinarska inspekcija.

Aktivnosti:

Komponenta 6.1 Kontrola morske vode

U cilju utvrđivanja kvaliteta morske vode za uzgoj školjki uzimaju se uzorci morske vode radi provjere moguće prisutnosti planktona koji proizvode toksine. Uzimanje uzoraka morske vode vršiće se sa područja na kojima se nalaze registrovana uzgajališta školjki u skladu sa Programom monitoringa bezbjednosti školjki za 2020. godinu.

Komponenta 6.2 Kontrola *E. coli*

U cilju utvrđivanja bezbjednosti školjki prije stavljanja na tržište, utvrđivanja čistoće mora odnosno klasifikacije proizvodnog područja za uzgoj školjki i postupanja u odnosu na rezultate fekalnog zagađenja proizvodnog područja uzimaju se uzorci iz proizvodnih područja živih školjki radi utvrđivanja prisutnosti *E. coli* (mikrobiološki kriterijum). Uzimanje uzoraka školjki vršiće se iz registrovanih uzgajališta školjki u skladu sa Programom monitoringa bezbjednosti školjki za 2020. godinu.

Komponenta 6.3. Kontrola biotoksina i kontaminenata

U cilju utvrđivanja bezbjednosti školjki prije stavljanja na tržište, uzimaju se uzorci živih školjki radi utvrđivanja prisutnosti hemijskih kontaminenata. Uzimanje uzoraka školjki vršiće se iz registrovanih uzgajališta školjki u skladu sa Programom monitoringa bezbjednosti školjki za 2020. godinu.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti:

Kada se laboratorijskim ispitivanjem školjki utvrdi prisustvo *E.coli*, biotoksina i drugih kontaminenata preduzimaju se mjere i radnje u skladu sa zakonom i uputstvom Uprave nakon izvršene procjene rizika, prema potrebi.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 50.000,00€.

PROGRAM 7 PROGRAM MONITORINGA KONTAMINENATA U HRANI

Cilj: Radi sprječavanja stavljanja na tržište hrane koja sadrži kontaminente iznad propisanih, maksimalno dozvoljenih količina, kao mjera prevencije izvršiće se sistematsko praćenje i uzimanje uzoraka određenih vrsta hrane u skladu sa analizom rizika.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Uredba o maksimalno dozvoljenim količinama kontaminenata u hrani ("Službeni list CG", br. 48/16 i 66/19), Uredba o načinu praćenja nivoa dioksina u hrani („Službeni list CG”, broj 73/16), Pravilnik o metodama za uzimanje uzoraka i laboratorijska ispitivanja isparljivog baznog azota (TVB-N) u proizvodima ribarstva i biotoksina u školjkama („Službeni list CG”, broj 70/17), Pravilnik o načinu uzimanja uzoraka hrane i metodama laboratorijskih ispitivanja kontaminenata u hrani („Službeni list CG”, br. 19/17 i 38/17).

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za opšte zahtjeve bezbjednosti hrane i ovlašćena/e laboratorija/e.

Nosioci poslova:

- ovlašćena/e laboratorija/e;
- inspekcija za hrani;
- veterinarska inspekcija;
- fitosanitarna inspekcija.

Aktivnosti:

Komponenta 7.1 Monitoring mikotoksina

U cilju utvrđivanja bezbjednosti hrane na prisutnost mikotoksina (aflatokksina, deoksinivalenola, zearalenona, fumonizina B1 i B2i toksina T-2 i HT-2) koji su sekundarni metaboliti plijesni i često su prisutni kontaminenti u hrani, vrši se uzimanje uzoraka određenih vrsta hrane, slučajnim odabirom uzoraka pošiljki iz uvoza i iz objekata za proizvodnju i promet hrane u skladu sa Programom monitoringa kontaminenata u hrani za 2020. godinu.

Komponenta 7.2 Monitoring ostalih kontaminenata

U cilju utvrđivanja bezbjednosti hrane na prisutnost teskih metala, histamina, isparljivog azota u proizvodima ribarstva i drugih kontaminenata vrši se uzimanje uzoraka određenih vrsta hrane, slučajnim odabirom uzoraka pošiljki hrane iz uvoza, iz objekata za proizvodnju i promet hrane u skladu sa Programom monitoringa kontaminenata u hrani za 2020. godinu.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti

Kada se laboratorijskim ispitivanjem hrane utvrdi prisustvo kontaminenata iznad propisanih, maksimalno dozvoljenih količina, nadležni inspektor preduzima mjere i radnje u skladu sa zakonom.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 30.000,00€.

PROGRAM 8

PROGRAM MONITORINGA HRANE ZA POSEBNE PREHRAMBENE POTREBE

Cilj: Radi sprječavanja stavljanja na tržište hrane za posebne prehrambene potrebe suprotno propisanim uslovima u pogledu sastava, informacija i načina označavanja i supstanci koje se mogu dodavati hrani za posebne prehrambene potrebe, kao mjeru prevencije izvršiće se sistematsko praćenje i uzimanje uzoraka prerađene hrana na bazi žitarica i hrane za djecu; hrane za odojčad (infant formula i follow-on formula); hrane za posebne medicinske potrebe; i hrane - zamjene za cjelodnevnu ishranu pri redukcionoj dijeti radi kontrole usaglašenosti sa propisanim zahtjevima kvaliteta i bezbjednosti.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Uredba o načinu i uslovima stavljanja na tržište hrane za posebne prehrambene potrebe („Službeni list CG”, broj 10/17), Uredba o supstancama koje se mogu dodavati hrani za posebne prehrambene potrebe („Službeni list CG”, br. 80/16 i 37/18).

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za opšte zahtjeve bezbjednosti hrane i ovlašćena/e laboratorija/e.

Nosioci poslova:

- ovlašćena/e laboratorija/e;
- inspekcija za hrani;

Uzimanje uzoraka hrane vršiće se slučajnim odabirom uzoraka pošiljki iz uvoza, iz objekata za skladištenje i promet na malo hrane u skladu sa Programom monitoringa hrane za posebne prehrambene potrebe za 2020. godinu.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti

Kada se laboratorijskim ispitivanjem hrane za posebne prehrambene potrebe utvrdi neusaglašenost sa propisanim zahtjevima bezbjednosti, nadležni inspektor preduzima mjere i radnje u skladu sa zakonom.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 10.000,00€.

PROGRAM 9

PROGRAM MONITORINGA PREHRAMBENIH ADITIVA, AROMA I ENZIMA

Cilj: Radi praćenja vrsta aditiva koji se mogu koristiti u hrani, aroma koje se mogu koristiti u i na hrani i prehrambenih enzima, načina njihovog korišćenja i označavanja na hrani izvršće se sistematsko praćenje i uzimanja hrane u koju su dodati aditivi, arome ili enzimi i uzoraka aditiva, aroma i enzima koji se stavljuju na tržište pojedinačno ili u mješavini sa drugim aditivima radi kontrole usaglašenosti sa propisanim zahtjevima bezbjednosti.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Uredba o aditivima koji se mogu koristiti u hrani („Službeni list CG”, br. 19/16, 80/16, 39/18 i 62/19), Uredba o prehrambenim aromama koje se mogu koristiti u i na hrani („Službeni list CG”, br. 54/18 i 44/19); Uredba o vrstama prehrambenih enzima i uslovima za njihovo korišćenje u hrani („Službeni list CG”, br. 81/17); Uredba o vrstama ekstrakcionih rastvarača koji se mogu koristiti za preradu sirovina i hrane („Službeni list CG”, broj 73/16).

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za opšte zahtjeve bezbjednosti hrane. i ovlašćena/e laboratorijska/e.

Nosioци poslova:

- ovlašćena/e laboratorijska/e;
- inspekcija za hrana;
- veterinarska inspekcija;

Aktivnosti:

Uzimanje uzoraka hrane u koju su dodati aditivi, arome ili enzimi i uzoraka aditiva, aroma i enzima koji se stavljuju na tržište pojedinačno vršiće se slučajnim odabirom uzoraka pošiljki hrane iz uvoza, iz objekata za proizvodnju i promet hrane u skladu sa Programom monitoringa prehrambenih aditiva, aroma i enzima u hrani za 2020. godinu.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti

Kada se laboratorijskim ispitivanjem aditiva, mješavini aditiva i hrane u koju su dodati aditivi utvrdi neusaglašenost sa propisanim zahtjevima bezbjednosti, nadležni inspektor preduzima mjere i radnje u skladu sa zakonom.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 15.000,00€.

PROGRAM 10

PROGRAM MONITORINGA KVALITETA MEDA I AUTENTIČNOSTI CRNOGORSKOG MEDA PRIMJENOM MELISOPALINOLOŠKE METODE (ANALIZE POLENOVIH ZRNA)

Cilj: Radi praćenja sastava i kvaliteta meda u cilju zaštite potrošača, sprječavanja prevara ili obmana, izmjene sastava hrane i dovođenja potrošača u zabludu, izvršiće se planirana sistematska kontrola usaglašenosti meda stavljenog na tržište (domaća proizvodnja, uvoz) sa propisanim zahtjevima kvaliteta i kriterijumima bezbjednosti koji se odnose na način pružanja informacija potrošačima o vrsti meda, kvalitetu meda i označavanju meda sa posebnim akcentom na utvrđivanje autentičnosti crnogorskog meda primjenom melisopalinološke metode (analize polenovih zrna)

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Pravilnik o minimalnom kvalitetu meda i drugih pčelinjih proizvoda („Službeni list CG”, broj 27/14) i Akcioni plan za sprovodenje Nacionalnog programa zaštite potrošača 2019-2021.

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za registraciju, odobravanje i praćenje objekata za proizvodnju, preradu i distribuciju hrane, hrane za životinje i nus proizvoda životinjskog porijekla i ovlašćena/e laboratorijska/e.

Nosioci poslova:

- ovlašćena/e laboratorijska/e;
- inspekcijska za hranu;
- veterinarska inspekcijska;

Aktivnosti:

Uzimanje uzoraka meda vršiće se slučajnim odabirom uzoraka pošiljki meda iz uvoza i iz registrovanih pčelinjaka i objekata za promet hrane, u saradnji sa Savezom pčelarskih organizacija Crne Gore, u skladu sa Programom monitoringa kvaliteta meda i autentičnosti crnogorskog meda primjenom melisopalinološke metode (analize polenovih zrna) za 2020. godinu.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti:

Kada se laboratorijskom analizom utvrdi neusaglašenost sa propisanim zahtjevima kvaliteta i bezbjednosti (označavanje) nadležni inspektor preduzima mjere u skladu sa zakonom.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 20.000,00€.

PROGRAM 11

PROGRAM MONITORINGA NAČINA PRUŽANJA INFORMACIJA POTROŠAČIMA O HRANI

Cilj: U cilju zaštite potrošača, sprječavanja prevara ili obmana, izmjene sastava hrane i dovođenja potrošača u zabludu izvršiće se sistematsko praćenje i uzimanje uzoraka upakovane hrane radi kontrole usaglašenosti sa propisanim zahtjevima bezbjednosti koji se odnose na način pružanja informacija potrošačima o hrani, sadržaj informacija i podataka o hrani prema vrstama i kategorijama hrane i označavanje hrane u odnosu na ispitani kvalitet i sadržaj proizvoda, u skladu sa zakonom o zaštiti potrošača i zakonom o bezbjednosti hrane.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Zakon o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, broj 45/15), Uredba o informisanju potrošača o hrani („Službeni list CG”, broj 22/18), Uredba o aditivima koji se mogu koristiti u hrani („Službeni list CG”, br. 19/16, 80/16, 39/18 i 62/19), Uredba o prehrambenim aromama koje se mogu koristiti u i na hrani („Službeni list CG”, br. 54/18 i 44/19) i pravilnici o kvalitetu ili o tržišnim standardima za određene, ispitivane vrste hrane.

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za opšte zahtjeve bezbjednosti hrane i ovlašćena/e laboratorijska/e.

Nosioci poslova:

- ovlašćena/e laboratorijska/e;
- inspekcijska za hranu;
- veterinarska inspekcijska;
- fitosanitarna inspekcijska

Aktivnosti:

U skladu sa Akcionim planom za sprovođenje Nacionalnog programa zaštite potrošača 2019-2021. definisane su prioritete aktivnosti u cilju podizanja nivoa zaštite potrošača. Uzimanje uzoraka upakovane hrane vršiće se slučajnim odabirom uzoraka pošiljki iz uvoza, objekata za proizvodnju i promet hrane u skladu sa Programom monitoringa načina pružanja informacija potrošačima o hrani 2020. godinu.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti:

Kada se laboratorijskim ispitivanjem sastava hrane i kontrolom sadržaja informacija i podataka o hrani prema vrstama i kategorijama hrane datim na etiketi/oznaci utvrdi neusaglašenost sa propisanim zahtjevima, nadležni inspektor preduzima mjere i radnje u skladu sa zakonom.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 31.500,00€.

PROGRAM 12**PROGRAM MONITORINGA PREDMETA I MATERIJALA KOJI DOLAZE U KONTAKT SA HRANOM**

Cilj: Radi praćenja predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom u proizvodnji, pripremi i preradi hrane izvršiće se sistematsko praćenje i uzimanje uzoraka istih radi kontrole usaglašenosti sa propisanim zahtjevima bezbjednosti.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG“, broj 57/15), Uredba o predmetima i materijalima koji dolaze u kontakt sa hranom koji se mogu stavljati na tržiste („Službeni list CG“, broj 80/16), Pravilnik o posebnim uslovima za plastične materijale i predmete koji dolaze u kontakt sa hranom ("Službeni list CG", broj 63/19) i Pravilnik o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe koji se mogu stavljati u promet („Službeni list SFRJ“, br. 26/83, 61/84, 56/86, 50/89 i 18/91) osim članova od 25 do 37 i 61 i 62 koji se odnose na vještačke mase (polimerni materijali).

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za opšte zahtjeve bezbjednosti hrane i ovlašćena/e laboratorija/e.

Nosioci poslova:

- ovlašćena/e laboratorija/e;
- inspekциja za hranu;

Aktivnosti:

Uzimanje uzoraka predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom vršiće se slučajnim odabirom uzorka pošiljki iz uvoza i iz objekata za proizvodnju predmeta i materijala koji dolaze u kontakt s hranom I objekata za promet hrane u skladu sa Programom monitoringa predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom za 2020. godinu.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti:

Kada se laboratorijskim ispitivanjem predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom utvrdi neusaglašenost sa propisanim zahtjevima bezbjednosti, nadležni inspektor preduzima mjere i radnje u skladu sa zakonom.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 10.000,00€.

PROGRAM 13**PROGRAM MONITORINGA PRIRODNE MINERALNE I IZVORSKE VODE**

Cilj: Radi praćenja usaglašenosti prirodne mineralne i izvorske vode sa propisanim zahtjevima bezbjednosti izvršiće se sistematsko praćenje i uzimanje uzoraka prirodne mineralne i izvorske vode stavljene na tržiste (domaća proizvodnja i uvoz). Na ovaj način će se dobiti podaci o senzorskim, fizičkim, hemijskim, mikrobiološkim i drugim praćenim parametrima kao i podaci o djelotvornosti mjera koje se primjenjuju tokom obrade i/ili sakupljanja i pakovanja prirodne izvorske i mineralne

vode kao i o procjeni postupaka uspostavljenih na HACCP principima od strane subjekata u poslovanju hransom.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Uredba o zahtjevima za stavljanje na tržište prirodne mineralne i izvorske vode (Službeni list CG”, broj 48/19).

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za opšte zahtjeve bezbjednosti hrane i ovlašćena/e laboratorija/e.

Nosioci poslova:

- ovlašćena/e laboratorija/e;
- inspekcija za hranu;

Aktivnosti:

Uzimanje uzoraka prirodne mineralne i izvorske vode vršiće se slučajnim odabirom uzoraka pošiljki prirodne mineralne i izvorske vode iz uvoza, iz objekata za proizvodnju i promet prirodne mineralne i izvorske vode u skladu sa Programom monitoringa prirodne mineralne i izvorske vode za 2020. godinu.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti:

Kada se laboratorijskim ispitivanjem prirodne mineralne i izvorske vode utvrdi neusaglašenost sa propisanim zahtjevima bezbjednosti, nadležni inspektor preduzima mjere i radnje u skladu sa zakonom.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 10.000,00€.

PROGRAM 14

PROGRAM MONITORINGA NEPOŽELJNIH SUPSTANCI U HRANI ZA ŽIVOTINJE

Cilj: Radi sprječavanja stavljanja na tržište hrane za životinje koja sadrži nepoželjne supstance iznad propisanih, maksimalno dozvoljenih količina, kao mjeru prevencije izvršiće se sistematsko praćenje i uzimanje uzoraka određenih vrsta hrane za životinje (hraniva) u skladu sa analizom rizika, uključujući i kontrolu dodataka hrani za životinje upotrijebljenih u gotovim krmnim smješama i premiksima.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Uredba o maksimalno dozvoljenim količinama nepoželjnih supstanci u hrani za životinje („Službeni list CG”, br. 31/17 i 40/18), Uredba o dodacima hrani za životinje i premiksima koji se mogu stavljati na tržište („Službeni list CG”, br. 7/18, 46/18 i 44/19), Pravilnik o metodama za uzimanje uzoraka i laboratorijska ispitivanja hrane za životinje („Službeni list CG”, br. 78/16 i 40/18).

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za registraciju, odobravanje i praćenje objekata za proizvodnju, preradu i distribuciju hrane, hrane za životinje i nus proizvoda životinskog porijekla i ovlašćene laboratorija.

Nosioci poslova:

- ovlašćena/e laboratorija/e;
- fitosanitarna inspekcija;
- veterinarska inspekcija;

Aktivnosti:

Komponenta 14.1 Monitoring dioksina i PCB i dioksinima sličnih PCBs u hrani za životinje

U cilju utvrđivanja bezbjednosti hrane za životinje na prisutnost **dioksina i PCB i dioksinima sličnih PCBs** široko rasprostranjenih kontaminenata koji najčešće nastaju kao neželjeni nus-prodукti tokom industrijskih procesa dobijanja sirovina za proizvodnju hrane za životinje, vrši se uzimanje uzoraka odabranih vrsta hrane za životinje, slučajnim odabirom uzoraka iz objekata za proizvodnju i promet hrane za životinje u skladu sa Programom monitoringa nepoželjnih supstanci u hrani za životinje za 2020. godinu.

Komponenta 14.2. Monitoring ostalih nepoželjnih supstanci u hrani za životinje

U cilju utvrđivanja bezbjednosti hrane za životinje na prisutnost nepoželjnih supstanci u hrani za životinje koji predstavljaju moguću opasnost za zdravlje ljudi, životinja ili za životnu sredinu ili koji može štetno djelovati na stočarsku proizvodnju vrši se uzimanje uzoraka odabranih vrsta hrane za životinje, slučajnim odabirom uzoraka iz uvoza i objekata za proizvodnju i promet hrane za životinje u skladu sa Programom monitoringa nepoželjnih supstanci u hrani za životinje za 2020. godinu.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti:

Kada se laboratorijskim ispitivanjem hrane za životinje utvrdi neusaglašenost sa propisanim zahtjevima, nadležni inspektor preduzima mjere i radnje u skladu sa zakonom.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 12.000,00€

PROGRAM 15

PROGRAM MONITORINGA HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE NA PRISUSTVO GENETSKI MODIFIKOVANOG MATERIJALA

Cilj: Radi sprječavanja stavljanja na tržište hrane za životinje koja sadrži genetski materijal izvršiće se uzimanje uzoraka hrane i hrane za životinje (hraniva) i laboratorijska ispitivanja radi utvrđivanja prisutnosti genetski modifikovanog materijala.

Pravni osnov: Zakon o bezbjednosti hrane („Službeni list CG”, broj 57/15), Pravilnik o metodama za uzimanje uzoraka i laboratorijska ispitivanja hrane za životinje na prisustvo genetski modifikovanog materijala („Službeni list CG”, broj 69/16), Uredba o uslovima i načinu korišćenja genetički modifikovane hrane ili hrane za životinje („Službeni list CG”, broj 9/19).

Odgovorna institucija: Uprava – Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za opšte zahtjeve bezbjednosti hrane i Odsjek za bezbjednost hrane i ovlašćena/e laboratorija/e.

Nosioci poslova:

- ovlašćene visoko školske ustanove za vršenje poslova u oblasti biljnih genetičkih resursa i GMO,
- ovlašćena/e laboratorija/e;
- inspekcija za hranu;
- veterinarska inspekcija;
- fitosanitarna inspekcija;

Aktivnosti:

Uzimanje uzoraka vršiće se slučajnim odabirom uzoraka pošiljki iz uvoza, iz objekata za proizvodnju i promet hrane i hrane za životinje, u skladu sa Programom monitoringa hrane i hrane za životinje na prisustvo genetski modifikovanog materijala za 2020. godinu.

Mjere koje se preduzimaju u slučaju prisustva opasnosti

Kada se laboratorijskim ispitivanjem hrane i hrane za životinje utvrdi prisutnost genetski modifikovanog materijala, nadležni inspektor preduzima mjere i radnje u skladu sa zakonom.

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 4.500,00€.

PROGRAM 16

TEHNIČKA I ADMINISTRATIVNA PODRŠKA IMPLEMENTACIJI PROGRAMA

Cilj: Obezbeđivanje implementacije Programa mjera za bezbjednost hrane za 2020. godinu.

Odgovorna institucija: Uprava–Sektor za bezbjednost hrane - Odsjek za bezbjednost hrane Sektor za veterinu, Odsjek granična veterinarska inspekcija i Sektor za fitosanitrane poslove-Odsjek za sredstava za zaštitu bilja i sredstva za ishranu bilja.

Nosilac poslova: Uprava

Aktivnosti:

Komponenta 16.1.: Jačanje administrativnih kapaciteta za sprovođenje

Sprovođenje Programa mjera za bezbjednost hrane za 2020. godinu uključuje i aktivnosti na jačanju administrativnih kapaciteta za implementaciju propisa, dalje stručno osposobljavanje za sprovođenje službenih kontrola primjenom odgovarajućih metoda i tehnika, uključujući i monitoring u skladu sa EU standardima, kao i unapredjivanje vodjenja registara objekata i službenih kontrola. Osposobljnost i kontinuirana obuka administracije i lica koja sprovode službene kontrole i uzimaju uzorke u skladu sa Programom mjera za bezbjednost hrane dopriniće će bržoj implementaciji Strategije Crne Gore za transpoziciju i implementaciju pravne tekovine Evropske unije za poglavlje 12 - Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika sa Opštim akcionim planom i Posebnim akcionim planom za suzbijanje i iskorjenjivanje klasične kuge svinja i ispunjavanje mjerila za zatvranje pregovora sa Evropskom unijom u oblasti bezbjednosti hrane. Brojni su zadaci u oblasti harmonizacije zakonodavstva sa Acquis communautarie EU, a posebno u kvalitetnoj primjeni nove zakonske regulative i sprovođenja projekata u ovoj oblasti. Integrativni procesi i reforme zahtijevaju stalnu i intezivnu saradnju sa najširim krugom korisnika.

Ovaj program ima višestruku namjenu usmjerenu:

- sprovođenju obaveza u EU integracijama: Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji, implementaciju Strategije Crne Gore za transpoziciju i implementaciju pravne tekovine Evropske unije za poglavlje 12 - Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika sa Opštim akcionim planom i Posebnim akcionim planom za suzbijanje i iskorjenjivanje klasične kuge svinja, pregovarački proces sa EU i drugih preuzetih obaveza kroz stalna ili povremena radna tijela i komisije,
- angažovanju stručnjaka iz zemlje i inostranstva i aktivnosti u tijelima koje su predviđene zakonima i prenešenim nadležnostima;
- jačanju administrativnih i institucionalnih kapaciteta kroz dodatnu obuku kadra, subjekata u poslovanju hranom, uključujući i unapredjivanje vodjenja registara objekata i službenih kontrola;
- obezbjeđivanju kontinuiranog i nesmetanog obavljanja programa u smislu pravovremenog uzimanja i laboratorijskog ispitivanja uzorka i ostalih poslova iz nadležnosti Uprave – Sektora za bezbjednost hrane i Sektora za fitosanitarne poslove;

Period realizacije: Tokom cijele godine.

Komponenta 16.2. Oprema i dokumentacija za uzorkovanje i dostavljanje uzorka po programima 1-15)

Za uzimanje, pakovanje i transport uzorka i izradu prateće dokumentacije (obrazaca zapisnika, uputa, traka, oznaka i sl.) neophodno je obezbijediti odgovarajuću opremu kako bi se u laboratoriju isporučio uzorak podesan/prihvatljiv za laboratorijska ispitivanja i dobijanja vjerodostojnih rezultata u skladu sa Programom monitoringa bezbjednosti hrane za 2020.godinu i Uputstvom za uzimanje službenih uzorka i sprovođenje programa monitoringa.

Period realizacije: I kvartal 2020. godine.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 35.000,00 €.

**PROGRAM 17
HITNE MJERE**

Cilj: U svrhu brzog reagovanja u situacijama neočekivanih i iznenadnih pojava nebezbjedne hrane ili hrane za životinje koja se nalazi na tržištu Crne Gore, a koja se može dobiti kroz RASFF notifikaciju, ili analiziranjem proizvoda na unutrašnjem tržištu, a koje zahtijevaju neodložno

sprovođenje hitnih mjera radi zaštite zdravlja ljudi, bilja i životinja ili radi zaštite životne sredine, zahtjevaju odgovarajuće stručne aktivnosti: uzorkovanje, monitoring, povlačenje sa tržišta nebezbjedne hrane ili hrane za životinje / njeno uništavanje i slično, kao i druge aktivnosti i mjere predostrožnosti.

Brzo reagovanje u ovakvim situacijama i obezbjeđenja finansijska sredstva mogu da bude od presudne važnosti za očuvanje Sistema bezbjednosti hrane.

Sprovođenje ovih aktivnosti zavisiće od stepena opasnosti, odnosno zahtjevaće sprovođenje odgovarajućih mjera u skladu sa analizom rizika, a po uputstvima, nalozima i/ili rješenjima direktora Uprave.

Period realizacije: U slučaju pojave krizne situacije.

Finansiranje: Budžet Crne Gore - 5.000,00 €.

Odgovorna institucija: Uprava

Nosilac posla: Uprava - Sektor za bezbjednost hrane, Sektor za fitosanitrane poslove i Sektor za veterinu.

Finansijski plan:

	PROGRAM MJERA ZA BEZBJEDNOST HRANE	Vrijednost € 349.000,00
Program 1	Program monitoringa rezidua u hrani životinskog porijekla i hrani za životinje	70.000,00
Komponenta 1.1.	Sistematsko otkrivanje rezidua (ostaci supstanci ili njenih metabolita sa farmakološkim djelovanjem, kao i drugih supstanci koje mogu zaostati u životinjskim tkivima, organima i/ili proizvodima) u živim životnjama, njihovim izlučevinama, tjelesnim tečnostima, tkivima i proizvodima životinskog porijekla, hrani za životinje i vodi za napajanje životinja	70.000,00
Program 2	Program monitoringa rezidua sredstava za zaštitu bilja (pesticidi)	15.000,00
Komponenta 2.1	Monitoring rezidua pesticida u hrani biljnog i životinskog porijekla	15.000,00
Program 3	Program monitoringa rezidua nitrata u lisnatom povrću	3.000,00
Komponenta 3.1	Sistematsko otkrivanje prisutnosti nitrata u lisnatom povrću	3.000,00
Program 4	Program monitoringa <i>Listeriae monocytogenes</i> u gotovoj hrani životinskog porijekla	8.000,00
Komponenta 4.1	Monitoring <i>Listeriae monocytogenes</i> u gotovoj hrani životinskog porijekla	8.000,00
Program 5	Program monitoring mikrobioloških kriterijuma	20.000,00
Komponenta 5.1	Kontrola bezbjednosti hrane u fazi stavljanja na tržište proizvoda	20.000,00
Program 6	Program monitoringa bezbjednosti školjki	50.000,00
Komponenta 6.1	Kontrola morske vode	10.000,00
Komponenta 6.2	Kontrola <i>E. coli</i>	6.000,00
Komponenta 6.3	Kontrola biotoksina i kontaminenata	32.000,00
Program 7	Program monitoringa kontaminenata u hrani	30.000,00
Komponenta 7.1	Monitoring mikotoksina (aflatokksina, deoksinivalenola, zearalenona, fumonizina B1 i B2 itoksina T-2 i HT-2)	15.000,00
Komponenta 7.2	Monitoring ostalih kontaminenata	15.000,00
Program 8	Program monitoringa hrane za posebne prehrambene potrebe	10.000,00
Program 9	Program monitoringa prehrambenih aditiva, aroma i enzima	15.000,00
Program 10	Program monitoringa kvaliteta meda i autentičnosti crnogorskog meda primjenom melisopalinološke metode (analize polenovih zrna)	20.000,00
Program 11	Program monitoringa načina pružanja informacija potrošačima o hrani	31.500,00
Program 12	Program monitoring predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom	10.000,00
Program 13	Program monitoringa prirodne mineralne i izvorske vode	10.000,00
Program 14	Program monitoringa nepoželjnih supstanci u hrani za životinje	12.000,00
Komponenta 14.1	Monitoring dioksina i PCB i dioksimima sličnih PCBs u hrane za životinje	4.000,00
Komponenta 14.2	Monitoring ostalih nepoželjnih supstanci u hrani za životinje	8.000,00

Program 15	Program monitoringa hrane i hrane za životinje na prisustvo genetski modifikovanog materijala	4.500,00
Program 16	Tehnička i administrativna podrška implementaciji programa	35.000,00
Komponenta 16.1	Jačanje administrativnih kapaciteta za sprovođenje	25.000,00
Komponenta 16.2	Oprema i dokumentacija za uzorkovanje i dostavljanje uzoraka po programima (1-15)	10.000,00
Program 17	Hitne mjere	5.000,00
		UKUPNO 349.000,00

Način plaćanja poslova:

Na osnovu zaključenog ugovora, čiji sastavni dio su cijene laboratorijskih ispitivanja, plaćanje se vrši po ispostavljenoj fakturi, dijelom avansno do 30% za pripremu ispitnih kapaciteta na osnovu dostavljenog izvještaja za obavljeni posao.

Avansna uplata sredstava vrši se na osnovu opravdanog zahtjeva, a avansno uplaćena sredstva moraju se pravdati izvještajem kojim se dokazuje namjenska upotreba avansno odobrenih i uplaćenih sredstava. Nepravilne i neuredne fakture i izvještaji, kao i fakture i izvještaji bez kompletne prateće dokumentacije neće se razmatrati.

Finansijski rizik:

U slučaju utvrđivanja opasnosti u hrani i hrani za životinje i pojave krizne situacije može se dogoditi da je potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva, što značajno zavisi od vrste eventualne krizne situacije.

2. Uprava - Sektor za bezbjednost hrane i Sektor za fitosanitrane poslove vrši administrativnu kontrolu nad realizacijom Programa mjera za mjera za bezbjednost hrane za 2018. godinu kroz praćenje i kontrolu načina izvršavanja mjera, rokova, broja uzoraka, vođenja evidencije i načina obavještavanja o preduzetim mjerama, u toku samog sprovođenja ili naknadno, kontrolom dostavljene dokumentacije.

Mjere iz ovog programa sprovode se na osnovu ugovora između Uprave i vršioca poslova, u skladu sa propisima kojima se uređeni oblast, metode i uslovi pod kojima se vrše javna ovlašćenja, evidencije, prava, obaveze i odgovornosti vršioca javnih poslova i drugo.

3. Za sprovođenje mjera iz ovog programa mogu se u određenim slučajevima formirati stručne komisije (hitne mjere).

Komisija se formira i za izradu opšteg kriznog plana i operativnih planova za sprovođenje opšteg plana, vodiča i uputstava za sprovođenje mjera iz ovog programa, angažovanje eminentnih predavača iz zemlje i inostranstva u cilju edukacije i praćenja savremenih trendova iz oblasti bezbjednosti hrane, troškovi međunarodne saradnje, kao i jačanje administrativnih kapaciteta same uprave.

4. Ovaj program objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 05-312/20-329/4
Podgorica, 4.februara 2020. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Na osnovu člana 28 stav 2 Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju ("Službeni list CG", br. 71/17 i 67/19), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva donijelo je

**PRAVILNIK
O DOPUNAMA PRAVILNIKA O OBRASCU I SADRŽAJU LICENCI I IZVODA
LICENCI ZA JAVNI PREVOZ PUTNIKA ILI TERETA**

Član 1

U Pravilniku o obrascu i sadržaju licenci i izvoda licenci za javni prevoz putnika ili tereta ("Službeni list CG", br. 2/18 i 63/19), u članu 2 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Licenca za limo servis izdaje se na obrascu 1a.“

Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4.

Član 2

U članu 3 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izvod licence za limo servis izdaje se na obrascu 4a.“

Dosadašnji stav 2 postaje stav 3.

Član 3

U članu 4 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Evidencija licenci za limo servis vodi se na obrascu 5a.“

Dosadašnji st. 2, 3 i 4 postaju st. 3, 4 i 5.

Član 4

Obrasci 1a, 4a i 5a čine sastavni dio ovog pravilnika.

Član 5

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 341/20-03-536/1

Podgorica, 29. januara 2020. godine

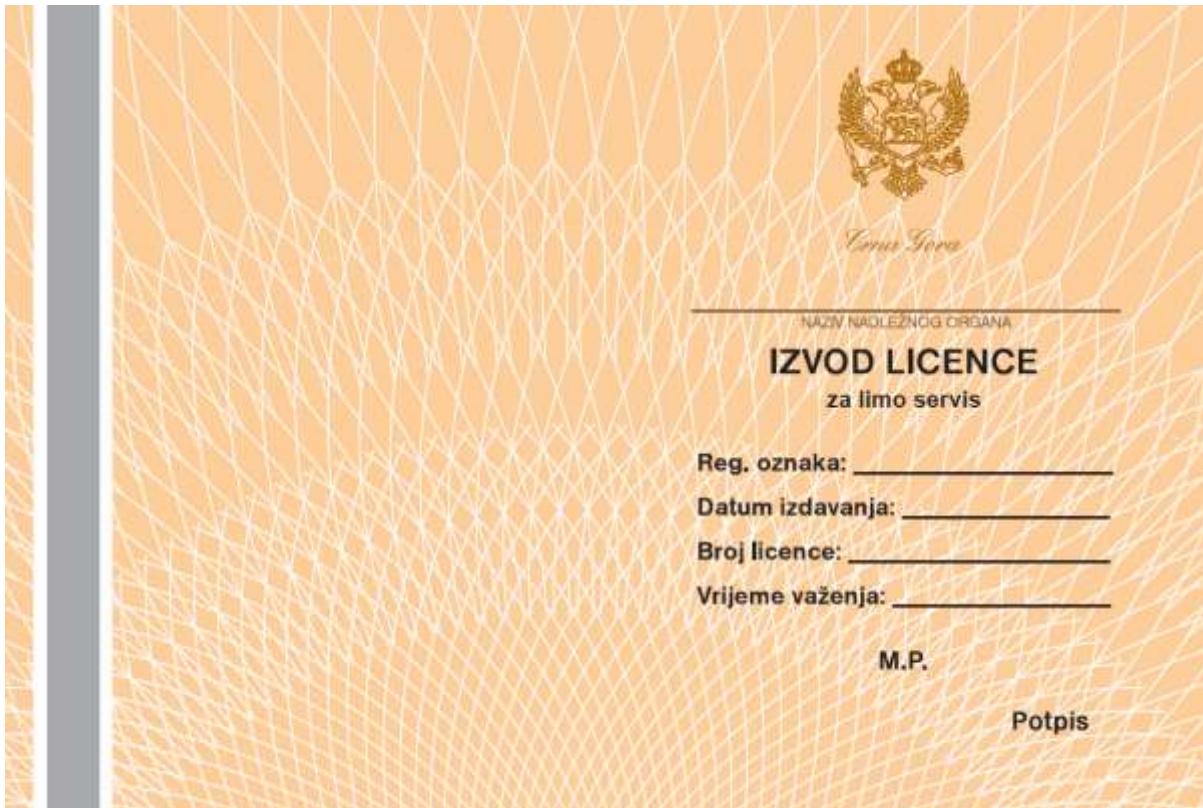
Ministar,
Osman Nurković, s.r.

Obrazac 1a

 <i>Crna Gora</i>	
NAZIV NADLEŽNOG ORGANA	
Broj licence:	Broj i datum rješenja o izdavanju licence:
Podaci o prevozniku:	
LICENCA za limo servis	
Vrsta prevoza:	
Vrijeme važenja:	
Mjesto izdavanja:	Datum izdavanja:
M.P.	
Potpis ovlašćenog lica	

Licenca se izrađuje u formatu A4 (dimenzija 210 h 297 mm), u svijetlo smeđoj boji, na unikatnom zaštićenom papiru koji ima unikatni vodeni znak na cijelokupnoj površini papira, UV zaštitu i unikatnu hologramsku zaštitu

Obrazac 4a

Prevoznik: <hr/> <hr/>	Marka vozila: <hr/>
Vrsta prevoza: <hr/> <hr/>	Tip vozila: <hr/>
Broj akta o reg. u CRPS: <hr/>	Broj šasije: <hr/>
Broj i datum rješenja o izdavanju licence: <hr/>	Oblik karoserije: <hr/>
	Godina proizvodnje: <hr/>
	Broj izvoda licence: <hr/>

Izvod licence izrađuje se u formatu A6 (dimenzije 105 h 148 mm) kada je razvijen i formatu A7 (dimenzije 74 h 105 mm) kada je presavijen u svjetlo smeđoj boji, na unikatnom zaštićenom papiru koji ima unikatni vodeni znak na cijelokupnoj površini papira, UV zaštitu i unikatnu hologramsku zaštitu.

Obrazac 5a

	<p style="text-align: center;">Crna Gora <hr/><p style="text-align: center;">(naziv nadležnog organa)</p></p>
---	--

EVIDENCIJA

licenci za limo servis

Red. br.	Naziv/ime prevoznika	Sjedište / prebivalište	Broj rješenja o licenci	Broj licence	Vrsta prevoza	Datum izdavanja licence	Vrijeme važenja licence
1.							
2.							
3.							

Na osnovu člana 26 stav 3 Zakona o mladima („Službeni list CG“, broj 25/19) Ministarstvo sporta i mladih donijelo je

**PRAVILNIK
O NAČINU FUNKCIJONISANJA OMLADINSKIH SERVISA I OBavljanju
ADMINISTRATIVNO-TEHNIČKIH POSLOVA POTREBNIH ZA NJIHOVO
FUNKCIJONISANJE**

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom uređuje se način funkcionisanja omladinskih servisa, uslovi i postupak ustupanja omladinskih servisa, uslovi i postupak sprovodenja javnog poziva za povjeravanje administrativno-tehničkih poslova, kao i bliži kriterijumi za subjekte koji sprovode omladinsku politiku.

Način funkcionisanja omladinskih servisa

Član 2

U omladinskim servisima sprovode se omladinske aktivnosti i omladinski rad u skladu sa Planom i programom rada omladinskog servisa.

Plan i program rada omladinskog servisa sačinjava organ državne uprave nadležan za omladinsku politiku (u daljem tekstu: Ministarstvo) najmanje jednom u tri mjeseca radi realizacije aktivnosti iz Strategije za mlade, Akcionog plana za sporovođenje Strategije za mlade, Programa ostvarivanja javnog interesa u oblasti omladinske politike, a u zavisnosti od potreba lokalne zajednice, odnosno sjedišta servisa.

Uslovi i postupak ustupanja prostora omladinskih servisa

Član 3

Ministarstvo može ustupiti prostor omladinskog servisa na korišćenje drugim subjektima, uz novčanu naknadu.

Prostor omladinskog servisa može se ustupiti fizičkim ili pravnim licima, kada se u omladinskom servisu ne sprovode redovne aktivnosti u skladu sa Planom i programom rada tog servisa.

Subjekti zainteresovani za korišćenje prostora omladinskog servisa, podnose zahtjev Ministarstvu ili licu za obavljanje administrativno-tehničkih poslova u omladinskom servisu.

O zahtjevu iz stava 3 ovog člana odlučuje Ministarstvo.

Visina naknade za korišćenje prostora omladinskog servisa određuje se Planom i programom rada tog servisa, u zavisnosti od vrste aktivnosti za koju se prostor ustupa.

Obavljanje administrativno-tehničkih poslova

Član 4

Obavljanje administrativno-tehničkih poslova potrebnih za redovno funkcionisanje omladinskih servisa podrazumijeva:

- svakodnevni rad u omladinskom servisu;
- rad na sprovodenju omladinskih aktivnosti u skladu sa Planom i programom rada omladinskog servisa;
- poslove koji se odnose na ustupanje omladinskog servisa;
- sačinjavanje izvještaja o radu omladinskog servisa.

Obavljanje administrativno-tehničkih poslova od strane Ministarstva

Član 5

Administrativno-tehničke poslove potrebne za redovno funkcionisanje omladinskih servisa Ministarstvo obavlja preko lica koje angažuje.

Za obavljanje administrativno-tehničkih poslova može se angažovati lice, koje ima:

- crnogorsko državljanstvo;
- prebivalište u Crnoj Gori;
- najmanje IV nivo kvalifikacije obrazovanja;
- ne više od 30 godina života.

Lice iz stava 1 ovog člana angažuje se putem javnog poziva.

Sa licem koje ispunjava uslove iz stava 2 ovog člana obavlja se usmeni intervju.

Nakon sprovedenog intervjuja sa licem za obavljanje administrativno-tehničkih poslova zaključuje se ugovor kojim se uređuju njihova međusobna prava i obaveze.

Bliži kriterijumi za subjekte kojima se povjerava obavljanje administrativno-tehničkih poslova

Član 6

Obavljanje administrativno-tehničkih poslova može se povjeriti organima državne uprave i organima lokalne uprave ako su dužni da sprovode omladinsku politiku u skladu sa zakonima, podzakonskim aktima i strateškim dokumentima koje donosi Vlada Crne Gore i organi državne uprave, odnosno organi lokalne samouprave.

Studentskim i učeničkim parlamentima može se povjeriti obavljanje administrativno-tehničkih poslova ako su obrazovani u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast obrazovanja.

Nevladinim organizacijama može se povjeriti obavljanje administrativno-tehničkih poslova, ako imaju:

- u svom statutu propisano bavljenje omladinskom politikom kao jedan od ciljeva, odnosno oblasti djelovanja;
- prostor u kojem obavljaju svoju djelatnost;
- angažovane najmanje dvije mlade osobe.

Drugim pravnim licima može se povjeriti obavljanje administrativno-tehničkih poslova, ako imaju:

- prostor u kojem obavljaju svoju djelatnost;
- angažovane najmanje dvije mlade osobe;
- obezbijedene administrativno-tehničke kapacitete za obavljanje poslova iz člana 4 ovog pravilnika.

Uslovi i postupak sprovođenja javnog poziva za povjeravanje obavljanja administrativno-tehničkih poslova

Član 7

Obavljanje administrativno-tehničkih poslova potrebnih za redovno funkcionisanje omladinskog servisa Ministarstvo može povjeriti subjektima iz člana 6 ovog pravilnika, putem javnog poziva.

Subjekti iz člana 6 ovog pravilnika mogu se prijaviti na javni poziv, ako:

- ispunjavaju bliže kriterijume predviđene u članu 6 ovog pravilnika,
- imaju ugovorom o radu angažovano najmanje jedno lice koje mogu uputiti u omladinski servis za obavljanje administrativno-tehničkih poslova, a koje ispunjava uslove iz člana 5 stav 2 ovog pravilnika.

Javni poziv traje najmanje osam dana i objavljuje se na internet stranici Ministarstva i u jednom štampanom mediju koji izlazi na teritoriji Crne Gore.

Javnim pozivom određuje se vrijeme za koje se vrši povjeravanje obavljanja administrativno-tehničkih poslova, kao i potrebna dokumentacija koja se podnosi uz javni poziv.

Subjekti iz stava 1 ovog člana dužni su da uz prijavu na javni poziv podnesu predlog organizacije rada omladinskog servisa sa predlozima za unaprjeđenje rada.

Odluku o izboru subjekta kojem će se povjeriti obavljanje administrativno-tehničkih poslova, donosi Ministarstvo.

Ministarstvo sa izabranim subjektom potpisuje ugovor i prenosi sredstva u iznosu potrebnom za sporvođenje Plana i programa rada omladinskih servisa.

Stupanje na snagu

Član 8

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj:106-040/20-319

U Podgorici, 12. februara 2020.godine

Ministar,
Nikola Janović, s.r.

Odluka Ustavnog suda kojom se ukidaju odredbe člana 22. Odluke o korišćenju i naknadi za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva („Službeni list Crne Gore-Opštinski propisi“, broj 32/12.), koju je donijela Skupština opštine Plužine i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke

Ustavni sud Crne Gore u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković i sudije – Milorad Gogić, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 2. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 2. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15.), na sjednici od 30. oktobra 2019. godine, donio je

O D L U K U

I UKIDAJU SE odredbe člana 22. Odluke o korišćenju i naknadi za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva („Službeni list Crne Gore-Opštinski propisi“, broj 32/12.), koju je donijela Skupština opštine Plužine i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke.

II Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore" i na način na koji je objavljena Odluka.

O b r a z l o ž e n j e

1. Rješenjem Ustavnog suda U-II 34/18, od 18. jula 2019. godine, po inicijativi „Crnogorskog elektrodistributivnog sistema“ d.o.o. Podgorica, pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 22. Odluke, označene u izreci.

2. U odgovoru Skupštine opštine Plužine, pored ostalog, navedeno je: da su odredbe člana 22. Zakona o putevima izmijenjene na način što su riječi „i sl.“ zamijenjene riječima „i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti“, ali da to ni na koji način ne može uticati na vrstu i visinu već utvrđenih naknada i da izmjenu odluke treba odložiti dok Ministarstvo pomorstva i saobraćaja ne uskladi Pravilnik o korišćenju i naknadama za korišćenje putnog pojasa i drugog zemljišta koje pripada državnom putu („Službeni list Republike Crne Gore“ broj 73/04. i „Službeni list Crne Gore“, br. 13/11. i 52/12.) sa izmjenama i dopunama Zakona o putevima.

3. Osporenim odredbama Odluke propisano je:

”Član 22.

Naknada za postavljanje i ugradnju elektronskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme i sl. na opštinskim i nekategorisanim putevima utvrđuje se u iznosu od 2900,00 € po uređaju.

Godišnja naknada za postavljanje uređaja iz stava 1 ovog člana iznosi 900,00 €.

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine odredaba člana 22. Odluke, utvrdio da nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

5. Za odlučivanje u ovom predmetu pravno relevantne su sljedeće odredbe:
Ustava Crne Gore:

”Član 1. stav 2.

Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava.

Član 11.stav 3.

Vlast je ograničena Ustavom i zakonom.

Član 113.

U lokalnoj samoupravi odlučuje se neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika.

Pravo na lokalnu samoupravu obuhvata pravo građana i organa lokalne samouprave da uređuju i upravljaju određenim javnim i drugim poslovima, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Član 142. stav 3.

Porezi i druge dažbine mogu se uvoditi samo zakonom .

Član 145.

Zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom.

Član 149. stav 1. tačka 2.

Ustavni sud odlučuje:

2) o saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom.“

Zakona o lokalnoj samoupravi (“Službeni list Crne Gore”, br. 2/18. i 34/19.):

“Član 27.tačka 2.

Opština, u skladu sa zakonom i drugim propisima:

2) uređuje i obezbeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva.

Član 28.tačka 2.

U okviru sopstvenih nadležnosti, opština:

2) uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode u skladu sa zakonom.

Član 38.tač. 2. i 8.

Skupština:

2) donosi propise i druge opšte akte;

8) uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode.”

Zakona o finansiranju lokalne samouprave (“Službeni list Crne Gore”, broj3/19.):

“Član 7.tačka 8.

Sopstveni prihodi Opštine su:

8) naknade za korišćenje opštinskih puteva, u skladu sa zakonom.”

Zakona o putevima (“Službeni list Republike Crne Gore”, broj 42/04. i ”Službeni list Crne Gore”, br. 54/09., 36/11. i 92/17.):

“Član 3.stav 1.

Javni putevi su saobraćajne površine od opštег interesa za javni putni saobraćaj, koji se mogu koristiti na način i pod uslovima određenim propisima o javnim putevima i bezbjednosti saobraćaja.

Član 4.tač. 6.i 9.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

6) opštinski put je javni put namijenjen povezivanju naselja u lokalnoj zajednici ili povezivanju sa naseljima u susjednim lokalnim zajednicama ili povezivanju djelova naselja, prirodnih i kulturnih znamenitosti, pojedinih objekata i slično na nivou lokalne zajednice. Opštinski putevi su: lokalni putevi, kao i ulice u naseljima.

9) nekategorisani put je površina koja se koristi za saobraćaj po bilo kom osnovu i koja je dostupna većem broju korisnika (seoski, poljski i šumski putevi, putevi na nasipima za odbranu od poplava, parkirališta i sl.).

Član 22.stav 1. i stav 5.

Za korišćenje javnih puteva plaćaju se naknade, i to:

- 1) godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila, traktora, priključnih vozila i drugih drumskih vozila na motorni pogon;
- 2) posebna godišnja naknada za drumska motorna vozila i njihova priključna vozila u svrhu obezbeđenja nesmetanog odvijanja saobraćaja i pružanja informativnih usluga korisnicima puta;
- 3) naknada za vanredni prevoz;
- 4) naknada za postavljanje komercijalno-tržišnih, komercijalno-individualnih i komercijalno-informativnih natpisa na putu i pored puta;
- 5) naknada za upotrebu pojedinih puteva i objekata (korisnička naknada i putarina);
- 6) godišnja naknada za zakup putnog zemljišta;
- 7) godišnja naknada za zakup drugog zemljišta koje pripada upravljaču puta;
- 8) naknada za priključenje prilaznog puta na javni put;
- 9) naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti;
- 10) godišnja naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafске vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti ugrađene na javnom putu;
- 11) naknada za izgradnju komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;
- 12) godišnja naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta;
- 13) naknada za inostrana drumska vozila.

Visinu naknada za opštinske puteve iz stava 1.tač. 3.i 4.i tač. 6.do 12.ovog člana utvrđuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Vlade.”

6. Načelo saglasnosti pravnih propisa (član 145. Ustava) predstavlja jedno od osnovnih ustavnih načela i direktno je povezano sa načelom vladavine prava, koje utvrđuje da je država zasnovana na vladavini prava (član 1. stav 2.) i da je vlast ograničena Ustavom i zakonom (član 11. stav 3). U području apstraktne kontrole ustavnosti Ustavni sud je ovlašćen da ocjenjuje saglasnost zakona s Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, kao i saglasnost drugog propisa i opšteg akta s Ustavom i zakonom i to predstavlja okvir njegovog djelovanja, u smislu odredaba člana 149. stav 1. tač.1. i 2. Ustava.

6.1. Posljedica ovakvih ustavnih određenja je da su organi vlasti vezani Ustavom i zakonom, kako u pogledu svojih normativnih, tako i drugih ovlašćenja. Načelo legaliteta podrazumijeva da se podzakonski propisi donose na osnovu normativno utvrđenog ovlašćenja donosioca akta. Prema Ustavu, generalno ovlašćenje za donošenje propisa (za izvršavanje zakona) ima Vlada, a organi uprave, lokalna samouprava ili drugo pravno lice kada su na to, po određenim pitanjima, ovlašćeni zakonom. Drugim riječima, zakon mora biti osnov za donošenje podzakonskog akta i taj akt može obuhvatiti samo ono što proizilazi iz zakonske norme a njom nije izričito uređeno. Pri uređivanju pravnih odnosa, donosilac akta je dužan da uvaži granice koje pred njega postavlja Ustav, a posebno one koje proizilaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite određena ustavna dobra i vrijednosti. Kako je u konkretnom slučaju predmet ustavnosudske ocjene propis, koji je donijet radi sprovodenja zakona, on mora biti u skladu sa zakonom na osnovu kojeg je donijet, a samim tim i sa Ustavom. U postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti tog propisa ispituje se da li je donijet od strane ovlašćenog organa, odnosno lica, da li je donosilac imao zakonsko ovlašćenje za njegovo donošenje (pravni osnov za donošenje) i odgovara li propis po svom sadržaju okvirima koje mu je odredio zakon.

7. Ustavni sud je u ovom postupku utvrdio sljedeće činjenice:

-da je Skupština opštine Plužine, s pozivom na pravni osnov sadržan u odredbama člana 35. Statuta Opštine Plužine ("Službeni list Republike Crne Gore"-Opštinski propisi", br.

23/04. i 7/07.) i člana 22. Zakona o putevima ("Službeni list Republike Crne Gore", broj 42/04., "Službeni list Crne Gore", br. 21/09., 54/09., 40/10. i 36/11.), uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore, broj 06-1557/3, od 19. jula 2012. godine, na sjednici održanoj dana 5. oktobra 2012. godine, donijela Odluku o korišćenju i naknadi za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva, koja je objavljena u "Službenom listu Crne Gore—opštinski propisi", broj 32/12.) i

- da je Skupština Crne Gore, na desetoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2017. godini, dana 29. decembra 2017. godine, donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putevima ("Službeni list Crne Gore", broj 92/17.), kojim su, odredbom člana 4., u članu 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, riječi "i sl.", zamijenjene riječima "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti".

8. Prilikom meritornog odlučivanja o navodima podnosioca inicijative u ovom predmetu, Ustavni sud je imao u vidu i ustavno načelo jedinstva pravnog poretku, koje proizilazi iz odredaba člana 145. Ustava, s obzirom na to da su pitanja ovlašćenja organa lokalne samouprave u vezi drugih dažbina, pa i visine naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti i godišnjih naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti, ugrađene na javnom putu, uređena sa više zakona.

8.1. Zakonom o lokalnoj samoupravi, koji je sistemski u ovoj oblasti, propisano je da opština, u skladu sa zakonom i drugim propisom, uređuje i obezbjeđuje obavljanje poslova izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i zaštite opštinskih puteva (član 27. tačka 2.) i da u okviru sopstvenih nadležnosti uređuje, uvodi i utvrđuje sopstvene prihode, u skladu sa zakonom (član 28. tačka 2.). Odredbama člana 38. tač. 2. i 8. istog Zakona skupština, kao predstavnički organ lokalne samouprave, ovlašćena je da donosi propise i druge akte i da uvodi i utvrđuje opštinske poreze, takse, naknade i druge sopstvene prihode. Zakonom o finansiranju lokalne samouprave (član 7. tačka 8.) propisano je da su naknade za korišćenje opštinskih puteva, utvrđene u skladu sa zakonom, sopstveni izvor sredstava opštine, a odredbom člana 22. stav 5. Zakona o putevima nadležni organ jedinice lokalne samouprave ovlašćen je da svojim aktom utvrdi visinu naknada za opštinske puteve iz stava 1. tač. 3. i 4. i tač. 6. do 12. tog člana, kao sopstveni izvor prihoda, uz prethodnu saglasnost Vlade.

8.1.1. Iz navedenih odredaba zakona, po nalaženju Ustavnog suda, proizilazi da je nadležni organ jedinice lokalne samouprave (skupština) ovlašćen da svojim aktom utvrdi visinu naknada za korišćenje opštinskih (javnih) puteva, kao sopstveni izvor prihoda opštine, uz prethodnu saglasnost Vlade. Saglasno tim ovlašćenjima, Skupština opština Plužine donijela je Odluku o korišćenju i naknadi za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva, kojom je utvrdila uslove i način korišćenja putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva, visinu naknada za njihovo korišćenje, obveznike plaćanja naknada i namjene za koje će prikupljena sredstva koristiti, obaveze za dostavljanje podataka nadležnom organu za poslove javnih prihoda, načinutvrđivanja i naplate naknada, nadležni organ za utvrđivanje i kontrolu naplate naknada i kaznene odredbe. Osporene odredbe člana 22. Odluke, međutim, nijesu usaglašene s odredbama člana 4. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putevima, kojim su riječi: "i sl." zamijenjene sa riječima: "i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti". Naime, iz izmijenjenih odredaba člana 22. stav 1. tač. 9. i 10. Zakona, kojima je utvrđena mogućnost određivanja naknada za postavljanje ili za već postavljene cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i infrastrukture drugih sličnih djelatnosti, kao ni iz drugih odredaba tog zakona, po nalaženju Ustavnog suda, ne proizilazi mogućnost utvrđivanja naknada za postavljanje i ugradnju elektronskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme na opštinskim i nekategorisanim putevima, kao ni utvrđivanja godišnje naknade za postavljene uređaje, niti se (uređaji i

oprema) mogu "podvesti" pod pojmom vodova infrastrukture drugih djelatnosti koje su slične djelatnostima cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova. Takvim propisivanjem Skupština opština Plužine je, po nalaženju Ustavnog suda, povrijedila načelo legaliteta, iz odredbe člana 145. Ustava, prema kojem zakon mora biti saglasan s Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis s Ustavom i zakonom. Ustavni sud je, stoga, utvrdio da odredbe člana 23. Odluke, nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

9. Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

II Odluka o prestanku važenja odredaba člana 22. Odluke o korišćenju i naknadi za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva i o objavljivanju ove odluke, zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2., člana 152. stav 1. Ustava Crne Gore i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore.

U-II br. 34/18

Podgorica, 30. oktobar 2019. godine

Predsjednik,
dr **Dragoljub Drašković**, s.r.

Na osnovu člana 73 stav 2 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Službeni list RCG", broj 29/07, i „Službeni list CG", br. 32/11, 43/15, 37/17 i 17/18), Uprava za nekretnine donijela je

R J E Š E Nj E
O POTVRĐIVANJU BAZE PODATAKA KATASTRA NEPOKRETNOSTI ZA KO
TRMANjE

1. Potvrđuje se baza podataka za KO Trmanje.
2. Primjena baze podataka katastra nepokretnosti počinje od 24. februara 2020. godine.
3. Katastarski operat za katastarsku opštinu, iz tačke 1 ovog rješenja, izrađen po Zakonu o premjeru i katastru zemljišta ("Službeni list SRCG," broj 37/74), prestaje da važi, a čuva se kod organa uprave nadležnog za poslove premjera i katastra nepokretnosti Opštine Podgorica do 24. februara 2021. godine, nakon čega će se kao dokumentacija trajne vrijednosti arhivirati u skladu sa propisima o arhivskoj djelatnosti.
4. Ovo rješenje će se objaviti u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 02-1090

Podgorica, 19. februara 2020. godine

v.d Direktor,
Dragan Kovačević, s.r.

Na osnovu člana 73 stav 2 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Službeni list RCG", broj 29/07, i „Službeni list CG", br. 32/11, 43/15, 37/17 i 17/18), Uprava za nekretnine donijela je

**RJEŠENJE
O POTVRĐIVANJU BAZE PODATAKA KATASTRA NEPOKRETNOSTI ZA KO
VUSANJE**

1. Potvrđuje se baza podataka za KO Vusanje.
2. Primjena baze podataka katastra nepokretnosti počinje od 20. februara 2020. godine.
3. Katastarski operat za katastarsku opštinu, iz tačke 1 ovog rješenja, izrađen po Zakonu o premjeru i katastru zemljišta ("Službeni list SRCG," broj 37/74), prestaje da važi, a čuva se kod organa uprave nadležnog za poslove premjera i katastra nepokretnosti Opštine Gusinje do 20. februara 2021. godine, nakon čega će se kao dokumentacija trajne vrijednosti arhivirati u skladu sa propisima o arhivskoj djelatnosti.
4. Ovo rješenje će se objaviti u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 02-933

Podgorica, 18. februara 2020. godine

v.d Direktor,
Dragan Kovačević, s.r.

Na osnovu člana 184 stav 2 tačka 3 Zakona o radu („Službeni list CG”, broj 74/19) Samostalni sindikat zdravstva Crne Gore, Sindikat zdravstva Crne Gore, Sindikat zaposlenih u zdravstvu Crne Gore i Vlada Crne Gore zaključuju

**GRANSKI KOLEKTIVNI UGOVOR
O IZMJENI GRANSKOG KOLEKTIVNOG UGOVORA ZA ZDRAVSTVENU
DJELATNOST**

Član 1

U Granskom kolektivnom ugovoru za zdravstvenu djelatnost („Službeni list CG”, broj 30/16) u članu 11 stav 1 mijenja se i glasi:

“Ovim ugovorom utvrđuju se osnovne grupe poslova sa koeficijentima za utvrđivanje zarade po osnovu potrebne stručnosti i složenosti poslova i to:

Grupa	POSLOVI	Koeficijent složenosti od 1.marta 2020.godine	Koeficijent složenosti od 1.januara 2021.godine
I	Najjednostavniji poslovi fizičkog radnika	3,06	3,15
I-1	Poslovi održavanja čistoće u prostorijama gdje se ostvaruje zdravstvena zaštita.	3,31	3,41
I-2	Poslovi održavanja čistoće u urgentnom bloku, na psihijatrijskim odjeljenjima, na odjeljenjima intenzivne njege, infektivne klinike, neonatologije, hemodialize, operacionom bloku, onkologiji i radiologiji, hitnoj pomoći gdje postoje organizacione jedinice, poslovi u angio sali, rendgen dijagnostici, mikrobiološkoj laboratoriji i laboratoriji.	3,42	3,52
II	Pomoćni poslovi portira, čuvara, kurira, radnika na rampi.	3,62	3,73
II-1	Poslovi radnika na pranju i peglanju veša - radnica u vešeraju, poslovi pranja labaratorijskog posudja, poslovi serviranja hrane i pranje kuhijskog posuđa, pakovanje sanitetskog materijala.	3,85	3,97
III	Asanatori, transportni radnici - sprovodnici od veledrogerije.	4,02	4,14
IV	KV radnici, poslovi: kuvara, telefoniste, rukovaoca tehničkim gasovima, vodoinstalatera, molera, stolara, keramičara, frizera, šnajdera, mašinbravara, baštovana, vozača, daktilografa i domara.	4,77	4,91
V	Pomoćni poslovi obdukcije, poslovi na kartoteci u domovima zdravlja i kod prijema bolesnika u bolnicama, poslovi na informacijama i nemedicinsko osoblje u timovima izabralih doktora, jedinicama i centrima za podršku, poslovi telefoniste u KCCG.	4,86	5,01
V-1	Farmaceutski tehničar u apoteci, poslovi u polikliničkoj uže specijalizovanoj ambulanti, poslovi u stomatologiji i zubnoj tehničari, osnovni tehničkih održavanja medicinske opreme, knjigovođa kupaca, dobavljača, materijalno, osnovnih sredstava, blagajnik, likvidator, magpcioner, operatori u elektronskoj obradi podataka, vozač sanitetskih kola, poslovi održavanja gasne stanice i bezbjednosnih komora u Institutu za javno zdravlje Crne Gore.	5,22	5,38
V-2	Farmaceutski tehničar u veledrogeriji, zdravstvena njega bolesnika u stacionaru, bolnicama, fizioterapeuti, epidemiologija, poslovi DDD, zubni tehničari na vizilu i metalu, zubni tehničari i rendgen tehničari u timu izabranog stomatologa i kod ortodonta, knjigovođa glavne knjige, kontista, referent nabavke, laboranti hitne medicinske pomoći, sestre na funkcionalnoj dijagnostici u domovima zdravlja, sestre u injekcionoj ambulanti i previjanju, medicinska sestra i laboratorijski tehničar u timu izabranog doktora za odrasle, izabranog pedijatra i izabranog ginekologa, sanitarni tehničari, medicinska sestra na obradi medicinske dokumentacije, razvojna i druga savjetovališta.	5,68	5,85
V-3	Poslovi u intenzivnoj i poluintenzivnoj njezi, operacionoj sali,	6,00	6,18

	neonatologiji, koronarnoj jedinici, porođajnoj sali, psihijatriji, hemodijalizi, onkologiji i RTG dijagnostici, kardiohirurgiji, neonatologiji, plastičnoj hirurgiji, transfuziji, hematologiji, farmaceutski poslovi u galenskoj laboratoriji (proizvodnji), u urgentnom bloku, sudskej medicini i patologiji, bilansisti, patronažna sestra u jedinici za patronažu i tehničar u timu HMP, poslovi u neurohirurgiji, neurologiji, infektivnoj i ortopediji, medicinske sestre u endoskopiji, interventnim ginekološkim ambulantama, medicinske sestre akušerkog smjera, medicinske sestre na poslovima za humanu reprodukciju, laboratoriji, mikrobiologiji, izotopskoj laboratoriji, radiodijagnostici, RTG tehničari sa V-im stepenom, zaposleni u ATD i specijalnoj bolnici za bolesti pluća, dispanzer za mentalno zdravlje.		
VI	VKV radnici, VKV vozači sanitetskih vozila i VKV vozač u timu HMP, VKV vozači za rad na terenu u Institutu za javno zdravlje Crne Gore.	5,87	6,05
VII	VŠS zdravstvena njega bolesnika u stacionarima zdravstvenih ustanova, sanitetski tehničar, zdravstveni radnici u jedinici za patronažu, poslovi u polikliničkoj specijalizovanoj ambulanti, stomatologiji i Zubnoj tehničici, razvojna i druga savjetovališta.	6,14	6,32
VII-1	VŠS farmaceutski tehničar u veledrogeriji, fizijatriji, viši fizioterapeuti, u jedinici za fizikalnu terapiju primarnog nivoa, epidemiologiji, laboratoriji, mikrobiologiji, izotopskoj laboratoriji, radiodijagnostici, ATD, DDD zubni tehničari na vizilu i metalu, RTG tehničari, hitna pomoć, referent nabavke, poslovi tehničkog održavanja opreme, programeri, laborant u centru za hematologiju, poslovi više školske spreme u Institutu za javno zdravlje Crne Gore - Centru za razvoj zdravstvenog sistema i Centru za promociju zdravlja.	6,40	6,59
VII-2	VŠS, poslovi u intenzivnoj njezi, operacionoj sali, neonatologiji, koronarnoj jedinici, porođajnim salama, hemodijalizi, urgentnom bloku, patologiji i sudskej medicini, onkologiji i radiologiji, farmaceutski poslovi u galenskoj laboratoriji, psihijatriji, transfuziologiji, viši fizioterapeuti u jedinici za fizikalnu terapiju primarnog nivoa, šef računovodstva, socijalni radnik u zdravstvenim ustanovama, više polivalentne patronažne sestre, poslovi u angio sali, VŠS za rad u Institutu za javno zdravlje Crne Gore - epidemiologija i labarotorijama mikrobiologije i sanitarne hemije.	6,68	6,88
VII -3	VŠS- socijalni radnici u psihijatrijskim bolnicama .	7,00	7,21
VII - 4	Medicinska sestra sa visokom stručnom spremom, visoki medicinski radiolog, zdravstveni radnici sa Bečelor diplomom.	7,20	7,42
VIII	Poslovi diplomiranih socijalnih radnika, psihologa, logopeda, defektologa, zdravstvenih radnika, ekonomista, pravnika, inžinjera, sociologa, pedagoga, dijetetičari, zaštitnik prava pacijenata, poslovi u Institutu za javno zdravlje Crne Gore – poslovi inžinjera, medicinsko – laboratorijske dijagnostike i poslovi zdravstvenih radnika sa završenim master studijama, specijalisti strukovnih nauka.	8,09	8,33
VIII-1	Rukovodioci službi u zdravstvenim ustanovama	8,42	8,67
VIII-2	Doktori medicine, stomatologije, diplomirani farmaceuti, izabrani doktori medicine i stomatologije, za specijalizacije u trajanju od jedne godine i to zdravstvena ekonomika, menadžment u zdravstvu, specijalista iz oblasti javnog zdravlja.	9,25	9,53
VIII-3	Doktori medicine u stalnim ambulantama van sjedišta ustanova, diplomirani farmaceuti u proizvodnji.	9,52	9,81
IX	Poslovi specijalista: hemičar, fizičar, biolog, tehnolog, logoped, defektolog, biohemičar i svi drugi medicinski saradnici - specijalisti, specijalisti kliničke biohemije u timu izabranog doktora, klinički psiholog, klinički socijalni radnik.	10,28	10,59
IX - 1	Specijalistički poslovi u ambulantno - dispanzerskim službama, specijalisti u laboratoriji ukoliko je završio medicinski fakultet, specijalistički poslovi u stacionarima, bolnicama i KC (specijalisti ortodonti, mikrobiolozi, psihijatri i radiolozi), poliklinički poslovi u KC, specijalista farmaceut, izabrani doktor za odrasle, izabrani pedijatar, izabrani ginekolog, doktori u timu HMP, specijalistički poslovi	11,38	11,72

	(zdravstvenih radnika) u Institutu za javno zdravlje Crne Gore (higijena, socijalna medicina, zdravstvena statistika i informatika).		
IX - 2	Specijalistički poslovi u mikrobiologiji i epidemiologiji, specijalistički poslovi u centrima za podršku u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.	11,47	11,81
IX - 3	Specijalistički poslovi u intenzivnoj, poluintenzivnoj njezi, operacionim salama, onkologiji, radiologiji, transfuziji, psihijatriji, patologiji i sudskoj medicini, u porođajnim salama, poslovi embriologa za humanu reprodukciju, u koronarnoj jedinici, specijalistički poslovi u službama hitne pomoći, urgentnim centrima i rad u bronhološkom kabinetu.	11,90	12,26
IX - 4	Uži specijalistički poslovi.	12,50	12,88
X	Direktori domova zdravlja.	13	13
X - 1	Direktori opštih bolnica.	15	15
X - 2	Direktori specijalnih bolnica, Zdravstvene ustanove Apoteke Crne Gore „Montefarm“, Zavoda za hitnu medicinsku pomoć i Zavoda za transfuziju krvi Crne Gore.	15	15
X - 3	Direktor Instituta za javno zdravlje Crne Gore.	19	19
X-4	Direktor Kliničkog centra Crne Gore.	22	22

Član 2

Ovaj ugovor stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. marta 2020. godine.

Ovaj ugovor zaključen je 31. januara 2020. godine.

Broj: 6-500/20-195/10

Podgorica, 31. januara 2020. godine.

Samostalni sindikat zdravstva Crne Gore
dr Ljiljana Krivokapić, predsjednik

Sindikat zdravstva Crne Gore
dr Vladimir Pavićević, predsjednik

Sindikat zaposlenih u zdravstvu Crne Gore
Nebojša Radonjić, predsjednik

Ministarstvo zdravlja Crne Gore
dr Kenan Hrapović, ministar

Na osnovu člana 50 stav 1 Zakona o vanjskim poslovima („Službeni list CG”, broj 70/17) i Odluke o otvaranju Konzulata Crne Gore u Rigi - Republika Letonija, Vlada Crne Gore, na sjednici od 6. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O POSTAVLjENJU POČASNE KONZULKE CRNE GORE U RIGI - REPUBLIKA
LETONIJA

1. Postavlja se Helena Raduša za počasnu konzulku Crne Gore u Rigi - Republika Letonija, sa nadležnošću za čitavu teritoriju Republike Letonije.
2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-203/3
Podgorica, 6. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 50 stav 1 Zakona o vanjskim poslovima („Službeni list CG”, broj 70/17) i Odluke o otvaranju Konzulata Crne Gore u Solunu - Republika Grčka, Vlada Crne Gore, na sjednici od 6. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O POSTAVLjENJU POČASNOG KONZULA CRNE GORE U SOLUNU -
REPUBLIKA GRČKA

1. Postavlja se Vassili Apostolopoulos za počasnog konzula Crne Gore u Solunu - Republika Grčka, sa nadležnošću za periferiju Centralna Makedonija.
2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-204/3

Podgorica, 6. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 50 stav 1 Zakona o vanjskim poslovima („Službeni list CG”, broj 70/17) i Odluke o otvaranju Konzulata Crne Gore u Požegi - Republika Hrvatska, Vlada Crne Gore, na sjednici od 13. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O POSTAVLjENJU POČASNOG KONZULA CRNE GORE U POŽEGI -
REPUBLIKA HRVATSKA

1. Postavlja se Enver Moralić za počasnog konzula Crne Gore u Požegi - Republika Hrvatska, sa nadležnošću za Požeško-slavonsku županiju.
2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-472/3

Podgorica, 13. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 34 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, broj 78/18), a u vezi sa članom 57 stav 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 6. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O POSTAVLjENjU POMOĆNICE DIREKTORA UPRAVE ZA ZAŠTITU
KULTURNIH DOBARA

Za pomoćnicu direktora Uprave za zaštitu kulturnih dobara - rukovoditeljku Sektora za sprovođenje mjera zaštite kulturnih dobara, postavlja se Tanja Bogdanović, diplomirana pravnica, dosadašnja v.d. pomoćnice direktora ove uprave.

Broj: 07-295/3
Podgorica, 6. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 34 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, broj 78/18), a u vezi sa članom 57 stav 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 6. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O POSTAVLjENJU POMOĆNIKA DIREKTORA UPRAVE ZA ZAŠTITU
KULTURNIH DOBARA

Za pomoćnika direktora Uprave za zaštitu kulturnih dobara - rukovodioca Sektora za uspostavljanje zaštite kulturnih dobara, postavlja se Mladen Perišić, diplomirani profesor narodne odbrane, dosadašnji v.d. pomoćnika direktora ove uprave.

Broj: 07-296/3
Podgorica, 6. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 34 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, broj 78/18), a u vezi sa članom 57 stav 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 6. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O POSTAVLjENJU POMOĆNIKA DIREKTORA UPRAVE ZA VODE

Za pomoćnika direktora Uprave za vode - rukovodioca Sektora za upravljanje vodama, postavlja se Danilo Globarević, diplomirani ekonomista, dosadašnji rukovodilac Odsjeka u Sektoru za korišćenje, zaštitu voda i zaštitu od voda u Upravi za vode.

Broj: 07-344/3
Podgorica, 6. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 33 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, broj 78/18), a u vezi sa članom 59 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 6. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O IMENOVANJU DIREKTORA ZAVODA ZA
HIDROMETEOROLOGIJU I SEIZMOLOGIJU

Za direktora Zavoda za hidrometeorologiju i seismologiju, imenuje se Luka Mitrović, magistar geografije, dosadašnji v.d. direktora ovog zavoda.

Broj: 07-396/3

Podgorica, 6. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 34 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, broj 78/18), a u vezi sa članom 57 stav 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 6. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O POSTAVLjENjU POMOĆNIKA DIREKTORA UPRAVE ZA SAOBRAĆAJ

Za pomoćnika direktora Uprave za saobraćaj, postavlja se Ervin Adrović, diplomirani inženjer metalurgije, dosadašnji v.d. pomoćnika direktora ove uprave.

Broj: 07-387/3
Podgorica, 6. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Shodno članu 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 6. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V.D. POMOĆNIKA DIREKTORA UPRAVE
ZA NEKRETNINE

Slavku Simoviću, v.d. pomoćnika direktora Uprave za nekretnine - rukovodiocu Sektora za katastar nepokretnosti, prestaje vršenje navedene dužnosti, zbog isteka vremena od šest mjeseci na koje je određen za v.d. pomoćnika direktora - rukovodioca ovog sektora.

Broj: 07-250/3

Podgorica, 6. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG“, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 6. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O ODREĐIVANJU V.D. POMOĆNIKA DIREKTORA UPRAVE ZA NEKRETNINE

Za v.d. pomoćnika direktora Uprave za nekretnine - rukovodioca Sektora za katastar nepokretnosti, određuje se Slavko Simović, diplomirani pravnik, do postavljenja pomoćnika direktora - rukovodioca ovog sektora u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-256/3

Podgorica, 6. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Shodno članu 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 6. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V.D. POMOĆNIKA DIREKTORA UPRAVE
ZA NEKRETNINE

Mr Ismetu Skenderoviću, v.d. pomoćnika direktora Uprave za nekretnine - rukovodiocu Sektora za kadrovske i pravne poslove, logističku i tehničku podršku, prestaje vršenje navedene dužnosti, zbog isteka vremena od šest mjeseci na koje je određen za v.d. pomoćnika direktora - rukovodioca ovog sektora.

Broj: 06-251/3
Podgorica, 6. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 6. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O ODREĐIVANJU V.D. POMOĆNIKA DIREKTORA UPRAVE ZA NEKRETNINE

Za v.d. pomoćnika direktora Uprave za nekretnine - rukovodioca Sektora za kadrovske i pravne poslove, logističku i tehničku podršku, određuje se mr Ismet Skenderović, dipl. ekonomista, do postavljenja pomoćnika direktora - rukovodioca ovog sektora u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-255/3
Podgorica, 6. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 32 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, broj 78/18), a u vezi sa članom 57 stav 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 13. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O POSTAVLjENJU GENERALNE DIREKTORICE
DIREKTORATA ZA PORESKI I CARINSKI SISTEM U MINISTARSTVU
FINANSIJA

Za generalnu direktoricu Direktorata za poreski i carinski sistem u Ministarstvu finansija, postavlja se Biljana Peranović, dosadašnja v.d. generalne direktorice ovog direktorata.

Broj: 07-499/3
Podgorica, 13. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 3 Odluke o djelokrugu rada i sastavu Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte ("Službeni list CG", br. 83/09 i 4/11), Vlada Crne Gore, na sjednici od 13. februara 2020. godine, donijela je

**R J E Š E Nj E
O RAZRJEŠENJU ČLANA SAVJETA ZA PRIVATIZACIJU I KAPITALNE
PROJEKTE**

1. Razrješava se Pavle Radulović dužnosti člana Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte, prije isteka mandata, zbog prestanka funkcije ministra održivog razvoja i turizma.
2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-498/3

Podgorica, 13. februara 2020. godine

**Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.**

Na osnovu člana 3 Odluke o djelokrugu rada i sastavu Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte ("Službeni list CG", br. 83/09 i 4/11), Vlada Crne Gore, na sjednici od 13. januara 2020. godine, donijela je

**R J E Š E Nj E
O IMENOVANJU ČLANICE SAVJETA ZA
PRIVATIZACIJU I KAPITALNE PROJEKTE**

1. Za članicu Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte, imenuje se Dragana Čenić, državna sekretarka u Ministarstvu održivog razvoja i turizma.
2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07-498/4
Podgorica, 13. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 42 Zakona o Sudskom savjetu i sudijama ("Sl. list CG", br. 11/15 i 28/15 i 42/18), člana 70 Poslovnika Sudskog savjeta ("Sl. list CG", br. 61/15) i člana 125 stav 2 Ustava Crne Gore („Sl.list CG“, br. 1/07 i 38/13-1), odlučujući po javnom oglasu za izbor predsjednika Osnovnog suda u Pljevljima, broj 01-3801/19-16 od 26.06.2019. godine, Sudski savjet je na II sjednici, održanoj 07.02.2020. godine, donio

**ODLUKU
O IZBORU**

- Za predsjednicu Osnovnog suda u Pljevljima bira se Marina Jelovac, na period od pet godina.

- Predsjednik suda i sudija stupa na dužnost danom potpisivanja zakletve.

Broj: 01-699/20-26
Podgorica, 12.02.2020. godine

Predsjednica
dr Vesna Simović Zvicer, s.r.

Na osnovu člana 42 Zakona o Sudskom savjetu i sudijama ("Sl. list CG", br. 11/15 i 28/15 i 42/18), člana 70 Poslovnika Sudskog savjeta ("Sl. list CG", br. 61/15) i člana 125 stav 2 Ustava Crne Gore („Sl.list CG“, br. 1/07 i 38/13-1), odlučujući po javnom oglasu za izbor predsjednika Osnovnog suda u Žabljaku, broj 01-6005/19-8 od 07.10.2019. godine, Sudski savjet je na II sjednici, održanoj 07.02.2020. godine, donio

**ODLUKU
O IZBORU**

- Za predsjednika Osnovnog suda u Žabljaku bira se Mihailo Andelić, na period od pet godina.

- Predsjednik suda i sudija stupa na dužnost danom potpisivanja zakletve.

Broj: 01-699/20-27
Podgorica, 12.02.2020. godine

Predsjednica
dr Vesna Simović Zvicer, s.r.